

RAHA-AUTOMAATTIYHDISTYS

RAY-talo

Turuntie 42, PL 32, 02601 Espoo

p. 09 437 01, faksi 09 4370 2458

www.ray.fi

GRAND CASINO HELSINKI

Mikonkatu 19, 00100 Helsinki

p. 09 680 800, faksi 09 4370 8181

www.grandcasinohelsinki.fi

Toimitus: RAY / viestintä

Graafinen suunnittelu ja toteutus: Vapaa Mango

Valokuvat: RAY:n kuvapankki ja Mikko Ryhänen

Painopaikka: Frenckell

Paperit ja painoprosessi täyttävät Pohjoismaisen ympäristömerkin vaatimukset

sivu

Lukijalle	5
Yhteiskuntavastuuraportointi	6
Tapahtumia 2007	7
Toimitusjohtajan katsaus	8
Vastuullinen toiminta on RAY:n periaate	10
Avustukset ovat tärkeä osa sosiaali- ja terveysjärjestöjen rahoitusta	22
Järjestöjen avustuksiin 312 miljoonaa euroa	28
Tavoitteena laaja ja kohtuullisesti pelaava asiakaskunta	34
Hyödyllistä ja luotettavaa kumppanuutta	42
Henkilöstö on valmis muutoksiin	47
Energiankulutus väheni ja kierrätettävyys parani	51
Hallituksen toimintakertomus	55
Tilinpäätös	59
Avustukset vuonna 2008	69
Vertailu GRI:n raportointisuositukseen	74
RAY-sanasto	75

LUKIJALLE

Tämä on RAY:n yhdistetty yhteiskuntavastuuraportti ja vuosikertomus.

Yhteiskuntavastuu on erottamaton osa RAY:n toimintaa. RAY:n yhteiskuntavastuu on vastuuta sidosryhmistä: pelaajista, sosiaali- ja terveysalan järjestöistä, yhteistyökumppaneista ja henkilöstöstä. Lisäksi RAY kantaa vastuunsa ympäristöstä. Yhteiskuntavastuu toteutuu arkipäivän peli- ja avustustoiminnassa.

Tässä kertomuksessa käsitellään RAY:n yhteiskuntavastuuta taloudelliselta, sosiaaliselta ja ympäristön kannalta. Keskeiset tunnusluvut esitellään tämän jaot-
telun mukaisessa taulukossa. Rakenteeltaan kertomus on kuitenkin sidosryhmälähtöinen. Aluksi käsitellään

RAY:n vaikutusta suomalaiseen yhteiskuntaan yleisesti. Tämän jälkeen tarkastellaan vaikutuksia tärkeimpiin sidosryhmiin. Ympäristövastuuta käsitellään omassa luvussaan.

Periaatteet ja kertomuksen sisältö mukailevat kansainvälisen Global Reporting Initiativen (GRI) suosituksia. Kertomuksen lopusta löytyy GRI:n suositusten ja tämän kertomuksen vertailutaulukko. Kertomuksessa esitettyjen tietojen oikeellisuus on varmistettu useista lähteistä. Ulkoista varmennusta ei kuitenkaan ole käytetty.

YHTEISKUNTAVASTUURAPORTOINTI

RAY raportoi yhteiskuntavastuusta vuosikertomuksessa ja internet-sivuillaan.

KESKEISET TUNNUSLUVUT

	2005	2006	2007
Sosiaalinen vastuu			
RAY:n yksinoikeuden kannatus, % 15-74-vuotiaista*	74	73	74
Pelannut RAY:n raha-automaatteja vuoden aikana, % 15-74-vuotiaista**	45	45	42
Vapaaehtoiset pelikiellot kasinossa	482	428	570***
Vapaaehtoiset pelikiellot pelisaleissa	90	94	100
Ongelmapelaajien osuus, % 15-74-vuotiaista****	3	3	3
Sairauspoissaolot, %	4	3	4
Työtaturmat	24	25	34
Terveystenhoitoon käytetyt varat/henkilö, euroa	336	387	368
Taloudellinen vastuu			
Pelitoiminnan tuotto, milj.€	648	658	653
Arpajaisvero, milj.€	53	54	54
Liikevaihto , milj.€	595	604	599
Sijoituspaikkamaksut, milj.€ (yhteistyökumppaneille)	93	94	92
Oman toiminnan kulut + investoinnit, milj.€	101	92	100
Vuoden tuottoa käytettävissä , milj.€	401	419	407
Aikaisempaa tuottoa käytettävissä, milj.€	0	7	14
Yhteensä käytettävissä , milj.€	401	409	421
Avustukset järjestöille, milj.€	296	306	312
Veteraanien kuntoutus, milj.€ (Valtiokonttorille)	105	103	109
Henkilöstökulut, milj.€	44	45	48
Tilikauden voitto, milj.€	404	419	407
Tilikauden voitto, % liikevaihdosta	68	69	68
Henkilöstö vuoden lopussa	1 616	1 612	1 645
Ympäristövastuu			
Sähkön kulutus, MWh	3 300	3 350	3 400
Veden kulutus, m ³	4 500	4 619	4 560
Kaukolämmön kulutus, MWh	1 300	1 250	1 800
Ajetut kilometrit, milj. km	4	4	4

Tulokset perustuvat tutkimuksissa esitettyihin väittämiin tai kysymyksiin:

* "Raha-automaattitoiminnan harjoittamisen yksinoikeus on säilytettävä nykyisellään Raha-automaattiyhdistyksellä – RAY:llä."

** "Koska viimeksi olette pelanneet RAY:n raha-automaattia?"

*** Luvussa mukana myös uudet käyntimääräiset rajoitukset 67 kpl.

**** "Pelaan itse ongelmallisen paljon raha-automaatteja." ja "Joku muu samassa asuinhuoneistossa vakinaisesti asuva pelaa ongelmallisen paljon raha-automaatteja."

TAPAHTUMIA 2007

TAMMIKUU

RAY:n www.pelaamo.fi-sivuston rekisteröityminen uudistettiin. Tästä lähtien jokaisen henkilötiedot ja täysikäisyys tarkistetaan väestötietojärjestelmästä.

HELMIKUU

Avustuspäätös 2007 valmistui. Avustuksia myönnettiin 1 104 järjestölle yhteensä 306 miljoonaa euroa. Lisäksi RAY:n tuotosta osoitettiin Valtiokonttorin käyttöön 103 miljoonaa euroa.

HUHTIKUU

Jukka-Pekka Kumpulainen voitti Pajatson maailmanmestaruuden. Pajatso MM 2007 –kisaan osallistui lähes 8 000 pelaajaa ympäri Suomen.

TOUKOKUU

Grand Casino Helsinki siirtyi EZ Pay -tositejärjestelmään. Järjestelmän myötä kolikoiden käyttö kasinolla loppui miltei kokonaan. Myös voitot maksetaan EZ Pay -tositteilla.

KESÄKUU

Jyväskylän yliopistoon perustettiin lahjoitusvaroin kansalaisyhteiskunnan tutkimuksen professuuri vuosiksi 2008 – 2012. RAY on viisivuotisen professuurin päätukija.

ELOKUU

Suomalaisten mielestä RAY hoitaa yhteiskuntavastuunsa erittäin hyvin verrattuna muihin yrityksiin. Tämä kävi ilmi Marketing Radar Oy:n tekemästä Yritykset ja yhteiskuntavastuu 2007 -tutkimuksesta. Sen mukaan RAY on viime vuosien tapaan ensimmäisellä sijalla taloudellisen ja sosiaalisen vastuun osa-alueilla sekä kokonaisvastuullisuudessa.

SYYSKU

Avustushakijoiden tyytyväisyys RAY:een oli parantunut. TNS Gallupin kyselyn mukaan järjestöt kokivat erityisesti RAY:n toiminnan avoimuuden, joustavuuden ja tasapuolisuuden kohentuneen.

LOKAKUU

RAY aloitti henkilökunnan vastuullisen rahapelitoiminnan koulutuksen. Tavoitteena on, että kaikki työntekijät tietävät perusasiat ongelmapelaamisesta. Koko asiakaspalveluhenkilöstö on koulutettu huhtikuuhun 2008 mennessä.

JOULUKUU

Sisäasiainministeriö asetti työryhmän, jonka tehtävänä on valmistella arpajaislainsäädännön uudistus vuoden 2008 aikana.

RAY ilmoitti kannattavansa 18 vuoden ikärajaa rahapelaamiselle ja huolehtivansa valmiudestaan ottaa käyttöön ja valvoa 18 vuoden ikärajaa viimeistään vuonna 2011.

RAY:n avustusehdotus 2008 julkaistiin. Yleishyödyllisille yhteisöille ehdotettiin avustuksina 312 miljoonaa euroa. Sotiemme veteraaneille osoitetaan noin 109 miljoonaa euroa.

ENNÄTYSMÄÄRÄ AVUSTUKSIIN – VASTUULLISUUDESTA TINKIMÄTTÄ

Kulunutta vuotta voi Raha-automaattiyhdistyksen historiassa luonnehtia yhteiskuntavastuun ja vastuullisen rahapelitoiminnan vuodeksi. Voimia on kohdistettu alaikäisten pelaamisen estämiseen. Omaa ja yhteistyökumppanien henkilöstöä on koulutettu ja valvontaa parannettu hyödyntämällä teknologiaa. Kansalaisten tietoisuus rahapeleihin liittyvistä ongelmista lisääntyi, mutta samalla käsitykset alaikäisten pelaamisesta ja laittoman pelaamisen estämisestä paranivat.

Kevään 2007 eduskuntavaalien jälkeen muodostettu uusi hallitus painottaa ohjelmassaan kansalaisjärjestöjen toimintaedellytysten vahvistamista ja rahapelien yksinoikeusjärjestelmän säilyttämistä. RAY on ollut kuluneena vuonna tiiviissä vuorovaikutuksessa rahapeleistä vastaavien viranomaisten kanssa.

Tehtävämme sosiaali- ja terveysjärjestöjen toiminnan rahoittajana toteutui varsin hyvin. Valtioneuvosto jakoi helmikuussa 2008 tekemällään päätöksellä avustuksia enemmän kuin koskaan ennen. Vastuullisen pelaamisen edistäminen ei siis heikentänyt RAY:n mahdollisuutta rahoittaa sosiaali- ja terveysjärjestöjä.

RAY:n hallitus linjasi keväällä 2007 rahapelitoiminnan kehittämistä ja siltä pohjalta valmisteltiin uusi rahapelitoiminnan strategia. Uudella strategialla on

tarkoitus kohdata toimintaympäristöstä tulevat haasteet teknologian, kuluttajakäyttäytymisen, juridiikan ja yhteiskunnallisen hyväksynnän alueilla. Tavoitteena on RAY:n toiminnan terävöittäminen, jotta selviydymme yhteiskunnallisesta tehtävästämme.

Avustustenjaossa alettiin toteuttaa edellisenä vuonna uudistettua avustusstrategiaa. Avustamisen painopisteitä ovat vanhus-, lastensuojelu- ja nuorisotyö sekä päihde-ongelmien ja väkivallan ehkäisy. RAY:n rahoituksella on voitu kohdentaa tukea erityisesti suurten kansansairauksien ehkäisyyn, vanhenevan väestön, syrjäytymishan alla elävien ja erityisosaamista vaativien kansalaisten auttamiseen. Avustuksia jaetaan vuonna 2008 yhteensä 312 miljoonaa euroa. Lisäksi Valtiokonttorille osoitetaan sotiemme veteraanien kuntoutukseen ja sotainvalidien sairas- ja veljeskotien ylläpitoon 109 miljoonaa euroa.

Odotukset raha-automaatteja pelaavien asiakkaiden määrän kasvusta eivät toteutuneet tavoitteemme mukaisena. Omaksumamme vastuullinen toimintatapa rajoittaa meitä lisäämästä pelien tarjontaa ja tuotteidemme aggressiivisuutta. Kesäkuun alussa voimaan tullut tupakointikielto vähensi pelaamista ravintoloissa merkittävästi. Asiakaskunnan supistuminen ja tupakointikielto yhdessä aiheuttivat liikevaihdon jäämisen alle vuoden 2006 tason. Liikevaihto supistui 4,4 miljoonalla eurolla ja tilikauden voitto yli 12 miljoonalla eurolla.

RAY:n erityisasemaan ei toimintavuonna kohdistunut välittömiä uhkia, vaikka suomalainen rahapelitoiminta kokonaisuudessaan niitä kohtasikin. Suomessa vallitseva laaja yksimielisyys siitä, että nykyinen rahapeli-järjestelmä tulee säilyttää. Sisäasiainministeriö asetti kin joulukuussa 2007 työryhmän, jonka tehtävänä on

valmistella arpajaislainsäädännön uudistus vuoden 2008 aikana. Komission rikkomuskannemenettely Suomea kohtaan urheiluvendonlyönnissä kiirehti omalta osaltaan toimenpiteitä rahapeleistä vastaavien viranomaisvoimavarojen lisäämiseksi sekä markkinointia ja pelaamisen ikärajoja koskevien säädösten uudistamiseksi.

Liikevaihdon supistuminen vaatii entistä määrätietoisempää rahapelitoiminnan kehittämistä. Nyt on suunnattava katse pelitoiminnan tulevaisuuteen. Erityisesti on panostettava pelipalveluihin ja pelien jakeluun. Kehittämiseen tarvitaan pitkäjänteisyyttä. Toiminnan rationaalisuuteen, rakenteisiin ja johtamiseen tullaan kiinnittämään erityistä huomiota. RAY seuraa myös kustannuskehitystä erityisen kriittisesti.

Toimintavuonna RAY:ssä korostettiin yhteiskuntavastuuta ja kestävä kehitystä. Järjestöjen rahoituksen turvaaminen edellyttää hyvin järjestettyä rahapelitoimintaa, jonka haasteet ovat entistä suuremmat. Kuluttajatottumuksissa on jo näkyvässä raha-automaattien pelaajaosuuksien putoaminen viidenneksellä 2000-luvun aikana. Teknologiassa tärkeimmät muutokset tapahtuvat rahapelien jakelussa ja maksamisessa.

Lisääntynyt pelitarjonta on aiheuttanut yhteiskunnallisessa keskustelussa kasvavaa huolta pelaamisen aiheuttamista ongelmista. Samalla ovat lisääntyneet vaatimukset vastuullisesta pelitoiminnasta. Yksinoikeus- asemamme velvoittaa meitä toimimaan esimerkillisesti.

Lämpimät kiitokset ennätysellisestä avustusvuodesta kuuluvat koko henkilöstölle, yhteistyökumppaneille ja erityisesti asiakkaille!

Sinikka Mönkäre

VASTUULLINEN TOIMINTA ON RAY:N PERIAATE

Raha-automaattiyhdistys (RAY) perustettiin vuonna 1938 keräämään rahapeliteoiminnalla varoja suomalaisten sosiaali- ja terveysjärjestöjen työn tukemiseen. RAY:llä on yksinoikeus raha-automaatti-, kasinopeli- ja pelikasino-toimintaan Suomessa.

RAY:n toiminnassa korostetaan luotettavuutta ja vastuullisuutta. Vuosi 2008 on RAY:n 70-vuotisjuhlavuosi. Juhlavuonna RAY uudistaa pelitoimintaansa ja järjestää yleisötapahtumia ympäri Suomea.

Pelitoimintaa ohjaa pelaajien oikeusturvan takaaaminen, väärinkäytösten ja rikollisuuden estäminen ja pelaamisesta aiheutuvien sosiaalisten haittojen vähentäminen. Avustustoiminnassa yhdistys pyrkii turvaamaan järjestöjen pitkäjänteisen toiminnan.

Yhteiskuntavastuu on erottamaton osa RAY:n toimintaa. Vastuu pelaajista, avustusta saavista järjestöistä, yhteistyökumppaneista ja henkilöstöstä on vahvasti mukana jo toiminnan lähtökohdissa.

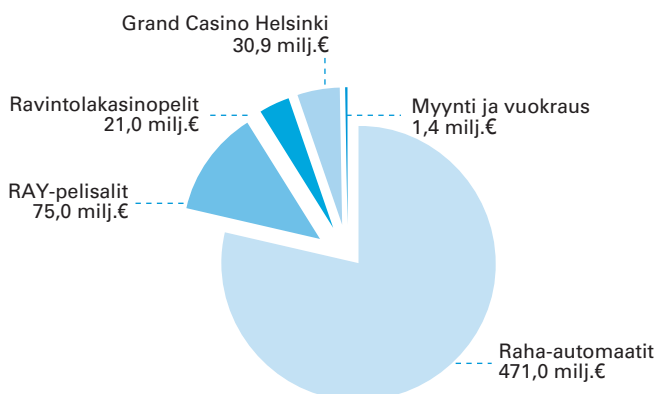
TALOUS

RAY:n tuotto kertyy yhteistyöyritysten tiloissa sijaitsevien pelipisteiden raha-automaateista, ravintolakasinopeleistä sekä omista pelisaleista ja Grand Casino Helsingistä.

Tuotosta RAY maksaa valtiolle arpajaisveroa 8,25 prosenttia. Yrittäjille maksettiin sijoituspaikkamaksuja heidän tiloissaan pidettävistä peliautomaateista ja kasinopeleistä yhteensä 92,1 miljoonaa euroa. RAY:n kokonaistuotto vuonna 2007 oli 653,0 miljoonaa euroa.

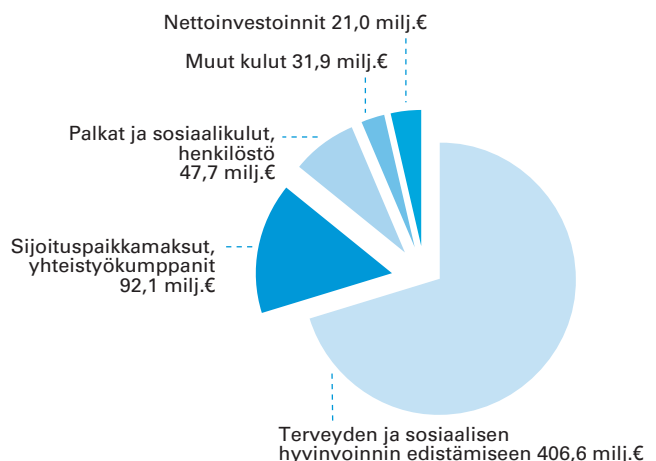
LIKEVAIHTO

Yhteensä 599,3 milj €

LIKEVAIHDON KÄYTTÖ

Yhteensä 599,3 milj €

Kun summasta vähennetään arpajaisvero, 53,7 miljoonaa euroa, liikevaihdoksi jää 599,3 miljoonaa euroa. Liikevaihdosta 78,6 prosenttia kertyi pelipisteiden raha-automaateista.

Sijoituspaikkamaksujen ja oman toiminnan kulujen sekä investointien jälkeen terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen käytettäväksi jäänyt tilikauden voitto oli 406,6 miljoonaa euroa eli 67,8 prosenttia liikevaihdosta. Koska jakamattomia ja palautuvia avustuksia oli edellisiltä vuosilta käyttämättä 14 miljoonaa euroa, voitiin avustuksina jakaa ennätyselliset 312,0 miljoonaa euroa. Valtiokonttorille voitiin ohjata myös ennätyselliset 109,0 miljoonaa euroa sotiemme invalidien ja –veteraanien hoitoon sekä kuntoutukseen.

Lähes koko RAY:n historian ajan jatkunut tuoton kasvu pysähtyi vuonna 2007 ja kääntyi laskuun. Edel-

liseen vuoteen verrattuna tilikauden voitto väheni 12,4 miljoonaa euroa eli 3,0 prosenttia. Tähän vaikutti mm. kesäkuun 2007 alusta voimaan tullut ravintoloiden tupakkalaki, joka aiheutti keskimäärin 10 prosentin tuoton alenemisen. Muita syitä olivat pelaajien käytössä olevan käteisen rahan väheneminen ja vaihtoehtoisen pelitarjonnan jatkuva lisääntyminen. Raha-automaattien asiakaskunnan supistuminen jatkui edelleen vuonna 2007.

Vuonna 2008 RAY:n tavoitteena on 659,5 miljoonan euron tuotto, eli noin 1,0 prosenttia enemmän kuin vuonna 2007. Tavoitteen mukaan tilikauden voitto alenee yli 6 miljoonaa euroa, mikä johtuu kasvavista kuluista ja investoinneista.

PELIPAikkojen Määrät

Raha-automaatit pelipisteissä	2005	2006	2007
Sijoituspaikkoja, kpl	9 099	8 690	8 612
Sijoituspaikkamaksuja, milj.€	89	89	87
Raha-automaatteja, kpl	16 794	16 622	16 711
Ravintolakasinopelit			
Sijoituspaikkoja, kpl	311	300	297
Sijoituspaikkamaksut, milj.€	4	5	5
Pelejä, kpl	355	352	342

PELIPAIKAT JA PELAAMINEN MAAKUNNITTAIN

<i>Raha-automaatit</i>	<i>milj. €</i>	<i>%</i>
Uusimaa*	133,0	25
Varsinais-Suomi	44,4	9
Satakunta	21,7	4
Häme	43,8	9
Pirkanmaa	48,1	9
Kaakkois-Suomi	36,9	7
Etelä-Savo	19,0	4
Pohjois-Savo	23,6	5
Pohjois-Karjala	16,2	4
Keski-Suomi	26,9	5
Etelä-Pohjanmaa	18,8	4
Pohjanmaa	21,1	4
Pohjois-Pohjanmaa	31,2	6
Kainuu	6,6	1
Lappi	22,7	4
Yhteensä	514,0	100

<i>Ravintolakasinopelit</i>	<i>milj. €</i>	<i>%</i>
Uusimaa*	41,1	27
Varsinais-Suomi	9,7	7
Satakunta	5,3	5
Häme	4,6	7
Pirkanmaa	9,3	9
Kaakkois-Suomi	6,7	6
Etelä-Savo	1,6	3
Pohjois-Savo	5,0	7
Pohjois-Karjala	2,6	2
Keski-Suomi	5,2	4
Etelä-Pohjanmaa	1,7	3
Pohjanmaa	3,7	6
Pohjois-Pohjanmaa	4,7	7
Kainuu	0,2	1
Lappi	3,3	6
Yhteensä	104,7	100

PELIEURON MATKA

YLI 470 MILJOONAA EUROA YHTEISKUNNALLE

1. Pelitoiminnan tuotot olivat 653,0 miljoonaa ja tilikauden voitto 406,6 miljoonaa euroa

Lähes 90 prosenttia RAY:n pelituloista kertyy raha-automaateista. Kasinopelit tuottavat alle 5 prosenttia ja Grand Casino Helsinki noin 5 prosenttia. Pelitoiminnan tuloista maksettiin arpajaisveroa 53,8 miljoonaa euroa.

2. Valtiokonttorille 109,0 miljoonaa euroa

Valtiokonttorille osoitettu summa käytetään sotiemme veteraanien kuntoutukseen ja hoitoon.

3. Avustuksia haki 1 758 järjestöä

Järjestöt hakivat avustusta vuodeksi 2008 yhteensä 3 657 hankkeeseen tai toimintoon. Hakemusten yhteis- summa oli 618 miljoonaa euroa.

4. Hakemukset käsiteltiin RAY:ssä. Avustuksista tehtiin esitys sosiaali- ja terveysministeriölle.

RAY:n avustusosasto kävi läpi hakemukset ja tarkasti rakennushankkeet. Valmistelun perusteella johtokunta

laati ehdotuksen RAY:n hallitukselle, joka puolestaan teki avustusehdotuksen sosiaali- ja terveysministeriölle (STM:lle) joulukuussa.

5. Avustuksiin 312,0 miljoonaa euroa

STM esitteli avustusehdotuksen valtioneuvostolle, joka teki avustuspäätöksen 31.1.2008. Avustuksia myönnettiin 1 104 järjestölle, joista 58 on uusia avustuksen saajia. Avustettavia toimintoja ja hankkeita on 2 394. Uusia avustuskohteita niistä on 477.

6. RAY maksaa avustukset ja valvoo niiden käyttöä

Pääosa avustuksista maksetaan toteutuneiden kulujen mukaan. Vakiintuneet toiminta-avustukset maksetaan neljänä eränä vuoden mittaan. RAY varmistaa, että avustusten ehtoja on noudatettu tekemällä maksatus- ja vuosiselvitystarkastuksia ja ohjaus- ja tarkastuskäyntejä järjestöihin sekä tarkastamalla rakennushankkeita. Lisäksi arvioidaan, miten avustushakemuksissa esitetyt tavoitteet on saavutettu. RAY kouluttaa, ohjaa ja neuvoo järjestöjä avustusten käytössä.

SUOSITUIMMAT PELIT

- Pajatso
- Tuplapotti
- Jokeripokeri

HALLINTO- JA VALVONTAJÄRJESTELMÄT

RAY:n toimintaa säätelevät lait, asetukset ja luvat ja sitä valvovat eri viranomaiset sekä yhdistyksen kokous ja hallitus. RAY on julkisoikeudellinen yhteisö, joten yhdistyslaki ei koske sitä.

LAINSÄÄDÄNTÖ

RAY:n, Veikkauksen ja Fintoton toiminta perustuu arpajaislakiin (1047/2001). Laissa määritellään muun muassa rahapeliyhteisöjen toimeenpanemat pelit sekä se, mihin pelitoiminnasta saatu tuotto käytetään. Laissa raha-automaattivastuksista (1056/2001) säädetään muun muassa avustusten myöntämisestä, maksamisesta, käytöstä ja valvonnasta sekä takaisinperinnästä. Molemmat lait astuivat voimaan 1.1.2002.

ASETUKSET JA LUVAT

Valtioneuvoston asetus Raha-automaattiyhdistyksestä astui voimaan vuonna 2002. Asetuksessa on säädetty RAY:n järjestysmuodosta ja hallinnosta sekä tuottojen tilittämisestä.

Vuonna 2006 valtioneuvosto myönsi RAY:lle rahapeliluvan raha-automaattien pitoon, kasinopelien toimeenpanemiseen ja kasinotoimintaan vuosiksi 2007 – 2011. Valtioneuvoston asetuksella on myös säädetty eräistä raha-automaattivastuksiin sovellettavista määräajoista, muun muassa avustusten hakuajoista. Vuonna 2006 sisäasiainministeriö (SM) vahvisti myös RAY:n pelien säännöt ja peleissä käytettävät suurimmat panokset.

YHDISTYKSEN KOKOUS

Yhdistyksen kokous on RAY:n ylin päättävä elin. Se kokoontuu kerran vuodessa. Kokouksessa ovat edustettuina kaikki 98 jäsenjärjestöä. Yhdistyksen kokous vahvistaa tilinpäätöksen ja päättää vastuuvapauden myöntämisestä hallitukselle ja toimitusjohtajalle. Kokous määrittelee myös toiminnan ja talouden yleiset periaatteet seuraavalle tilikaudelle. Yhdistyksen kokous valitsee hallituksen toisen varapuheenjohtajan ja kuusi muuta jäsentä.

HALLITUS

Hallituksen tehtävänä on edustaa yhdistystä sekä ohjata ja valvoa sen toimintaa, valmistella ja panna täytäntöön yhdistyksen kokouksen päätökset sekä hyväksyä toimintasuunnitelma ja talousarvio seuraavaksi tilikaudeksi. Lisäksi hallitus tekee valtioneuvostolle ehdotuksen yhdistyksen tuotoista jaettavien avustusten jaosta sekä huolehtii avustusten käytön valvonnasta. Hallitus nimittää yhdistyksen toimitusjohtajan ja muut johtokunnan jäseninä toimivat johtajat.

RAY:n hallitukseen kuuluu seitsemän yhdistyksen kokouksen valitseman jäsenen lisäksi seitsemän valtioneuvoston määräämää jäsentä, joista yksi on STM:stä, yksi SM:stä ja yksi valtiovarainministeriöstä (VM). Puheenjohtaja ja ensimmäinen varapuheenjohtaja ovat valtioneuvoston määräämiä ja toinen varapuheenjohtaja yhdistyksen kokouksen valitsema. Hallituksen toimikausi on kolme vuotta. Hallituksen kokouksiin osallistuu lisäksi kaksi henkilöstön edustajaa.

JOHTOKUNTA

Johtokunta vastaa muun muassa RAY:n käytännön toiminnasta ja sen kehittämisestä, valmistelee hallituksessa käsiteltävät asiat ja toteuttaa käytännössä hallituksen päätökset. RAY:n johtokunnan muodostavat toimitusjohtaja, varatoimitusjohtaja sekä avustustoiminnan ja hallinnon johtajat.

AVUSTUSTOIMINNAN VALVONTA JA OHJAUS

RAY:n avustusosasto valvoo ja tarkastaa avustusten käyttöä. STM puolestaan ohjaa ja valvoo RAY:n avustustoimintaa, kuten jakoehdotuksen ja avustus suunnitelman valmistelua, avustusten maksamista ja avustusten käytön valvontaa.

RAY toimittaa STM:lle vuosittain raportin avustusten käytön valvonnasta sekä seuraavaa vuotta koskevan valvontasuunnitelman. Vuosittain RAY:n ja STM:n kes-

ken sovitaan avustustoiminnalle tulostavoitteet, jotka kirjataan valtion tulo- ja menoarvioon.

PELITOIMINNAN VALVONTA

Arpajaislain mukaan SM valvoo arpajaistoimintaa. SM vahvistaa rahapelien säännöt, mm. raha-automaattien ja kasinopelien suurimmat sallitut pelipanokset.

STM vastaa pelaamiseen liittyvien ongelmien seurannasta ja tutkimuksesta. Ministeriö tekee tarvittaessa seurannan tulosten pohjalta ehdotuksia toimilupaviranomaisille siitä, millä tavoin pelitoimintaa tulisi rahapeliluvan tai pelisäännöillä ohjata. STM:n tehtävänä on kehittää pelaamisesta aiheutuneiden sosiaalisten haittojen ehkäisyä ja hoitoa.

Toimintavuonna perustettiin RAY:n pelivalvontayksikkö, joka vastaa rahaliikennejärjestelmien valvonnasta sekä automaattien, pelipisteiden ja pelisalien tarkastuksista. Lisäksi yksikkö vastaa alle 15-vuotiaiden laittoman pelaamisen valvonnan tarkastamisesta.

AUTOMAATTIEN MÄÄRÄT TUOTERYHMITÄIN

<i>Raha-automaatit</i>	<i>kpl</i>	<i>%</i>
<i>Pajatsot</i>		
Pajatso 1-5	503	3
Komeettajasso	79	alle 1
<i>Hedelmäpelit</i>		
Tuplapotti	2 992	18
Apila	1 037	6
Tähti	2 008	12
Mansikka	988	6
<i>Pokerit</i>		
Senttipotti	271	2
Jokeripokeri	3 365	20
Ässäpokeri	155	1
Kymppipokeri	776	5
Deal	535	3
Senttipokeri	409	2
<i>Venttiautomaatit</i>		
Ventti-Ville	117	1
<i>Moniautomaatit</i>		
Monipeli	1 256	8
Pokeria	706	4
Paletti	558	3
Monipeli ²	643	4
Loisto	34	alle 1
<i>Rulettiautomaatit</i>		
Superruletti	279	2
Automaatteja yhteensä	16 711	100

Kuvassa RAY:n johtokunta (vas.) Hannu Salokorpi, Sinikka Mönkäre, Esko Romppainen ja Alpo Rivinoja.

JOHTOKUNTA

Sinikka Mönkäre toimitusjohtaja, puheenjohtaja
 Esko Romppainen varatoimitusjohtaja, varapuheenjohtaja
 Seppo Pyykkönen johtaja, hallinto (30.4.2007 saakka)
 Alpo Rivinoja johtaja, hallinto (1.5.2007 alkaen)
 Hannu Salokorpi johtaja, avustustoiminta

RAY:N HALLITUS 2007 – 2009

Valtioneuvoston määräämät jäsenet

- Jukka Vihriälä puheenjohtaja, agronomi
- Juha Eskelinen varapuheenjohtaja, ohjelmajohtaja
- Klaus Halla kehitysjohtaja, sosiaali- ja terveysministeriö
- Rauno Saari maaherra, sisäasiainministeriö
- Hannu Mäkinen budjettipäällikkö, valtiovarainministeriö
- Suvi Lindén kansanedustaja, 14.6. saakka
- Pertti Hemmilä kansanedustaja, 15.6. alkaen
- Outi Ojala erikoissairaanhoidaja

Yhdistyksen kokouksen valitsevat jäsenet

- Kyösti Vesterinen 2. varapuheenjohtaja, toimitusjohtaja, Suomen Meripelastusseura ry
- Viveca Hagmark toiminnanjohtaja, Folkhälsans Förbund rf
- Marja Irjala toiminnanjohtaja, Nuorten Ystävät ry
- Leena Koikkalainen toiminnanjohtaja, Lihastautiliitto ry
- Eeva Kuuskoski pääsihteeri, Sosiaali- ja terveysjärjestöjen yhteistyöyhdistys YTY ry
- Lasse Murto toimitusjohtaja, A-klinikkasäätiö
- Hilikka Nousiainen toiminnanjohtaja, Kuurojen Palvelusäätiö

Henkilöstön edustajat

- Mika Kankare pelinhoitaja
- Lasse Koskinen huoltoedustaja

Kuvassa hallituksen jäsenet (vas.) Hannu Mäkinen, Hilikka Nousiainen, Marja Irjala ja Outi Ojala.

Kuvassa hallituksen jäsenet (vas.) Pertti Hemmilä, Juha Eskelinen, Eeva Kuuskoski ja Klaus Halla.

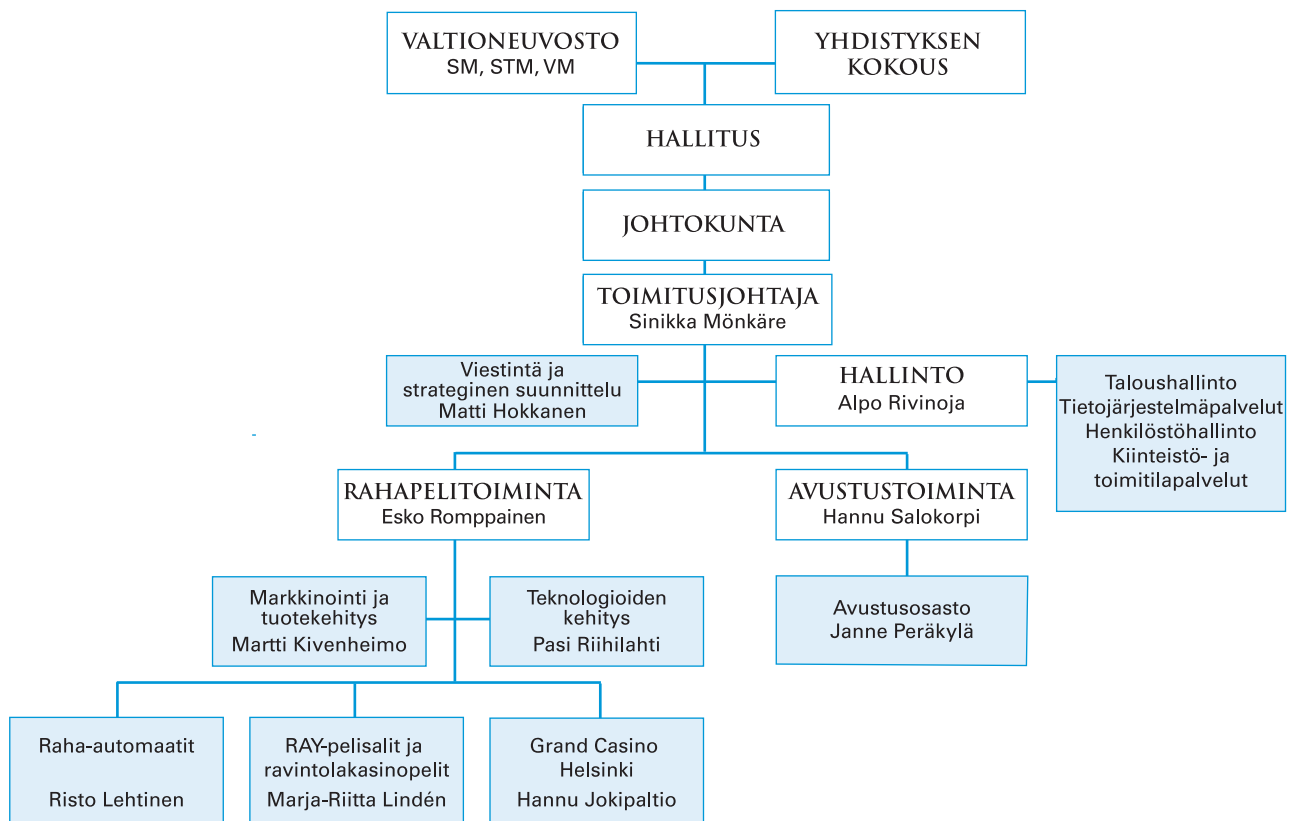
Kuvassa hallituksen jäsenet (vas.) Rauno Saari, Jukka Vihriälä, Kyösti Vesterinen ja Lasse Murto.

Kuvassa hallituksen jäsenet (vas.) Lasse Koskinen, Viveca Hagmark, Leena Koikkalainen ja Mika Kankare.

ORGANISAATIO

JÄSENJÄRJESTÖT

- Aivohalvaus- ja dysfasialiitto ry
A-klinikkasäätiö
Allergia- ja astmaliitto – Allergi- och astmaförb.
Alzheimer-keskusliitto ry
Barnvårdsföreningen i Finland rf
Eläkeliitto ry
Eläkeläiset ry
Eläkkeensaajien Keskusliitto ry
Elämäntapaliitto ry
Ensi- ja turvakotien liitto ry
Epilepsialiitto ry
Epilepsiasäätiö
Förbundet de Utvecklingsstördas Väl rf
Förbundet Finlands Svenska Synskadade rf
Förbundet Hem och Skola i Finland rf
Hengitysliitto Heli ry
Huoltoliitto ry
Invalidiliitto ry
Invalidisäätiö
Kansallinen Senioriliitto ry
Kehitysvammaisten Tukiliitto ry
Kehitysvammaliitto ry
Kerhokeskus - koulutyön tuki ry
Kotien Puolesta Keskusliitto ry
Kristillinen Eläkeliitto ry
Kuulonhuoltoliitto ry
Kuuroiden Liitto ry
Kuuroiden Palvelusäätiö
Kynnys ry
Lasten Kesä ry
Lasten Tuki ry
Lastensuojelun Keskusliitto ry
Lihastautiliitto ry
Lomakotien Liitto ry
Lomaliitto ry
Lomayhtymä ry
Maaseudun Terveys- ja Lomahuolto ry
Maito ja Terveys ry
Mannerheimin Lastensuojeluliitto ry
Mielenterveyden Keskusliitto ry
Miina Sillanpään Säätiö
Minijellonat ry
Munuais- ja maksaliitto ry
Nuorisosäätiö
Nuorten Kotkain Keskusliitto NKK ry
Nuorten Palvelu ry
Nuorten Puolesta ry
Nuorten Ystävät ry
Näkövammaisten Keskusliitto ry
Oikeutta Eläkeläisille ry
Omaishoitajat ja Läheiset -liitto ry
Parasta Lapsille ry
Pelastakaa Lapset ry
Perhehuoltoliitto ry
Perhelomat ry
Pienviljelijäväen Lomakotisäätiö
Psoriasisliitto ry
Rintamanaisten liitto ry
Rintamaveteraaniliitto ry
Romano Missio ry
Samfundet Folkhälsan i svenska Finland rf
Seksuaalinen tasavertaisuus Seta ry
Solaris-Lomat ry
Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto ry
Sotainvalidien Veljesliitto ry
Suomen Ammattiliittojen Lomajärjestö SAL ry
Suomen CP-Liitto ry
Suomen Demokratian Pioneerien Liitto ry
Suomen Diabetesliitto ry
Suomen Kasvatusopillinen Yhdistys ry
Suomen Keliakialiitto ry
Suomen Kuurosokeat ry
Suomen Meripelastusseura ry
Suomen Mielenterveysseura ry
Suomen MS-liitto – Finlands MS-förbundet ry
Suomen Nuorisoyhteistyö - Allianssi ry
Suomen Parkinson-liitto ry
Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö ry
Suomen Punainen Risti
Suomen Retkeilymajajärjestö - SRM ry
Suomen Reumaliitto ry – Reumaförbundet i Finland rf
Suomen Ruskaliitto ry
Suomen Settlementiliitto ry
Suomen Sotaveteraaniliitto ry
Suomen Sydänliitto ry – Finlands Hjärtförbund rf
Suomen Syöpäyhdistys ry
Suomen Vanhempainliitto ry
Svenska Pensionärsförbundet rf
Tapaturma- ja Sairausinvalidien Liitto ry
Terveiden edistämisen keskus ry
Terveys-Hälsan ry
Terveyskylpyläliitto ry
Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto ry
Vanhustyön Keskusliitto ry
Vesaisten Keskusliitto ry
Virkistys- ja kylpylälomat ry
Väestöliitto ry
Ylioppilasterveys ry-Studenthälsan ry

RAY:N UUSI RAHAPELISTRATEGIA: VASTUULLISEMMIN KIINNOSTAVAMPIA PELEJÄ

Vuonna 2007 valmistui uusi rahapelistrategia. Se pohjautuu RAY:n hallituksen linjauksiin, ja strategian perusteena on yksinoikeuden ja itsenäisen toiminnan säilyttäminen. RAY:n tulevaisuuden visio on, että se on vuonna 2016 Suomen väestöön suhteutettuna tuotealueensa johtaja koko maailmassa, kun sitä mitataan sosiaalisella vastuulla, asiakasnäkökulmalla ja taloudellisella tuloksella.

RAHAPELIEN UUDET HAASTEET

Toimintaympäristön muutokset asettavat vaatimuksia myös yhdistyksen toiminnalle. Teknologian tärkeimmät muutokset ovat rahapeliin jakelussa (internet, mobiililaitteet ja digi-tv) ja maksamisessa (sähköisen maksamisen yleistymisen). Lisäksi kuluttajatottumukset ovat muuttuneet ja raha-automaattien pelaajaosuudet ovat laskeneet viidenneksellä 2000-luvun aikana.

Suomessa on matalat pelaamisen ikäraajat ja kattava pelien tarjonta. Laaja pelitarjonta on lisännyt huolta pelaamisen aiheuttamista ongelmista ja vaatimuksia vastuulliselle pelitoiminnalle.

RAY:tä koskeva lainsäädäntö todettiin EY-tuomioistuimessa vuonna 1999 EU:n lainsäädännön mukaiseksi. Myös komissio haluaa edistää sisämarkkinoiden kehittymistä rahapeleissä. Rahapeliala kasvaa, ja monet haluavat osansa yhdellä maailman nopeimmin

RAHAPELISTRATEGIA

RAY:n rahapelistrategian ideana on tasapaino vastuullisuuden, asiakkaan tarpeiden sekä taloudellisen tuloksen välillä.

kasvavista toimialoista. Suomen valtio reagoi muutokseen käynnistämällä arpajaislain uudistuksen.

RAY LISÄÄ SOSIAALISTA PÄÄOMAA

RAY:n avustustoiminta lisää hyvinvointia rahoittamalla kansalaistoimintaa ja vahvistaa siten suomalaista sosiaalista pääomaa. Avustuksilla voidaan myös ehkäistä sosiaalisia ja terveydellisiä ongelmia.

RAY:n pelitoiminnalla hankitaan rahat avustuksiin. Pelitoiminnalla on myös itsenäinen rooli hyvinvoinnin lisäämisessä ja pahoinvoinnin vähentämisessä. Kun RAY kehittää pelejä erilaisiin tilanteisiin ja erilaisille asiakkaille, luodaan heille samalla pieniä viihtymisen ja jännityksen hetkiä. Toimimalla vastuullisesti RAY voi pitää pelien aiheuttamat haitat mahdollisimman vähäisinä.

STRATEGIALLA VOITETAAN HAASTEET

RAY:n vuoteen 2016 ulottuvan vision tavoitteena on, että RAY kykenee edelleen turvaamaan sosiaali- ja terveysjärjestöjen toiminnan. Tämän edellytyksenä on vastuullinen toimintatapa ja asiakaslähtöinen pelipalvelujen kehittäminen. Taloudellisen tavoitteen, vastuullisuuden ja asiakaslähtöisyyden on oltava keskenään tasapainossa. Näistä muodostuu arvoperusteinen tasapainostrategia.

RAY:n uusi rahapelistrategia vastaa teknologian, kuluttajakäyttäytymisen, lainsäädännön ja yhteiskunnallisen hyväksynnän haasteisiin.

SIDOSRYHMÄT

Tässä kertomuksessa esitellään omissa luvuissaan RAY:n neljä tärkeää sidosryhmää: sosiaali- ja terveysjärjestöt, pelaaja-asiakkaat, RAY:n henkilöstö ja pelitoiminnan yhteistyökumppanit eli yritykset, joiden tiloissa on RAY:n pelejä. Tärkeän sidosryhmän muodostavat myös viranomaiset ja poliittiset päättäjät, joista keskeisimpiä ovat valtioneuvosto, eduskunta ja toimintaa valvovat ministeriöt.

RAY käy sidosryhmiensä kanssa jatkuvaa keskustelua yhteiskuntavastuusta. Asiakaspalvelutehtävissä toimiva henkilöstö osallistuu vastuullisuuskoulutukseen. Henkilöstölle laadittiin opas, jossa esitellään RAY:n yhteiskuntavastuun lähtökohdat ja määritellään vastuullisuustehtävät.

RAY:n yhteiskuntavastuusta on kerrottu viranomaisille, yhteistyökumppaneille ja avustuksia saaville järjestöille. Jäsenjärjestöt ovat käsitelleet RAY:n yhteiskuntavastuuta YTY:n (Sosiaali- ja terveysjärjestöjen yhteistyöyhdistys ry) piirissä. RAY:n hallitus käsitteli RAY:n rahapelistrategiaa seminaarissaan keväällä 2007 ja kokouksissaan. Yhteiskuntavastuu ja vastuullinen rahapelite toiminta ovat olleet keskeisiä aiheita RAY:n viestinnässä.

Sidosryhmien odotuksia kartoitetaan myös säännöllisesti tehtävillä tutkimuksilla, joiden avulla RAY pyrkii kehittämään toimintaansa. RAY haluaa osallistua myös yhteiskuntavastuusta käytävään keskusteluun. RAY on yksi Stakesin koordinoiman Finnish Business & Societyn perustajajäsenistä.

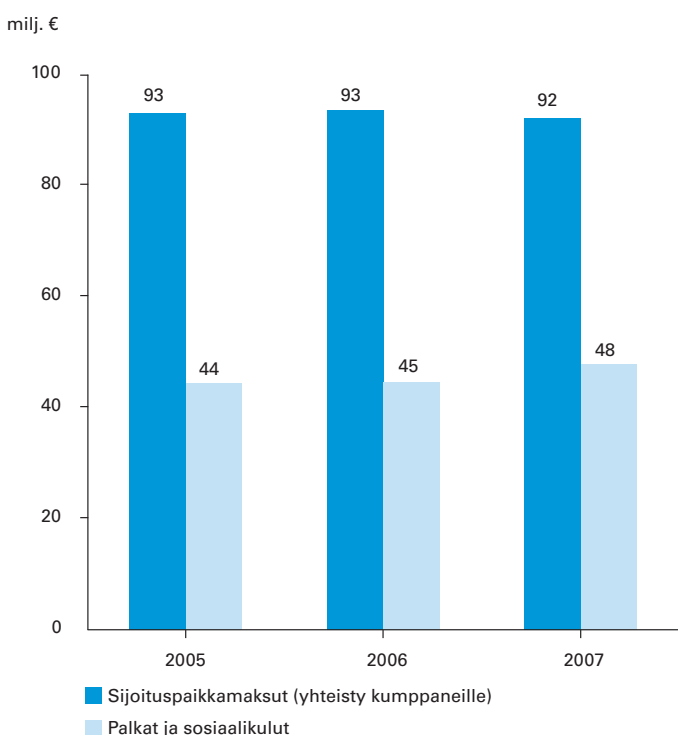

AVUSTUKSET OVAT TÄRKEÄ OSA SOSIAALI- JA TERVEYSJÄRJESTÖJEN RAHOITUSTA

RAY toteuttaa yhteiskunnan sille antamaa tehtävää keräämällä pelitoiminnalla varoja suomalaisten sosiaali- ja terveysjärjestöjen työn tukemiseen.

RAY:n tuotot ohjataan valtioneuvoston päätöksellä terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen. Tuottoja voidaan jakaa vain yleishyödyllisille yhteisöille ja säätiöille. Lisäksi tuotosta ohjataan nykyisin runsas neljännes suoraan valtiolle käytettäväksi arpajaislaissa erikseen määriteltyihin kohteisiin. RAY on merkittävä

KULUJEN KEHITYS

kansalaisjärjestötoiminnan rahoittaja ja se on osa valtion sosiaalipoliittista rahoitusjärjestelmää.

RAY:lle on annettu yksinoikeus laissa määriteltyjen rahapelien järjestämiseen, sillä se on nähty parhaaksi tavaksi rajoittaa rahapelitoiminnan haittoja. RAY:n pelitoiminnan erityisasemalla halutaan varmistaa, että pelit ovat rehellisiä eikä rikollisuutta esiinny. Myös pelaamisen sosiaalisia haittoja pyritään ehkäisemään, mikä edellyttää muun muassa pelikulutuksen ohjausta. RAY:n toimintaan kohdistuu odotuksia sovitun taloudellisen tuloksen saavuttamisesta ja pelitoiminnan haittojen ehkäisemisestä.

Käytännössä tämä näkyy siten, että tuottotavoitteita asetettaessa otetaan huomioon vastuullisuus. Toiminnan tarkoituksena ei ole taloudellisen voiton maksimointi, vaan yhteiskunnallisesti hyväksyttävän pelitoiminnan harjoittaminen ja sosiaali- ja terveysjärjestöjen toiminnan pitkäjänteisen rahoituksen turvaaminen.

Vuosittainen tuottotavoite asetetaan arvioinnissa, jossa perusteina ovat pelaamisen määrän kehitys suhteessa ostovoimaan ja pelaajakunnassa tapahtuneet muutokset. Lisäksi arvioinnissa otetaan huomioon koko rahapelitoimialan kehitys ja kansalaisten mielipideilmapiiri pelaamisen hyväksyttävyydestä.

RAY kertoo tavoitteistaan ja toiminnastaan avoimesti. Mainonta keskittyy yrityskuvamainontaan. Raha-automaateista kerrotaan itse tuotteissa, pelien välittömässä läheisyydessä ja uusien automaattien esitteissä. Viestinnän tavoitteena on tehdä RAY:n toiminta tunnetuksi ja saada kansalaisten tuki yksinoikeusjärjestelmälle. Vastuullinen toiminta korostuu myös viestinnässä, ja esimerkiksi markkinointiviestintää ohjaavat eettiset periaatteet. Viestinnästä kerrotaan tarkemmin Pelaajat-luvussa.

RAY:N MARKKINOINTIVIESTINNÄN EETTISET PERIAATTEET

1. Markkinointiviestintä on rehellistä ja totuudenmukaista.
2. Markkinoitujen tuotteiden ja palveluiden ominaisuuksista tarjotaan kuluttajien käyttöön avoin informaatio.
3. Markkinointiviestinnässä ei käytetä väärin kuluttajien luottamusta eikä pyritä hyötymään kuluttajien kokemattomuudesta tai tietojen puutteesta. Markkinointiviestinnässä ei käytetä hyväksi kuluttajien taikauskkoa.
4. Markkinointiviestinnällä tuetaan tietoista pelaamistapaa, jossa pelaaja käyttää harkintaa pelaamiseen käyttämänsä rahan ja ajan suhteen.
5. Markkinointiviestinnällä ei luoda kuvaa rahapelien pelaamisesta tienä rikastumiseen tai taloudellisten ongelmien ratkaisuun.
6. Markkinointiviestinnässä kerrotaan rahapelien pelaamiseen liittyvistä riskeistä, tarjotaan tietoa riskikäyttäytymisen tunnistamiseen ja kerrotaan peliongelmaan saatavasta avusta.
7. RAY:n markkinointiviestinnän painopiste on yrityskuvamainonnassa, jonka avulla kerrotaan tuoton käytöstä ja RAY:n toiminnasta sekä tietoisesta kohtuupelaamiskulttuurin edistämisestä. Pelien mainontaa toteutetaan vain rajoitetusti ja kohdennetusti.
8. Vain tietoista kohtuupelaamistapaa edistävää mainontaa toteutetaan suurelle yleisölle suunnatusti massamedioissa kuten televisiossa. Kaikki pelien markkinointiviestintä suunnitellaan aikuisille eli yli 18-vuotiaille. Se ei siten sisällä mitään sellaista, mikä olisi erityisesti lapsiin vetoavaa.
9. Pelipisteiden raha-automaattipeleistä kertovaa mainosmateriaalia ei jaella paikoissa, joihin alle 15-vuotiaat lapset pääsevät yksin ilman saman perheen täysi-ikäisen henkilön seuraa. Kasinopelejä, pelisaleja ja pelikasinon rahapelejä mainostavaa materiaalia ei ole jaossa paikoissa, joissa alle 18-vuotiaat pääsevät niihin käsiksi.
10. Pelien mainontaa sijoitetaan vain sellaisiin medioihin tai sellaisten ohjelmien yhteyteen, joiden yleisö kokonaisuudessaan tai vain pientä vähemmistöä lukuun ottamatta on yli 18-vuotiaita ja mainostettavan pelin kohderyhmään kuuluvia.
11. RAY käyttää suoramarkkinointikeinoja kuluttajamarkkinoinnissaan vain asiakasrekistereissään olevien henkilöiden tai erikseen markkinointiviestien vastaanottamiseen halukkaiksi ilmoittautuneiden henkilöiden tavoittamiseen. RAY ei lähetä osoitteellisia markkinointiviestejä tai kohdistettuja sähköisiä mainosviestejä niille asiakasrekistereidensä jäsenille, jotka ovat ilmoittaneet, etteivät niitä halua.
12. Pelikasinon pelitarjouksia mainostetaan vain kasinon tiloissa, suoramarkkinoinnin keinoin sen asiakasrekisterissä oleville asiakkaille sekä kasinon omassa asiakaslehdessä. Asiakaslehteä jaetaan vain kasinon rekisterissä oleville asiakkaille, nykyisille ja potentiaalisille yritysasiakkaille ja esimerkiksi messuilla tai muissa vastaavissa tilaisuuksissa kasinon tarjonnasta kiinnostuneille.
13. RAY ei järjestä rahapelejä internetissä. Rahapeleistä kertova mainosmateriaali on erotettu muusta internet-sivujen sisällöstä ja suunnattu selkeästi vain yli 18-vuotiaille henkilöille.
15. RAY ei luovuta asiakastietoja edelleen kolmansille osapuolille ilman lakiin perustuvaa velvoitetta.

RAY noudattaa yllä olevien yksityiskohtaisten markkinointiviestinnän sääntöjen lisäksi kansainvälisen kauppakamarin laatimia mainonnan kansainvälisiä perussääntöjä (ICC International Code of Advertising Practice), internet-mainonnan ja -markkinoinnin kansainvälisiä ohjeita (ICC Guidelines on Advertising and Marketing on the Internet), myynninedistämisen (ICC International Code of Sales Promotion), suoramarkkinoinnin (ICC International Code of Direct Marketing) ja sponsoroinnin kansainvälisiä perussääntöjä (ICC International Code on Sponsorship).

AVUSTUSTEN VAIKUTUS YHTEISKUNTAAN

RAY:n avustukset ovat vakiintuneet osaksi suomalaista sosiaali- ja terveystyön rahoitusjärjestelmää. Tulostavoitteet asetetaan RAY:n avustusstrategian pohjalta ja avustukset sovitetaan STM:n hallinnonalan strategiaan tavoitteisiin. Toimintaperiaatteista käydään vuoropuhelua sosiaali- ja terveysjärjestöjen lisäksi muun muassa kauppa- ja teollisuusministeriön (KTM), yrittäjäjärjestöjen, kuntaliiton, kuntien, Stakesin ja Kelan kanssa.

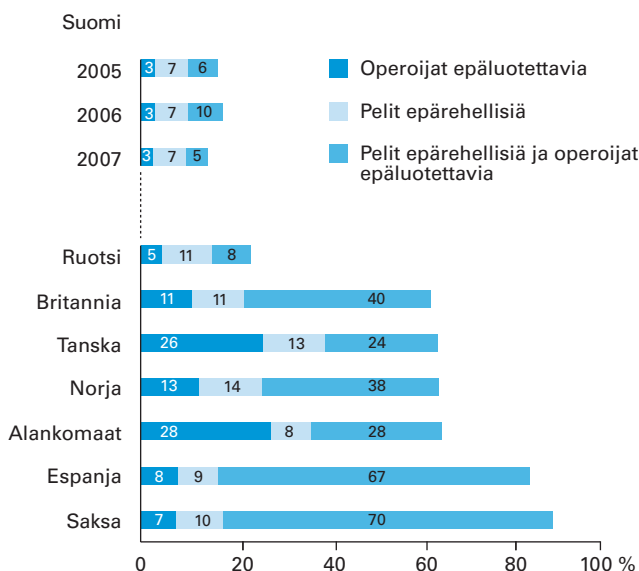
Sosiaali- ja terveysjärjestöjen keskeisimmät yhteiskunnalliset roolit ovat perinteisesti liittyneet jonkin väestöryhmän edunvalvontaan, vapaaehtoistoiminnan organisointiin, uusien toimintamallien kokeilu- ja kehittämistoimintaan sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottamiseen. Yleishyödyllisen kansalaisjärjestötoiminnan turvaaminen ja edistäminen on avustustoiminnan perustehtävä, joka korostuu avustusstrategiassa.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisvelvollisuus on kunnilla. Ostopalveluina palveluyrityksiltä tai järjestöiltä hankittavien palveluiden osuus on kasvamassa ja erityisesti yritysmuotoisten palveluiden määrä lisääntyy.

LUOTTAMUS RAY:N TOIMINTAAN

(Muissa maissa paikallisiin toimijoihin)

Lähde: Taloustutkimus Oy

RAY pyrkii avustuksillaan kilpailuneutraalisuuteen. Avustuksia ei myönnetä toimintoihin, joiden avustaminen voisi aiheuttaa vähäistä suurempia kilpailuhaittoja alalla toimiville palveluyrityksille. Yrityspohjaisen palvelutuotannon lisääntymistä seurataan eri toimintasektoreilla ja kilpailutilanteen kehittyminen otetaan huomioon myönnettäessä palvelutoimintaan liittyviä avustuksia.

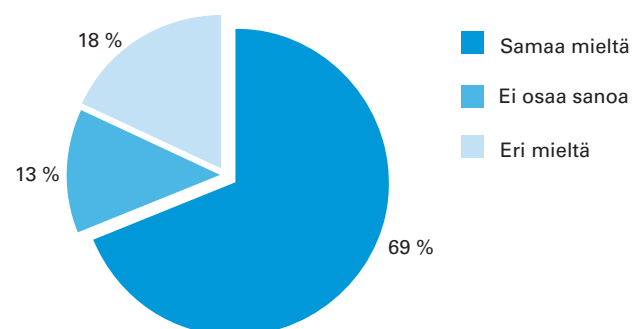
Stakesin johtaman yhteistyöryhmän selvityksen mukaan vuonna 2004 sosiaali- ja terveysjärjestöjen osuus sosiaalipalvelujen kustannuksista oli 19 prosenttia ja yritysten osuus 8 prosenttia. Vastaavasti järjestöjen osuus terveyspalveluista oli 5 ja yritysten 13 prosenttia.

Vuonna 2006 RAY:n toiminta- ja projektiavustusvaroin katettiin keskimäärin 15 prosenttia sosiaali- ja terveysalan järjestöjen kokonaiskustannuksista. RAY:n avustukset kattavat investointi-, kokeilu- ja kehittämishankkeiden kustannuksista huomattavasti suuremman osan. Avustusten merkitys on suuri järjestötoiminnan jatkuvuuden turvaamisen ja toimintojen kehittämisen kannalta. Vuoden 2006 sosiaalibarometrissä järjestöt pitivät yhtenä tärkeimpinä rahoituslähteistään RAY-avustuksia.

RAY:n avustamissa järjestöissä on palkattua henkilökuntaa yli 30 000 (vuonna 2006). Vapaaehtoistyöntekijöiden määrä on lähes 320 000. Osa heistä on mukana

RAY ON VASTUULLINEN PELINJÄRJESTÄJÄ

Lähde: Taloustutkimus Oy

usean järjestön toiminnassa samaan aikaan. Vapaaehtoisten työpanos vastaa noin 25 000 henkilötyövuotta. Tuettavien 1 224 järjestön toiminnan yhteenlasketut kulut olivat noin 1 892 miljoonaa euroa. Luvut perustuvat järjestöjen omiin ilmoituksiin.

RAY JA RAHAPELITOIMINTA SUOMESSA

Rahapelitoimintaa voidaan tällä hetkellä harjoittaa vain yksinoikeutena myönnettävän rahapeliluvan perusteella. RAY:llä on lupa järjestää valtioneuvoston luvalla raha-automaatti-, kasinopeli- ja pelikasinotoimintaa vuoteen 2011 saakka. Vastaavasti oikeus vedonlyönti- ja arpapeleihin on Veikkaus Oy:llä ja totopeleihin Fintoto Oy:llä.

Suomalaisten suuri enemmistö tukee RAY:n yksinoikeutta. Tutkimusten mukaan keskeiset perustelut kannatukselle ovat voittovarojen ohjautuminen hyviin tarkoituksiin sekä pelitoiminnan säilyminen kontrolloituina. Enemmistö arvioi, että RAY hoitaa rahapelitoimintaansa yhteiskunnallisesti vastuullisesti.

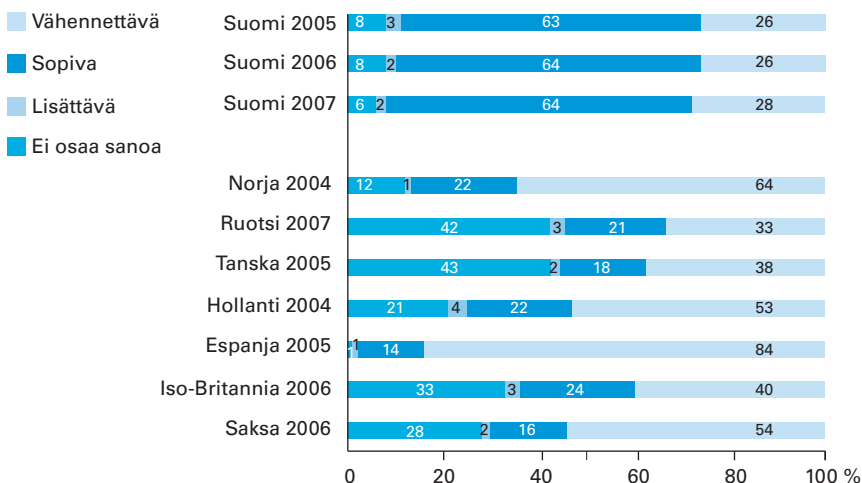
Pelaajat kuluttivat suomalaisten rahapeliyhteisöjen peleihin (panokset vähennettynä voitoilla) vuonna 2007 noin 1 385 miljoonaa euroa, missä oli kasvua noin prosentti. Kasvu on pienempi kuin kotitalouksien käytävissä olevien tulojen kasvu. Rahapelikulutus suhteessa kotitalouksien käytettävissä oleviin tuloihin kasvoi 1990-luvun loppupuoliskolla, mutta kasvu pysähtyi tulojen voimakkaamman kasvun vuoksi 2000-luvulla. Viime vuosien aikana RAY:n rahapelipalveluiden kulu suhteessa suomalaisten ostovoimaan on pysynyt alle prosentissa käytettävissä olevista tuloista. Vuoden 2007 tuottojen kasvu alittaa ostovoiman kasvun tason samoin kuin vuodelle 2008 tavoiteltu tuottojen kasvu.

RAY:n ja Veikkauksen tilikauden 2007 yhteenlasketut voitot nousivat yli 830 miljoonaan euroon. Liikevaihdolla mitattuna Veikkaus oli kuitenkin selvästi suurempi. Veikkauksen liikevaihtoon sisältyvät myös pelaajille maksetut voitot toisin kuin RAY:n liikevaihtoon. Fintoton pelien kokonaisynty vuonna 2007 oli 208,0 miljoonaa euroa.

RAHA-AUTOMAATTIEN MÄÄRÄ SUOMESSA JA MUUALLA

”Onko rahavoittoja antavien automaattien määrä maassamme mielestänne sopiva, vai pitäisikö niiden määrää muuttaa?”

Lähde: Taloustutkimus Oy

RAHA-AUTOMAATTITOIMINTA EUROOPASSA

Rahapeli-toiminnan yksinoikeus ei tee RAY:stä ainutlaatuista Euroopassa, vaan se, miten raha-automaattitoiminnan sääntely ja tuottojen käyttö on organisoitu.

Euroopassa ei ole yhtenäistä rahapeli-toiminnan lainsäädäntöä, vaikka EU:n jäsenvaltiot haluavat rajoittaa pelitarjontaa. EY:n tuomioistuimen vakiintuneiden linjausten mukaan jokaisella jäsenvaltiolla on oikeus yhteiskunnan ja yksilöiden suojaamisen perusteella rajoittaa pelipalvelujen tarjontaa. Jäsenvaltio voi ottaa huomioon omat kulttuuriset ja historialliset lähtökohtansa ja määrittellä tavan, jolla se ohjaa rahapeli-toimintaansa.

Sähköiset jakelukanavat ovat tuoneet erityisen haasteen jäsenvaltiokeskeiselle sääntelylle. EU-komission lukuista lainsäädäntöaikaista huolimatta yhteisön tason harmonisoiva sääntely puuttuu edelleen myös jakelusta internetissä, vaikka sen periaatteellinen ja käytännön uhka nykyisille kansallisille monopolle on tiedossa.

Suomalainen tapa järjestää rahapeli-toimintaa on salliva. Raha-automaattien lukumäärä asukasta koh-

den on Euroopan vertailumaiden keskitasoa Suomessa. Automaattien pelaamisen ikäraja 15 vuotta on muita maita alhaisempi. Pelien jakelu on monia vertailumaita kattavampaa, sillä suurin osa RAY:n peleistä sijaitsee yhteistyökumppaneiden julkisissa tiloissa. Suomessa on edelleen huomattavan korkea pelaajaosuus muihin maihin verrattuna, vaikka se on 2000-luvulla ollut laskussa.

Suomen vertailumaita korkeampaa pelaajaosuutta selittää osaltaan raha-automaattien suurempi hyväksyttävyyys. Suuri enemmistö suomalaisista pitää raha-automaattien määrää sopivana. Sen sijaan muissa tutkituissa maissa, Ruotsia lukuun ottamatta, enemmistö haluaa vähentää pelejä. Suomalaiset myös luottavat pelien rehellisyyteen huomattavasti vertailumaiden kansalaisia enemmän.

Raha-automaattitoiminnan tuotto asukasta kohden oli Suomessa vuonna 2007 Euroopan korkein laajan pelaajakunnan ja laajan jakelun takia. Tuotosta jaetaan yhteiskunnalle noin 74 prosenttia. Osuus on suurempi kuin muissa merkittävässä raha-automaattimaissa.

SUOMEN RAHAPELIYHTEISÖJEN PELIKATE

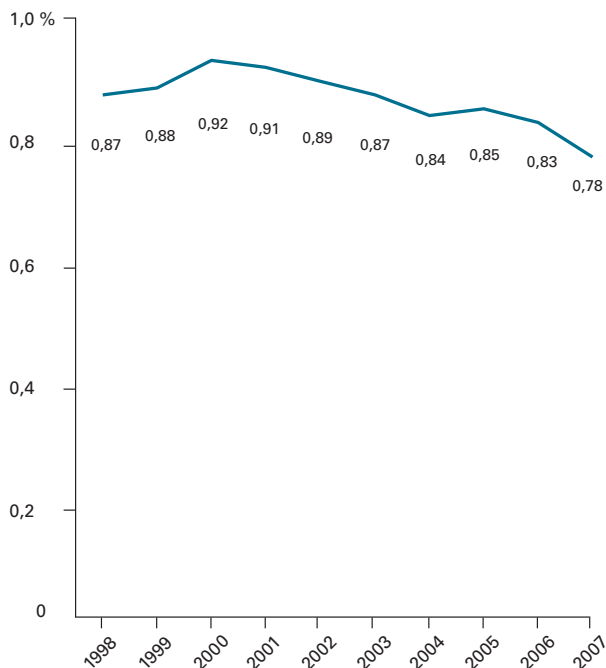
Pelikate tarkoittaa pelaajien kulutusta. Luku saadaan kun panoksista vähennetään pelaajille maksetut voitot.

Pelikate, milj. €	2005	2006	2007
RAY	648	658	653
Veikkaus	637	659	678
Fintoto	53	53	55
Yhteensä	1 338	1 370	1 386

Pelikate, %	2005	2006	2007
RAY	48,4	47,9	47,0
Veikkaus	47,7	48,2	49,0
Fintoto	3,9	3,9	4,0

RAY:N RAHAPELIEN KULUTUSOSUUS KOTITALOUKSIEN KÄYTETTÄVISSÄ OLEVISTA TULOISTA

Lähde: RAY ja Tilastokeskus

RAY:N RAHAPELITOIMINNAN VASTUULLISUUSOHJELMA

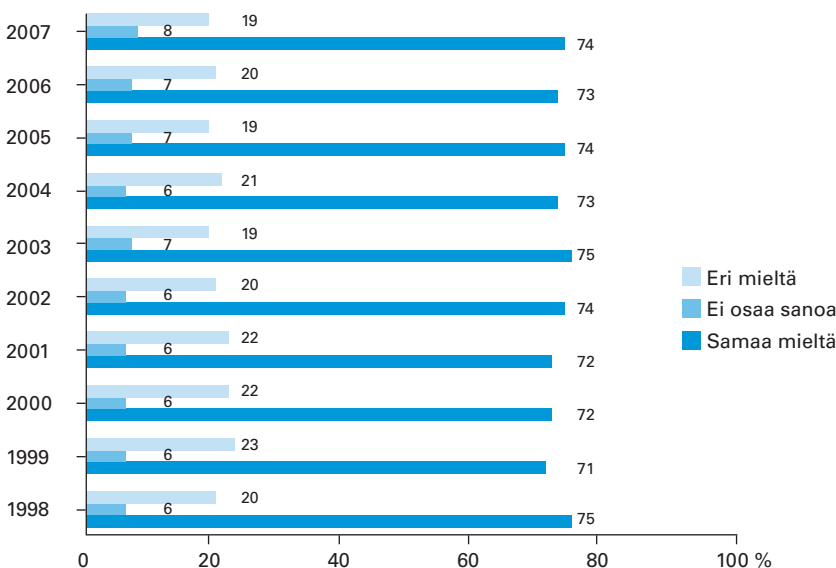
Vuonna 2005 rahapelistrategiaa päivitettiin ja siihen lisättiin vastuullisuusohjelma, jonka määrittelemää toimenpidekokonaisuutta toteuttamalla RAY pyrkii vastaamaan entistä paremmin yhteiskunnan odotuksiin. Vastuullisuusohjelman toteuttaminen jatkui vuonna 2007, ja siitä kerrotaan Pelaajat- ja Pelitoiminnan yhteistyökumppanit -lukuissa.

1. RAY tarjoaa pelejään ainoastaan julkisissa ja valvotavissa tiloissa. Rahapelejä ei suunnitella internetiin tai matkapuhelimeen.
2. RAY ei tavoittele korkeaa tuottoa sosiaalisten ongelmien kasvun kustannuksella, vaan suhteuttaa tuottotavoitteensa pelaajakunnassa ja sen rakenteessa sekä kansalaisten ansiotasossa tapahtuvaan kehitykseen.
3. RAY:n tavoitteena on mahdollisimman laaja, kohtuullisesti pelaava asiakaskunta, mikä edellyttää monipuolisen ja kiinnostavan pelivalikoiman kehittämistä.
4. RAY laatii systemaattisen sosiaalisten vaikutusten arviointimallin, jonka avulla jokainen uusi peli- ja jakeluinnovaatio arvioidaan ja testataan ennen käyttöönottoa.
5. RAY haluaa estää alaikäisten laittoman pelaamisen. Pelitilojen valvottavuutta parannetaan ja alaikäisten pelaamisen seuranta tehostetaan.
6. RAY harjoittaa yrityskuvamainontaa, jonka avulla kerrotaan RAY:n tuoton käytöstä ja RAY:n toiminnasta. Pelien tuotemainontaa RAY harjoittaa vain rajoitetusti ja kohdennetusti.
7. RAY parantaa peliongelmiin ehkäisemiseksi ja tietoisuuden lisäämiseksi peleihin liittyvän informaation jakelua sekä kehittää teknologiaa, jonka avulla pelaaja voi itse kontrolloida omaa pelaamistaan.
8. RAY kouluttaa henkilökuntansa kohtaamaan peliongelman, huolehtii valmiuksien ylläpitämisestä sekä tuottaa ja välittää tätä tukevaa materiaalia.
9. RAY osallistuu ongelmapelaajille ja heidän läheisilleen tarkoitetun auttavan puhelimen (Peluuuri) rahoittamiseen ja kehittämiseen sekä tiedottaa Peluurin palveluista kaikkialla, missä on RAY:n pelejä.

YKSINOIKEUDEN KANNATUS

”Raha-automaattitoiminnan harjoittamisen yksinoikeus on säilytettävä nykyisellään Raha-automaattiyhdistyksellä – RAY:llä.”

Lähde: Taloustutkimus Oy

JÄRJESTÖJEN AVUSTUKSIIN 312 MILJOONAA EUROA

Avustustoiminnan päämääränä on terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistäminen tukemalla sosiaali- ja terveysalan yleishyödyllisten yhteisöjen toimintaa ja hankkeita.

Avustusvalmistelussa noudatetaan toimintaa ohjaavien säädösten lisäksi RAY:n hallituksen avustusstrategiaa. Alkuvuodesta 2007 julkistettuun avustusstrategiaan (2008 – 2011) on sosiaali- ja terveystoimintien suunta- ja painoaluelinjausten lisäksi kirjattu avustustoiminnassa noudatettavat periaatteet.

Avustustoiminnalla on kolme päälinjaa, avustuksia suunnataan:

- 1) sosiaali- ja terveysalan kansalaisjärjestöjen perustoiminnan turvaamiseen ja kansalaisten hyvinvoinnin edistämiseen,
- 2) ongelmia ehkäisevään toimintaan ja
- 3) heikoimmassa asemassa olevien tukeen ja palveluiden kehittämiseen.

Ensimmäiseen päälinjaan liittyy monipuolisen ja aktiivisen kansalaisjärjestötoiminnan turvaaminen sekä kansalaisten hyvinvoinnin, toimintakyvyn ja osallistumismahdollisuuksien edistäminen. Toisen päälinjan keskeiset tavoitteet liittyvät terveyttä ja sosiaalista syrjäytymistä uhkaavien ongelmien ehkäisyyn ja varhaiseen puuttumiseen havaittuihin riskitekijöihin. Kolmas päälinja käsittää muita huonommassa asemassa olevien väestöryhmien auttamisen sekä järjestöjen toteuttaman palveluihin liittyvän kehittämistoiminnan edistämisen.

Jokaisella päälinjalla on kaksi painoaluetta. Ensimmäisellä päälinjalla painotetaan järjestöjen perustoimintaedellytysten turvaamista sekä hyvinvointia ylläpitävien ja osallistumismahdollisuuksia tarjoavien toimintojen edistämistä. Toisen päälinjan painoalueet ovat merkittävien kansanterveysongelmien ehkäiseminen sekä sosiaalisen ja taloudellisen syrjäytymiskehityksen katkaiseminen. Kolmannella päälinjalla painoalueet ovat muita heikommissa asemassa olevien

väestöryhmien auttaminen sekä palveluiden ja palvelujärjestelmien kehittäminen.

AVUSTUSTOIMINNAN PERIAATTEET

Yhtenä avustustoiminnan yleisenä lähtökohtana on avustusten harkinnanvaraisuus; millään yhteisöllä ei ole erityistä oikeutta avustukseen. Valmistelussa pyritään hakijoiden tasapuoliseen ja yhdenvertaiseen kohteluun. Järjestöjen toiminnan tavoitteellisuuteen sekä taloudenhoidon suunnitelmallisuuteen ja yhteistyöhakuisuuteen kiinnitetään huomiota.

Avustustoiminnan suunnittelussa ja koordinoimisessa pyritään jatkuvuuteen ja suunnitelmallisuuteen. Avustussuunnittelussa huomioidaan virallisen sosiaali- ja terveystoiminnan suuntaviivat sekä kansalaisjärjestötoiminnan lähtökohdat ja periaatteet.

Avustustoiminnan keskeisiin periaatteisiin kuuluu avoimuus ja läpinäkyvyys. Avustushakemusten käsittelyn, maksatuksen ja valvonnan lisäksi järjestöille tiedotetaan avustustoiminnan suuntaviivoista, painoalueista ja muista periaatteista, joita hakemuksia käsiteltäessä noudatetaan.

JÄRJESTÖJEN TUNNUSLUKUJA

Tietoja 1 224 RAY:n avustamalta järjestöltä

Toiminnan yhteenlasketut kulut, milj. €	1 892
Palkattu henkilöstö	30 196
Henkilöjäsenten määrä*	2 063 760
Vapaaehtoistyöntekijöiden määrä*	319 598
Jäsenyhdistyksiä	18 146

* Osa luvuissa mukana olevista on jäsenenä tai vapaaehtoisena useassa eri järjestössä. Luvut vuodelta 2006.

AVUSTUKSET 2008

RAY:n hallituksen avustusehdotus valmistui joulukuussa, ja valtioneuvosto päätti avustuksista tammikuun lopussa 2008. Järjestöille myönnettiin avustuksia 312 miljoonaa euroa (306 milj. euroa vuonna 2007). Avustuksia myönnettiin 1 131 hakijalle (1 104 hakijalle vuonna 2007) yhteensä 2 205 kohteeseen (2 394 vuonna 2007). Avustuksen hakijoita oli kaikkiaan 1 758 (1 606 vuonna 2007) ja yksittäisiä kohteita, hankkeita ja toimintoja, joihin avustusta haettiin 3 657 kappaletta (3 725 vuonna 2007). Haettujen avustusten yhteismäärä oli 618 miljoonaa euroa (614 milj. euroa vuonna 2007).

Lisäksi Valtiokonttorille osoitetaan 109,0 miljoonaa euroa käytettäväksi sotainvalidien ja rintamaveteraanien hoitoon ja kuntoutukseen. Vuoden 2008 avustuksen saajat ovat kertomuksen lopussa.

UUODEN 2008 AVUSTUSTEN KOHDENTUMINEN

Merkittäviä avustamisen painopisteitä vuonna 2008 ovat vanhustyö (41 miljoonaa euroa), lastensuojelu- ja nuorisotyö (38 miljoonaa euroa) sekä päihdeongelmien ehkäisy (34 miljoonaa euroa) ja väkivallan ehkäisy (7 miljoonaa euroa).

PROJEKTIT, TOIMINTA-AVUSTUKSET JA INVESTOINNIT

Avustuslajit, milj. €	2006	2007	2008
Yleisavustukset	55	57	64
Kohdennetut toiminta-avustukset	114	125	122
Investointiavustukset	43	38	44
Projektiavustukset	80	86	82
Yhteensä	292	306	312

AVUSTUKSET TULOSALUEITTAIN

Tulosalueet, milj. €	2006	2007	2008
Kansalaisjärjestötoiminta	112,9	120,4	131,4
Erytisryhmien asuminen	40,4	35,9	38,6
Kuntoutus	38,1	40,3	40,1
Kotona selviytymisen ja omaisten tukeminen	32,0	34,9	33,5
Kriisipalvelut	29,0	33,9	29,1
Kurssi-, leiri- ja lomatoiminta	20,3	20,7	20,7
Päivä- ja työtoiminta	19,3	19,9	18,6
Yhteensä	292,0	306,0	312,0

VÄESTÖN IKÄÄNTYMISEN HAASTEISIIN 41 MILJOONAA EUROA

Ikääntyneiden kotona asumisen tukeminen on tärkeää, kun väestön keski-ikä Suomessa nousee. RAY tukee esimerkiksi omaishoitajien jaksamista avustamalla vertaistukitoimintaa, tilapäisen asiointivapaan mahdollistamista ja kuntouttavia ryhmätoimintoja. Voimaa vanhuuteen -terveysliikuntaohjelman kautta edistetään iäkkäiden kotona selviytymistä.

Myös ikääntyneiden yksinäisyys on Suomessa kasvava ongelma. Esimerkiksi Tampereen ja Turun kaupunkilähetykset sekä HelsinkiMissio saavat tukea senioripysäkkitoimintaan, joka tarjoaa ikääntyneille tukiverkostoja ja keskusteluapua vanhuuteen liittyvissä kriiseissä.

LASTENSUOJELUUN JA NUORISOTYÖHÖN 38 MILJOONAA EUROA

Lastensuojelun avustuksista merkittävä osa kohdistuu akuuttien ongelmatilanteiden selvittämiseen liittyvään kriisityöhön. Tukea kohdistetaan myös vanhemmuuden tukemiseen sekä monenlaiseen vertaisryhmätoimintaan kuten vauvaikäisten, erityislasten, lapsensa menettäneiden sekä murrosikäisten lasten vanhempien vertaistukitoimintaan.

Nuorisotyössä keskeisiä alueita ovat syrjäytymistä ehkäisevät toiminnot, nuorten elämänhallinnan edistäminen, työpajatoiminnan kehittäminen sekä väkivallan ja päihdeongelmien ehkäisy. Käynnissä olevalla

oppimisvaikeuksiin keskittyvällä rahoitusohjelmalla edistetään eri tavoin oppivien lasten ja nuorten mahdollisuuksia täysipainoiseen ja omaehtoiseen elämään.

PÄIHDETYÖLLE 34 MILJOONAA EUROA

Päihdetyön avustukset ovat kasvaneet 2000-luvulla voimakkaasti. Kun vuonna 2000 päihdetyötä tuettiin 12,6 miljoonalla eurolla, kohoaa summa vuonna 2008 jo 34 miljoonaan euroon.

RAY avustaa erityisesti ehkäisevää päihdetyötä, palvelujärjestelmien ja vertaistuen kehittämistä sekä hoitomallien kehittämistä päihdeongelmallisille äideille. Tavoitteena on lasten ja perheiden hyvinvoinnille aiheutuvien haittojen vähentäminen sekä alkoholin riskikäytön ja siitä aiheutuvien haittojen vähentäminen.

VÄKIVALLAN EHKÄISYYN 7 MILJOONAA EUROA

Väkivallan ehkäisyyn kohdistetut avustukset ovat lisääntyneet viime vuosina tasaisesti. Kansalaisjärjestöt ehkäisevät väkivaltaa matalan kynnyksen auttamispaikoilla, edunvalvonnalla, neuvonnalla sekä vertaistuki- ja tukihenkilötoiminnalla. RAY:n rahoituksessa korostuu erityisesti perhetyö.

Vuonna 2008 avustusta saa mm. Viola - väkivallasta vapaaksi ry:n kolmivuotinen Ajoissa apua perheväkivaltaan -projekti sekä Väestöliiton viestintäkampanja, jolla ehkäistään naisiin kohdistuvaa väkivaltaa.

SUURIMMAT AVUSTUKSENSAAJAT 2008

Järjestö	milj. €
Näkövammaisten keskusliitto ry	8,7
Y-säätiö	7,0
Ensi- ja turvakotien liitto ry	5,8
Väestöliitto ry	5,3
Invalidiliitto ry	4,9
Kuurojen liitto ry	4,5
Suomen mielenterveysseura ry	4,4
Mielenterveyden keskusliitto	4,2
A-klinikkasäätiö	4,0
Kehitysvammaliitto	3,8

AVUSTUSPROSESSI

Avustushakemusten käsittely, jakoehdotuksen valmistelu sekä avustusten maksatus ja valvonta toteutetaan asiantuntevasti ja niissä noudatetaan hallintolain lisäksi muun muassa kieli- ja julkisuuslain säännöksiä.

Järjestöjä tuetaan tarjoamalla avustusasioihin liittyvää ohjausta, neuvontaa ja koulutusta. Uusille avustusta saaville järjestöille järjestetään koulutustilaisuuksia, joissa käydään läpi avustusprosessin käytäntöjä ja sen taustalla olevia säädöksiä. Lisäksi avustusosaston toimihenkilöt osallistuvat muiden tahojen järjestämien seminaarien ja työkokousten, erityisesti taloushallinnon ja projektikoulutuksen, toteuttamiseen.

Avustustoiminnan perusprosessien lisäksi viestintään ja sen kehittämiseen on panostettu viime vuosina entistä enemmän. Viestinnän kehittämiseksi laadittu viestintästrategia ohjaa sekä tiedotuksen että ohjauksen ja neuvonnan toteuttamista. Tärkeä viestintäkanava on neljä kertaa vuodessa ilmestyvä Tukipotti-lehti, joka jatkaa aiemmin Avustusinfo-nimellä tuotetun asiakastiedotteen tehtävää.

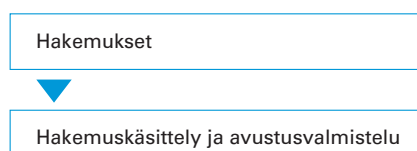
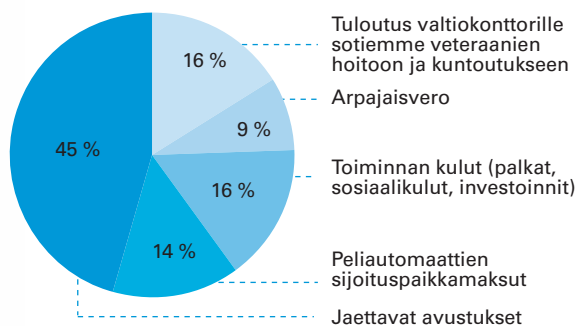
Lehteä on kehitetty nykyaikaisen asiakaslehden suuntaan. Se lähetetään maksutta muun muassa kaikille avustusta hakeneille järjestöille. Lehden painosmäärä on lisätty ja se oli vuoden 2007 lopussa noin 4 500 kappaletta. Myös verkkoviestintää on lisätty, sekä jatkettu sähköpostitse jaettavan kuukausittaisen uutiskirjeen tuottamista.

HAKEMUSTEN KÄSITTELY ON MONIPORTAISTA

Avustukset jaetaan vuosittain hakemusten perusteella. Hakuajat on porrastettu siten, että avustukset uusiin rakennushankkeisiin haetaan maaliskuussa, uusiin projekteihin toukokuussa ja muut hakemukset jätetään syyskuussa.

Avustussäädösten lisäksi lähtökohtana avustusharkinnassa ovat RAY:n hallituksen asettamat suuntaviiva- ja painoaluelinjaukset sekä sosiaali- ja terveysministeriön ja RAY:n kesken sovitut tulostavoitteet. Avustusharkinnassa kiinnitetään huomiota hakemuksessa esitetyn toiminnan yhteiskunnalliseen hyväksyttävyyteen ja

PELITUOTOISTA AVUSTUKSIIN

tarpeellisuuteen; siihen, miten hanke edistää terveyttä ja sosiaalista hyvinvointia sekä esitettyjen tavoitteiden konkreettisuuteen. Järjestöjen käytettävissä oleva muu rahoitus ja varallisuus otetaan huomioon.

Avustusvalmistelijoiden tekemiä ehdotuksia käsitellään valmistelutiimeissä ja osaston valmistelukokouksessa, jossa ovat paikalla myös avustustoiminnan johto sekä STM:n avustuksista vastaava virkamies. Osastokäsittelyn jälkeen ehdotus käsitellään RAY:n johtokunnassa ja hallituksessa. Lopullinen RAY:n hallituksen hyväksymä jakoehdotus toimitetaan sosiaali- ja terveysministeriöön, jonka esittelystä valtioneuvosto tekee lopulliset avustuspäätökset.

AVUSTUKSET MAKSETAAN AVUSTUSLAJIN MUKAAN

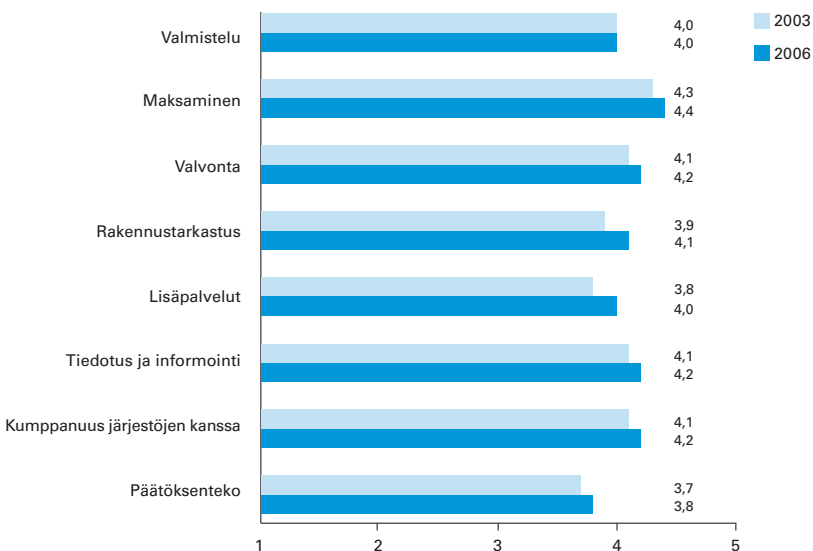
RAY:n avustukset maksetaan avustuslajista riippuen eri tavoin: toiminta-avustukset maksetaan pääsääntöisesti automaattimaksatuksella neljännesvuosittain. Investointi- sekä projektiavustukset maksetaan avustettavien kulojen ajoittumisen perusteella, pääsääntöisesti erillisin maksupyynnöin.

Avustusta voi käyttää vain avustuspäätöksessä mainittuun tarkoitukseen. Maksupyynnön yhteydessä järjestön tulee tehdä selvitys rahojen käytöstä. Vuonna 2007 käsiteltiin 5 352 maksupyynnöä. Maksu suoritettiin joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta kahden viikon kuluessa maksupyynnön saapumisesta.

HAETUT JA MYÖNNETYT AVUSTUKSET

Avustukset	2006	2007	2008
Haetut avustukset, milj. €	650	614	618
Haetut avustuskohteet, kpl	3 743	3 725	3 657
Myönnetyt avustukset, milj. €	292	306	312
Myönnetyt avustuskohteet, kpl	2 409	2 394	2 208

JÄRJESTÖJEN TYYTYVÄISYYS RAY:N TOIMINTAAN TOIMINNOITTAIN (ASTEIKKOLA 1-5)

AVUSTUSTEN OIKEA KÄYTTÖ VARMISTETAAN VALVONNALLA

RAY seuraa, valvoo ja arvioi avustusten käyttöä. Tällä halutaan varmistaa avustusvarojen oikea, tarkoituksenmukainen ja tuloksellinen käyttö.

RAY tarkastaa avustusten maksatuksen yhteydessä maksatusselvitykset. Avustusehtojen mukaisesti kaikki avustuksen saajat toimittavat RAY:lle vuosittain selvityksen edellisvuoden avustuksen käytöstä. Valvonnan avulla avustusosasto varmistaa, että avustettu toiminta tai hanke vastaa avustuspäätöstä ja että avustusehtoja on noudatettu. Selvityksen perusteella arvioidaan järjestön toiminnallista ja taloudellista asemaa. Tietoja

verrataan myös kyseisen vuoden avustushakemuksessa esitettyihin tietoihin.

RAY tekee järjestöihin tarkastus- ja ohjauskäyntejä sekä tarkastaa avustettavien rakennushankkeiden suunnitelmat ja rahoituslaskelmat. Vuonna 2007 järjestöihin tehtiin 58 kirjanpidon ja hallinnon tarkastuskäyntiä. Tarkastuskäyntien yhteydessä järjestöille annetaan tarvittaessa neuvontaa ja ohjausta avustusten käyttöön sekä kirjanpidon ja yleisemminkin taloushallinnon suunnitteluun ja toteuttamiseen liittyvissä asioissa.

VAIKUTTAVUUTEEN PANOSTETAAN

Avustusten yhteiskunnallisen vaikuttavuuden lisääminen ja avustetun toiminnan näkyviin saaminen ovat keskeisiä tavoitteita avustusprosessin kehittämisessä. Erityisesti järjestöjen kehittämistoiminnan ohjausta on lisätty kiinnittämällä lisääntyvää huomiota hankkeiden suunnitteluun, kehittämistavoitteiden konkreettisuuteen sekä tulosten hyödynnettävyyteen ja vaikutusten seurantaan. Kehittämishankkeiden avustuskriteereitä ja avustusten valmisteluprosessia ja työmenetelmiä kehitetään erityisesti innovaatiohakuisen kehittämistoiminnan onnistumisen edistämiseksi.

ASIAKASTYYTYVÄISYYS TOIMINTOJEN KEHITTÄMISEN TAVOITTEENA

Avustusprosessia kehitetään yhteistyössä järjestöjen kanssa käymällä jatkuvaa keskustelua toimintatavoista. Kolmen vuoden välein toteutettavaan asiakastyytyväisyystutkimukseen vastasi loppuvuodesta 2006 yhteensä 500 järjestöä. Tutkimuksen mukaan kokonaistyytyväisyys oli hyvällä tasolla ja parantunut vuodesta 2003.

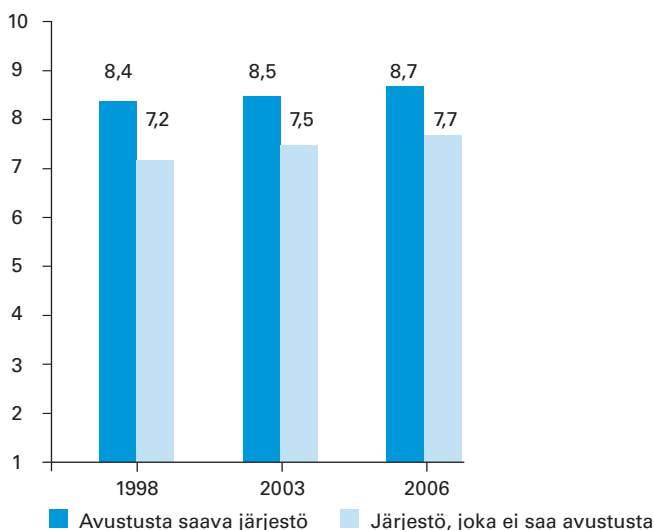
Järjestöt ovat erityisen tyytyväisiä avustuksen maksamiseen, valvontaan, tiedotukseen ja yhteistyökumppanuuteen. Tyytymättömyyttä kohdistui päätöksentekoprosessiin ja siinä varsinkin palautteen saamiseen hakemuksista jälkikäteen, hakuajojen mielekkyyteen sekä hakemusten hylkäysperusteisiin ja niistä kertomiseen. Asiakastyytyväisyystutkimus on entistä tiiviimmin kytketty avustusosaston toimintojen kehittämiseen.

Jatkossa lisätään edelleen viestintää avustustoimintaan liittyvissä asioissa. Taustalla on omalle toiminnalle asetettu periaate avoimuudesta ja julkisuuslain mukainen hyvä tiedotuskäytäntö sekä tavoite näiden edistämiseksi. Avoimuutta ja prosessin tehokkuutta tuetaan myös tietoteknisiä järjestelmiä kehittämällä.

VALVONNAN TUNNUSLUKUJA

	2005	2006	2007
Maksupyynnöt	5 884	5 523	5 352
Vuosiselvitykset	1 253	1 254	1 224
Tarkastuskäynnit	99	60	58

JÄRJESTÖJEN TYYTYVÄISYYS RAY:N TOIMINTAAN (ARVOSANA 1-10)

TAVOITTEENA LAAJA JA KOHTUULLISESTI PELAAVA ASIAKASKUNTA

RAY:n rahapeli-toiminnan tavoite on laaja ja tyytyväinen asiakaskunta, joka pelaa kohtuullisesti. Näin pelaaminen ei keskity samoille henkilöille ja aiheuta ongelmia. RAY pyrkii rahapeli-toiminnassaan vastuullisuuteen ottaen samalla huomioon sovitut tulostavoitteet.

RAY:n vastuullinen rahapeli-toiminta tarkoittaa muun muassa liika- ja alaikäispelaamisen minimointia sekä jatkuvaa, asiakaslähtöistä pelitarjonnan kehittämistä nykyisille ja uusille pelaajille. Harkittujen pelipäätösten tekemistä tuetaan lisäämällä tietoa peleistä ja kehittämällä peleihin pelaamisen hallintaa auttavia ominaisuuksia.

RAY:n suosituimpia pelejä ovat raha-automaatit. RAY:n raha-automaatteja on pelannut viimeisen vuoden aikana yli 40 prosenttia yli 15-vuotiaista suomalaisista. Noin joka viides pelaa niitä viikoittain. Eniten pelaavat nuoret miehet, mutta myös kaikenikäiset miehet ja naiset pelaavat.

Vuonna 2007 RAY:n pelisaleissa (Täyspotti, Potti ja Club RAY) oli noin 8,1 miljoonaa asiakaskäyntiä. Pelisalien tuotto oli yhteensä 81,8 miljoonaa euroa. Grand Casino Helsingissä oli vuoden aikana yli 321 000 asiakaskäyntiä ja tuotto oli 33,7 miljoonaa euroa.

RAHAPELITUOTTEET

RAY:n rahapeli-tuotteita ovat raha-automaatit ja kasinopelit. Raha-automaatteja ovat pokerit, hedelmäpelit,

pajatsot, ventit, rulettiautomaatit ja moniautomaatit. Näistä suurimmat tuoteryhmät ovat pokerit ja hedelmäpelit. Kyselytutkimusten mukaan perinteisten pajatsopelien suosio on säilynyt huolimatta näiden automaattien pienemmästä lukumäärästä. Viime vuosina moniautomaattien osuus pelitarjonnasta on kasvanut voimakkaasti. Moniautomaateissa on useampi peli pelaajan valittavana, ja näin RAY pystyy tarjoamaan erilaisia pelivaihtoehtoja asiakkailleen myös paikoissa, joissa on vain yksi automaatti.

Kasinopelejä ovat Black Jack, ruletti, Red Dog, Bull-Dog, Dynamic Poker, Riverside Poker ja Fast Poker. Vuonna 2007 aloitettiin myös turnausmuotoinen pokeri Club RAY Jyväskylässä ja Turussa. Turnauksista saadut kokemukset olivat hyviä, ja niitä päätettiin jatkaa myös vuonna 2008.

RAY vastaa raha-automaattiansa suunnittelusta. Lisäksi RAY valmistaa kasinopelipöytänsä ja vastaa automaattien loppukokoonpanosta. Tavoitteena on tarjota laajalle pelaajakunnalle jännitystä ja ajanvietettä laadukkaiden, turvallisten ja suomalaisten rahapelipalveluiden ääressä. Pelien pitää olla rehellisiä ja tarjota hyvää vastinetta pelaajien rahoille, eivätkä ne saa houkutella pelaamaan liikaa.

Tuotteiden kehittämisessä vastuullisuustekijät ovat mukana alusta alkaen. Jokaisen uuden tuotteen mahdolliset negatiiviset vaikutukset arvioidaan. RAY:n ja Veikkauksen tekemän pelien luokittelumallin avulla sosiaalisia ja taloudellisia riskitekijöitä voidaan arvioida ja säännellä tehokkaammin. Pelejä kehitettäessä varmistetaan myös, että ne pysyvät ominaisuuksiltaan selvästi RAY:n rahapeli-toimialueella.

Nykyisen rahapeliluvan mukaisesti pelisaleissa ja -pisteissä, joissa on vähintään 18 vuoden ikäraja, on

raha-automaattien suurin panos kaksi euroa. Suurin pelikierrokselle sijoitettujen panosten määrä on kahdeksan euroa. Muissa pelipisteissä suurin panos on euro ja pelikierroksen maksimipanos kaksi euroa. Pelisalien ja ravintoloiden kasinopeleissä maksimipanoset ovat pelistä riippuen 10 tai 20 euroa. Pelisaleissa järjestettävien pokeriturnausten suurin osallistumismaksu on 50 euroa.

ASIAKASLÄHTÖISTÄ TUOTEKEHITYSTÄ

RAY pyrkii laajaan pelaajakuntaan kehittämällä kohde-ryhmittäin erilaisia pelejä ja tarjoamalla niitä erilaisissa paikoissa. Vastuullisen ja asiakaslähtöisen pelitoiminnan tueksi kerätään tutkimustietoa.

Vuonna 2007 RAY toi markkinoille uuden Superruletti-automaatin. Lisäksi moniautomaatteihin kehitettiin kolme uutta peli-idea: Ässäkisa, Texaspokeri ja Multipokka. Myös Venti-Ville-automaattien peli-idea uudistettiin. Toimintavuonna aloitettiin kosketusnäyttöisen kolmen automaatin mallisarjan suunnittelu Täyspotteihin. Sarja otetaan käyttöön keväällä 2008. Lisäksi uuden Pajatson suunnittelu alkoi, ja automaatti on mukana RAY:n 70-vuotisjuhlakiertueella kesällä 2008. ClubPelaamon käyttö uusien pelien kehittämis- ja testausalustana aloitettiin suunnitteleamalla sivustolle Sökö-pelin koeversio.

PELIYMPÄRISTÖN TEKNIKOIDEN KEHITTÄMINEN

Viimeisten vuosien aikana RAY on panostanut voimakkaasti maksamis- ja automaattien tekniikkaan, ohjaus- ja hallintajärjestelmiin ja pelitoiminnan verkkoihin. Toimenpiteillä luodaan pohja uusille, monipuolisemmille ja vastuullisemmille rahapelipalveluille ja toiminnan tehokkuudelle.

Vuoden 2007 lopussa jo 60 prosenttia raha-automaateista oli uuden sukupolven automaatteja. Laajakaista-automaattiverkon levitys käynnistyi 2007, ja verkko kattaa kaikki automaattit vuoteen 2010 mennessä. Raha-automaattien sähköinen maksaminen ja siihen sopivien maksuvälineiden laajentaminen eteni toimintavuonna suunniteltua hitaammin. Laajaan levitykseen päästään vasta sitten, kun rahalaitokset ovat toteuttaneet tarvittavat muutokset tietojärjestelmiinsä.

Toimintavuoden aikana käynnistettiin selvitykset sähköisestä tunnistamisesta RAY:n raha-automaateissa. Tavoitteena on alaikäispelaamisen estämisen lisäksi tarjota pelaajalle välineet, joilla hän pystyy paremmin hallitsemaan omaa pelaamistaan. Tunnistetulle pelaajalle voidaan tarjota pelaamisen laatuun, määrään, aikaan ja paikkaan liittyviä tietoja, jotka lisäävät tietoisuutta omasta pelaamisesta. Pelaaja voi saada

RAHAPELITOIMINNAN TUNNUSLUKUJA

Rahapelien tarjonnan kehitys, kpl	2005	2006	2007
Raha-automaatteja pelipisteissä	16 794	16 622	16 711
Ravintolakasinopelejä	355	352	342
Pelisaleja	55	56	61
Sijoituspaikat ja -maksut			
Pelipisteet, raha-automaatit, kpl	9 099	8 690	8 612
Sijoituspaikkamaksut, milj. €	89	89	87
Pelipisteet, kasinopelit, kpl	311	300	297
Sijoituspaikkamaksut, milj. €	4	5	5
Pelitoiminnan liikevaihto, milj. €			
Raha-automaatit pelipisteissä	478	479	471
Ravintolakasinopelit	20	21	21
Pelisalit	71	75	75
Grand Casino Helsinki	24	27	31
Asiakaskäynnit, 1 000 hlöä / vuosi			
Pelisalit	8 500	8 500	8 100
Grand Casino Helsinki	275	296	322

myös uusia palveluja, jotka monipuolistavat hänen saamaansa pelaamisvastetta. Uusi palvelu voi olla esimerkiksi automaatin personointi. Pelaamisvasteen monipuolistamisella tarkoitetaan painopisteen siirtämistä voittamisesta tai häviämisestä vuorovaikutteiseen pelaamiseen, viihtymiseen, jännitykseen ja sosiaaliseen yhdessäoloon. Samalla RAY saa tilastotietoa automaattipelaamisesta. Päätöksenteko tunnistamisen etenemisestä siirtyi vuoteen 2008.

Uudet pelit, verkot, maksamista ja muita palveluja tukevat järjestelmät ovat yhä kiinteämpi kokonaisuus. Sitä tukevan teknologioiden hallinnan vuoksi tuotekehitys ja tietotekniikan kehitys yhdistetään uudeksi osastoksi vuoden 2008 alussa. Siten hyödynnetään molempien alueiden osaaminen. Lisäksi muutoksella tavoitellaan uusien liiketoimintamahdollisuuksien hyödyntämistä, kykyä luoda uusia pelipalveluja sekä nopeampaa reagointivalmiutta.

REHELLISET PELIT

Kaikki RAY:n pelit ovat rehellisiä. Pelien rehellisyys tarkoittaa sitä, että pelit toimivat kuten peliohjeissa luvataan. Esimerkiksi korttipeleissä ovat mukana kaikki sääntöjen mukaiset kortit ja ne arvotaan täysin satunnaisesti. Peräkkäiset arvonnat ovat toisistaan riippumattomia, eikä edellisten pelien voitoilla tai tappioilla ole mitään yhteyttä seuraavien pelien arvontaan.

Automaatit on verkotettu keskusjärjestelmiin, jotka keräävät automaatin rekisteröimät tiedot ja seuraavat niiden avulla toimintaa. Näin varmistetaan, että automaattit toimivat oikein. Häiriö- ja reklamaatiotilanteissa tapahtumien todellinen kulku voidaan tarkistaa, mikä lisää pelaajan kuluttajansuojaa.

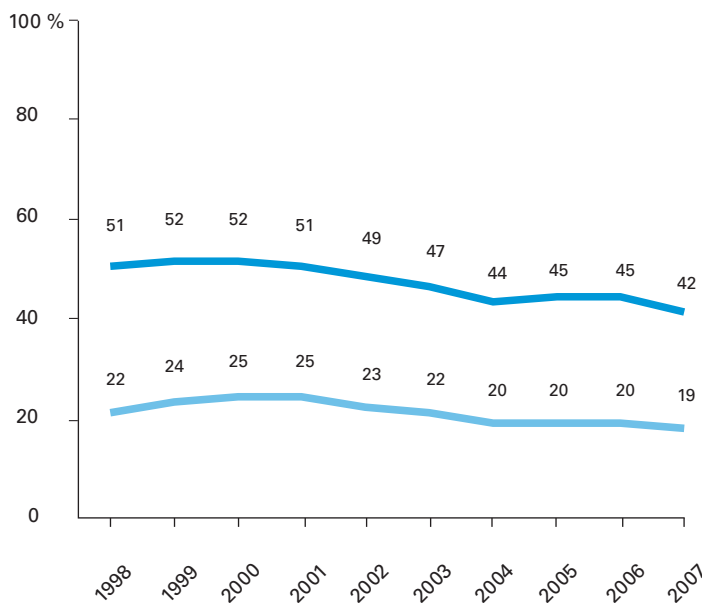
RAY:n raha-automaattien palautusprosentti on noin 89. Peleistä kerrotaan RAY:n internet-sivuilla ja ClubPelaamossa, ja kaikkiin kuluttajien tiedusteluihin

PELAAMISEN YLEISYYS

”Milloin viimeksi pelasitte raha-voittoa antavaa automaattia?” (prosenttia 15-74-vuotiaista)

Lähde: Taloustutkimus Oy

- Viimeisen vuoden aikana pelanneiden osuus
- Viimeisen viikon aikana pelanneiden osuus

vastataan. RAY lisää peli-informaatiota muun muassa kehittämällä pelaajalle mahdollisuutta tarkastella tietoja hävityistä ja voitetuista euroista, pelin kestosta ja muista peliin liittyvistä asioista.

TURVALLISET PELIT

Rahapeliä pitää olla mielenkiintoisia ja jännittäviä, jotta niiden pelaaminen olisi viihdyttävää. Pelien houkuttelevuustekijöitä on käytetty RAY:ssä harkitusti. RAY:n peleissä ei ole keinotekoisia läheltä piti -tilanteita, voittoputkia tai -piikkejä lisäpelaamisen houkuttimina. Peleissä ei myöskään ole väkivalta- tai seksiteemoja. Samoin vältetään lapsiin vetoavia piirteitä, kuten sarjakuvahahmoja.

RAY nostaa pelien keskimääräistä hintaa enintään ostovoiman kehityksen mukaan. Maksimipanoksia ei ole nostettu muiden palvelujen hintojen nousun mukaisesti. Pelien kovuudelle RAY asettaa maksimitasot pelipaikkojen mukaan. Pelin kovuus tarkoittaa pelaamisen hintaa nopealla pelirytmillä ja pelattaessa maksimipanoksin. RAY pyrkii vähentämään ongelmapelaamisen määrää suosimalla kohtuuhintaisia pelejä, koska pitempi peliaika tarjoaa pelaajalle enemmän mahdollisuuksia valita lopettamisen tai jatkamisen välillä.

RAY tutkii aina tarkasti uuden pelin soveltuvuutta Suomen rahapelimarkkinoille. Kasino- ja automaattipelivaihtoehtoja ei toteuteta, jos niiden arvioidaan sisältävän mahdollisia uhkapeliominaisuuksia tai muita ei-toivottuja piirteitä. Turvallisuus-, ympäristö- ja toimivuustekijät ovat myös esillä tuotekehityksessä. RAY:n kaikki rahapelit sertifioidaan.

RAHAPELIEN TARJONTA

Rahapeliä tarjonta vaikuttaa pelaamisen määrään ja laatuun. Siksi RAY:n pelien jakelupolitiikka on keskeisessä asemassa erityisesti sosiaalisissa ja taloudellisissa vastuunäkökohdissa. Rahapelilupa asettaa rajat automaattien ja ravintolakasinojen maksimimäärille.

Raha-automaattien sallittu määrä on 20 000 ja ravintolakasinojen 500. Lisäksi lupa oikeuttaa yhteen kasinoon Helsingin kaupungin alueella.

ALUEELLISESTI KATTAVA PELITARJONTA

Laajalla ja monipuolisella jakelulla halutaan varmistaa, että RAY:n pelit ovat kaikkien suomalaisten ulottuvilla.

Pelejä on tarjolla monenlaisissa liiketiloissa ja RAY:n omissa pelisaleissa. Kaikkiaan sijoituspaikkoja on yli 8 600. RAY:n pelejä on kaikissa Suomen kunnissa Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Vuonna 2007 pelien määrä pysyi lähes samana kuin edellisenä vuonna ja sijoituspaikkojen määrä väheni kolme prosenttia edellisvuodesta.

RAY-pelisaleja oli toimintavuoden lopussa 61, joista 25 oli Täyspoteja, 34 Potti-pelisaleja ja kaksi Club RAY-pelisalia, joissa on myös ravintolapalveluja. Täyspoteissa on raha-automaattien lisäksi kasinopelejä ja kassapalvelu. Potti-pelisaleissa on vain raha-automaatteja.

PELIT JULKISISSA JA VALVOTUISSA TILOISSA

RAY toteuttaa pelipalveluidensa jakelun tavalla, jotka tukevat pelaajan mahdollisuutta liikapelaamisen havaitsemiseen ja rajoittamiseen. RAY:n pelipalveluita tarjotaan vain julkisissa tiloissa, ei esimerkiksi internetissä tai mobiililaitteissa. RAY ei tarjoa pelejä suoraan koteihin, koska liikapelaamisen riskit ovat siellä julkisia tiloja suuremmat.

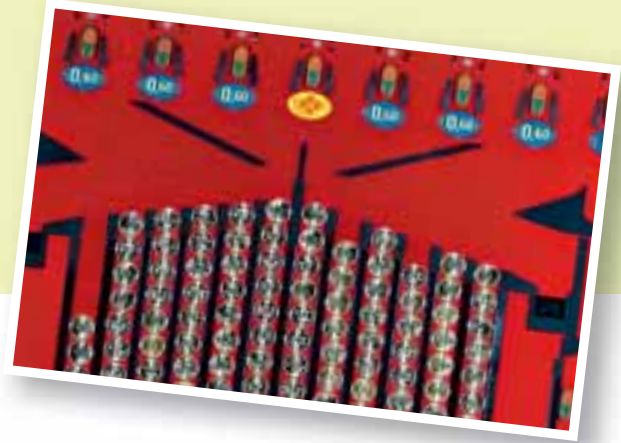
RAY sijoittaa pelinsä vain sellaisiin tiloihin, joissa pelaamista voidaan valvoa. Valvonnalla halutaan estää alle 15-vuotiaiden pelaaminen. Automaatteja ei sijoiteta paikkoihin, joiden asiakaskunta on suurelta osin alle 15-vuotiaita. Kasinopelejä ja raha-automaatteja, joissa on korkeampi päävoitto, on vain ravintoloissa ja RAY:n pelisaleissa, joissa on 18 vuoden ikäraja.

PELAAMISEEN LIITTYVÄ VIESTINTÄ JA MARKKINOINTI

RAY:n viestinnällä tavoitellaan vahvaa yrityskuva, jolla tuodaan esille toiminnan perustarkoitus eli varojen kerääminen yleishyödyllisiin tarkoituksiin. RAY:n rahapelitoiminnan markkinoinnin tavoitteena on laaja ja tyytyväinen pelaajakunta, joka tekee harkittuja päätöksiä pelien ja pelaamiseen käytetyn rahan ja ajan osalta.

Rahapelitoiminnan viestinnän ytimenä on tietoisien kohtuupelaamiskulttuurin edistäminen. Lisäksi viestintä luo totuudenmukaista kuvaa ja jakaa oikeaa tietoa RAY:n pelitoiminnan tavoitteista ja käytännöistä.

Vuonna 2007 RAY kampanjoi kahdella eri teemalla. Pidä huolta -teema kertoi tuoton käytöstä ja RAY:n toiminnasta. Pieni hetki. Se riittää. -mainonta puolestaan

kertoi kohtuupelaamisesta. Toimintavuonna toteutettiin Pidä huolta -kampanja samalla sotaveteraaniaiheella, kuin edellisenä vuonna. Pieni hetki -kampanja jatkui syksyllä 2007. Pajatson MM -kisat järjestettiin alkuvuodesta 2007. MM-kisa keräsi lähes 8 000 osallistujaa ympäri Suomen. Kisojen avulla kerrottiin kohtuupelaamisesta ja peli-ilosta.

RAY:n rahapeliin markkinointiviestinnässä noudetaan eettisiä periaatteita, jotka ohjaavat viestinnän sisältöä, määrää, kohdentamista ja viestintävälineiden valintaa.

Tuoteviestintää tehdään pelien kautta, pelipisteissä ja pelisaleissa sekä näiden välittömässä läheisyydessä. Lisäksi tuotteista kerrotaan RAY:n internet-sivuilla. Muissa medioissa tuotteista kerrotaan vain poikkeuksellisesti. Peleihin voi tutustua ilmaiseksi RAY:n internet-sivujen Club Pelaamossa, jonne voivat rekisteröityä kaikki yli 18-vuotiaat.

Joissakin pelisaleissa on infopiste, jossa asiakkaat voivat itsenäisesti tai asiakaspalvelijan avustuksella saada tietoa RAY:stä, peleistä ja pelaamisesta. Uusituissa Potti-pelisaleissa on myös erillinen infoseinä, jossa kerrotaan RAY:stä.

ONGELMAPELAAMINEN

Ongelmapelaajien määrän kehitys on tärkeä pelitoiminnan vastuullisuusmittari. Vuonna 2007 STM:n teettämän selvityksen mukaan todennäköisesti peliriippuvaisten osuus väestöstä on pysynyt ennallaan verrattuna vuoteen 2003. Lievempiä haittoja kokeneiden osuus oli vähäisempi, ja myös ongelmaisten osuus RAY:n pelaajakunnasta oli pienempi. Tulosten mukaan ongelmapelaamista pidetään vakavampana ongelmana kuin aiemmin.

RAY toimii liikapelaamisen minimoimiseksi kaikilla pelitoiminnan osa-alueilla. Painopiste on ongelmien ennaltaehkäisyssä. Liikapelaamiseen RAY vastaa kertomalla aiheesta ja kouluttamalla henkilökuntaansa.

RAY tukee pelaajien omia pyrkimyksiä rajoittaa pelaamista. Vuonna 2007 aloitettiin uusia käytäntöjä pelisaleissa ja kasinolla. Pelisalien työntekijät voivat antaa pelaajalle sisäänpääsykiellon hänen sitä pyytäessään. Uudistuksella pyritään entisestään helpottamaan pääsykiellon saamista. Lisäksi pelisalin asiakas voi pyytää, että pääsykielto astuu voimaan välittömästi.

Vuonna 2007 annettiin yhteensä 100 vapaaehtoista pääsykieltoa. Vuotta aiemmin vastaava luku oli 86. Vuonna 2007 RAY antoi pääsykiellon 38 pelaajalle, vuotta aiemmin luku oli 27.

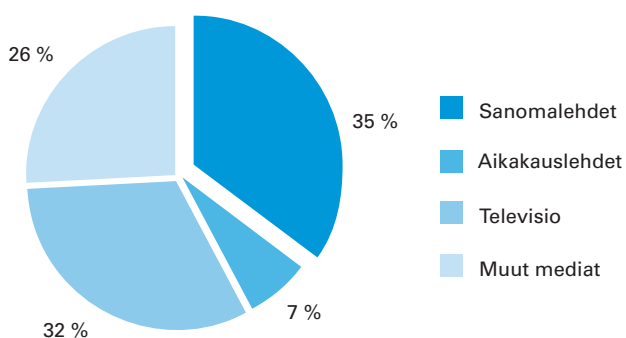
Asiakas voi pyytää vuoden pelikiellon myös ravintolakasinopeleihin tietylle alueelle. Ravintolakasinopeleiden pelikieltojen noudattamista on vaikea valvoa suuren asiakasmäärän ja työntekijöiden vaihtuvuuden vuoksi.

Uusissa automaateissa olevalla Pelihenki-toiminnalla pelaaja voi kontrolloida pelaamistaan asettamalla pelaamiseen käytetylle ajalle tai rahalle enimmäisrajat.

Vuonna 2007 RAY:n panostukset rahapeliongelmiin ehkäisyyn olivat lähes 5 miljoonaa euroa. Summa jakautui seuraavasti:

- STM:lle arpajaislain 52 §:n perusteella pelihaittojen tutkimukseen 225 000 €
- auttavan puhelimen Peluurin kustannuksiin 110 000 €
- avustukset järjestöille peliongelmiin hoidon kehittämiseen 640 000 € (A-klinikkasäätiö/Rapeliyhteisö, Elämä On Parasta Huumetta, Sosialipedagoginen Säätiö)
- muut avustukset yleensä riippuvuuksien hoidon kehittämiseen noin 255 000 €
- vastuullisuusohjelman kustannusvaikutukset noin 3 700 000 € (alaikäisten pelaamisen estäminen, alaikäispelaamisen valvonnan tehostaminen: yhteistyökumppanien henkilöstön koulutus, tekniset apuvälineet, viestintä pelihaitoista, oman henkilöstön koulutus)

RAY:N PANOSTUKSET MEDIANÄKYVYYTEEN

LIIKAPELAAMISESTA KERROTAAN YHTEISTYÖSSÄ

Pelisaaleissa on Sininauhaliiton ja A-klinikkasäätiön julkaisemia esitteitä ongelmapelaamisesta. RAY:n internet-sivuilta löytyy tietoa pelaamisen hallinnasta ja esimerkiksi peliongelmaisia auttavien organisaatioiden yhteystietoja.

RAY, Veikkaus ja Fintoto käynnistivät vuonna 2004 ongelmapelaajille ja heidän läheisilleen tarkoitetun valtakunnallisen puhelinpalvelun, Peluurin. Sen tavoitteena on rahapelaamisesta aiheutuvien yksilöllisten, yhteiskunnallisten ja sosiaalisten haittojen ehkäiseminen ja vähentäminen. RAY ja Veikkaus rahoittavat palvelun kustannuksista kumpikin 45 prosenttia ja Fintoto 10 prosenttia. Palvelun tuottavat Sininauhaliitto ja A-klinikkasäätiö. Peluurin yhteystiedot löytyvät kaikkialta, missä on RAY:n pelejä.

Vuonna 2007 Peluuri vastasi 2 933 puhelua, vuonna 2006 vastattuja puheluita oli 1 704. Puheluista yhteen-

sä 1 390 (47 prosenttia) koski peliongelmaa. Näistä pelaajia oli 32 prosenttia ja heidän läheisiään 13 prosenttia. Soittajista 65 prosenttia mainitsi ensisijaiseksi rahapelikseen raha-automaatit, vuonna 2006 66 prosenttia ja vuonna 2005 70 prosenttia.

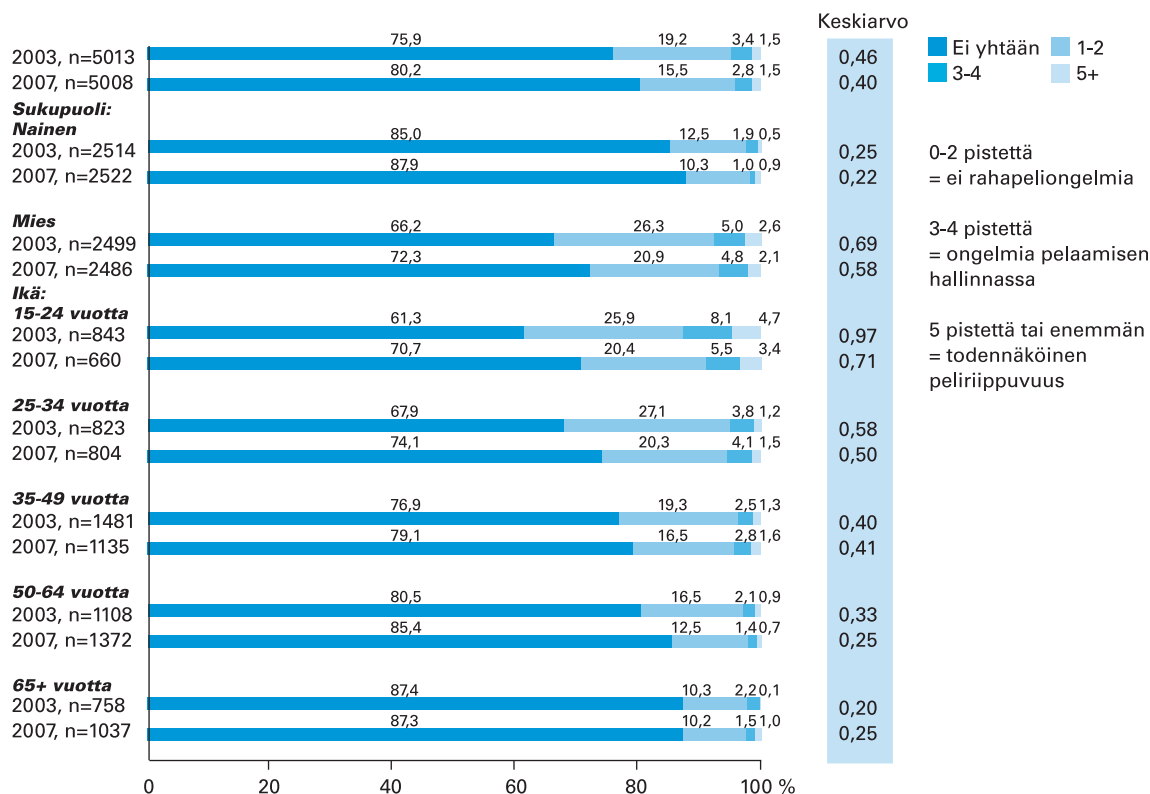
Peluuri aloitti syyskuussa internet-pohjaisen auttamisen peliongelmiensa hoidossa. Peli Poikki.fi -palvelussa ongelmapelaaja pääsee kahdeksan viikkoa kestävään verkossa tapahtuvaan hoito-ohjelmaan. Syksyn aikana hoidon aloitti 37 asiakasta.

TYÖNTEKIJÖIDEN VALMIUDET KOHDATA ONGELMAPELAAJAA

Vuonna 2007 RAY aloitti vastuullisuuskoulutukset asiakaspalvelutehtävissä toimiville työntekijöilleen. Niiden tavoitteena on varmistaa, että kaikki asiakaspalvelijat tietävät rahapelitoimintaan liittyvät velvollisuutensa ja mahdollisuutensa. Kevään 2008 kuluessa RAY koulut-

SOGS-PISTEET

n=kaikki vastaajat

taa loput asiakaspalvelijansa vastuulliseen rahapelitoimintaan.

Henkilöstölle jaettavassa materiaalissa, kuten pelinohjeiden käsikirjassa ja kasinon henkilöstöohjeessa, on ongelmapelaamiseen liittyviä ohjeita. RAY julkaisi toimintavuonna henkilöstölle suunnatun vastuullisuusoppaan. Opas sisältää kaiken tarvittavan tiedon yhteisistä toimintatavoista ja vastuullisuuden parantamiseen pyrkivistä linjauksista.

IKÄRAJOJEN VALVONTA

Arpajaislain mukaan alle 15-vuotias henkilö saa pelata raha-automaatteja vain samaan perheeseen kuuluvan täysi-ikäisen läsnä ollessa ja tämän suostumuksella. Pelisalien, kasinon ja ravintolakasinopelien ikäraja on 18 vuotta. RAY:n tavoite on minimoida sääntöjen rikkomukset.

Vuonna 2007 STM julkaisi tutkimuksen alaikäispelaamisesta. Tulosten mukaan ikärajojen valvonnassa on puutteita. RAY tehostaa alaikäispelaamisen valvontaa ja kannattaa 18 vuoden ikärajaan siirtymistä kaikissa rahapeleissä.

Pelipisteissä käytännön valvontavastuu on sijoitus-sopimukseen perustuen RAY:n yhteistyökumppaneilla. RAY:n vastuullisuuskouluttajat ohjeistavat ja motivoivat kumppaneita toimimaan ikärajojen valvonnassa tehokkaasti ja tunnollisesti. Pelaamisen ikärajoista kerrotaan lisää Pelitoiminnan yhteistyökumppanit-luvussa.

Viime kädessä RAY on vastuussa arpajaislain toteutumisesta. Ikärajojen valvonnan tehostaminen on vahvasti esillä RAY:n rahapelitoiminnan kehittämisessä. Esimerkiksi sähköinen maksaminen ja muu teknologia tehostavat valvontaa lähivuosina.

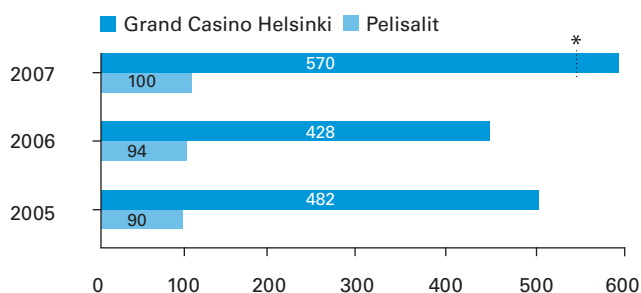
Pelisaleissa, ravintolakasinopeleissä sekä kasinolla RAY:n henkilökunta valvoo ikärajojen noudattamista. Vuonna 2007 perustetuissa kuudessa uudessa ja kahdessa remontoitussa Potti-pelisalissa työntekijän tila on lähellä sisäänkäyntiä ikärajavaikotuksen tehostamisen takia. Toimintavuonna tehtiin pelisaleissa yli 21 000 ikäraajatarkistusta ja lähes 35 000 alaikäisiä käännettiin ovelta.

VASTUULLINEN PELIKASINOTOIMINTA

Suomen ainoa kasino, Grand Casino Helsinki (GCH), poikkeaa RAY:n muusta rahapelitoiminnasta. Kasino on ainoa pelisali Suomessa, jossa uhkapelaaminen on sallittua. Eriäinen pelikonsepti, selvästi rajatumpi pelaajakunta ja pelipaikan ainutlaatuisuus erottavat kasinon muusta RAY:n toiminnasta. Osa vastuukysymyksistä, kuten mainonta ja liikapelaamiseen puuttaminen, toteutetaan eri periaatteilla ja käytännöllä.

Vuonna 2007 kasinolla vieraili yli 83 000 eri asiakasta, keskimäärin 890 asiakasta päivässä. Kasinon osuus RAY:n liikevaihdosta oli vuonna 2007 noin 5 prosenttia.

VAPAAEHTOISET PELIKIELLOT

*LA:t (limited access) ovat myös vuodelta 2007 vapaaehtoisia. Tällöin asiakas saa käydä vain sovitusti, esim. kerran viikossa, pelaamassa kasinolla.

MARKKINOINTI KASINOTOIMINNASSA

GCH:n markkinointiviestintä keskittyy monipuolisen viihdetarjonnan esittelyyn yritys- ja muille asiakkaille. Pelipalveluistaan kasino kertoo suorapostilla omille asiakkailleen. Mediavalinnoissa korostuu ulko-, netti- sekä suoramainonta. Kasinon markkinointiviestintä on kohdistettu pääsääntöisesti yli 26-vuotiaisiin pääkaupunkilaisiin.

Kasinon asiakaslehti Grand News ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Lehden painosmäärä on 70 000.

Pokeriturnaukset olivat edelleen vuonna 2007 suosittuja. Myös Show & Dinner -illat keräsivät ennätysmäärän katsojia, vuoden aikana myytiin noin 15 000 lippua. Uutena viihteen muotona kokeiltiin stand up -ohjelmaa, ja Casino Comedy Club -iltoja oli vuonna 2007 yhteensä kymmenkunta.

IKÄRAJOJEN VALVONTA JA REKISTERÖITYMINEN

Kasinon asiakkaiden on rekisteröidyttävä, jolloin asiakkaan ikä tarkistetaan. Alle 18-vuotiaat eivät pääse pelaamaan kasinolla, eivätkä he myöskään voi vierailla kasinon ravintoloissa edes vanhempiensa seurassa. Kaikilla kasinon työntekijöillä on vaitiolositoumus asiakkaistaan.

LIIKAPELAAMINEN JA KASINOTOIMINTA

Lähtökohtana kasinolla on, että pelaaja säätelee itse pelaamistaan. Pelaaja voi pyytää itselleen pääsykiellon,

jonka pituus on 3–12 kuukautta. Kasinolle on mahdollisuus pyytää myös rajoitettu käyntioikeus. Lisäksi henkilöstö koulutetaan liikapelaamisen tunnistamiseen ja toimimiseen ongelmatilanteissa.

Arpajaislain perusteella kasinolla on oikeus kieltää henkilöltä sisäänpääsy tai rajoittaa hänen pelaamistaan. Esimerkiksi jos pelaaminen on tai tulee aiheuttamaan taloudellisesta tai terveydellisestä syystä johtuvaa sosiaalista haittaa. Myös vilppi tai järjestyshäiriöepäilyt oikeuttavat pääsykiellon antamiseen. Vuoden vaihteessa erilaisia pelaus- tai käyntirajoitteita oli 809 asiakkaalla. Näistä 570 (70 prosenttia) oli itse pyytänyt rajoitteita. Lopuille kiellon oli antanut kasino. Kasinon antamiin pääsykieltoihin ovat yleensä syynä järjestyshäiriöt, kieltöjen pituus vaihtelee muutamasta kuukaudesta vuoteen.

RIKOLLISET LIEVEILMIÖT ESTETÄÄN VALVOMALLA JA TARKISTUKSILLA

Liikapelaamisen lisäksi valvotussa uhkapelitoiminnassa pystytään estämään kasinotoimintaan toisinaan liittyvät rikolliset lieveilmiöt. Rahanpesua ja kiellettyä kaupankäyntiä valvotaan. Vuonna 2007 kasinolla tarkistettiin tallenteelta tilanteita pelipöydissä sekä kassalla 1 381 kertaa. Lisäksi kasinon turvaosasto teki omaan valvontatyöhönsä liittyviä tarkistuksia moninkertaisesti. Rahanpesuilmoituksia tehtiin 14 ja niihin liittyi 18 henkilöä.

SM valvoo kasinon toimintaa ja ministeriön nimeämät viralliset valvojat tekevät tarkastuskäyntejä. Tarkastusraportit on luovutettu RAY:lle, eikä niissä ole mainittu puutteista tai huomautettu toiminnasta.

KASINON TUNNUSLUKUJA

Pelituotot, milj. €	2006	2007	ero %
Raha-automaatit	21,5	24,8	15
Pelipöydät	8,3	8,9	7
Pelituotot yhteensä	29,9	33,7	13
Kävijätiedot			
Kävijät, kpl	74 309	83 365	12
Uudet rekisteröityneet, kpl	45 321	49 619	10
Käynnit, kpl	295 614	321 648	9
€ / käynti	101,1	104,6	4
Käyntiä / asiakas	4,0	3,9	

HYÖDYLLISTÄ JA LUOTETTAVAA KUMPPANUUTTA

RAY:n vastuullisuus pelitoiminnan yhteistyökumppaneita kohtaan on sitoutumista kumppanuuteen. Tämä tarkoittaa luotettavan, pitkäjänteisen, tehokkaan ja tasapuolisen toiminnan sekä vuorovaikutuksen ylläpitämistä ja kehittämistä.

Vuonna 2007 raha-automaatteja oli 8 612 ja ravintolakasinopelejä 297 sijoituspaikassa. Yrittäjille maksettiin yhteensä 92,1 miljoonaa euroa korvauksena sijoituspaikoista.

Ravintolakasinopeleiden tuotto oli 22,9 miljoonaa euroa, joka oli yli prosentin enemmän kuin edellisenä vuonna. Yhteistyökumppaneiden tiloissa oli vuoden lopussa 342 pelipöytää, joka on 10 vähemmän kuin vuoden 2006 lopussa.

Kumppaneiden tiloissa olevien raha-automaattien tuotto oli 514,0 miljoonaa euroa, joka on lähes kaksi prosenttia vähemmän kuin vuonna 2006. Kokonais- ja vuokratuotto olivat yhteensä 514,7 miljoonaa euroa.

Merkittävin tuottojen väheneminen oli kahvila- ja ravintolasektorilla, yhteensä 10,9 miljoonaa euroa (noin seitsemän prosenttia vähemmän kuin vuonna 2006). Väheneminen johtui kesäkuun alussa voimaantulleesta tupakkalasta, jolloin pelaaminen väheni paikoissa, joissa tupakointi oli aikaisemmin sallittua. Tupakkalaki vähensi tuottoa yhteensä 12 miljoonaa euroa eli yli kaksi prosenttia.

Yhteistyökumppaneille maksettiin korvauksia raha-automaattien sijoittamisesta 87,3 miljoonaa euroa. Vuoden lopussa kumppaneiden pelipisteissä oli 16 711 automaattia.

TASAPUOLISET JAKELUKRITEERIT

RAY laatii rahapelien sijoittamista koskevat sopimukset huomioiden kilpailulainsäädännön määräävässä markkina-asemassa olevalle yritykselle asetetut velvoitteet. Vaatimuksena on yhteistyökumppaneiden tasapuolinen kohtelu, joten yrityskohtaisissa sopimuksissa noudatetaan yhtenäisiä sopimusehtoja. Yhteistyön lähtökohtana on lisäksi se, että rahapeli-toiminta on oheistoimintaa.

Raha-automaattien ja ravintolakasinopeleiden jakelu perustuu markkinointikriteeristöön. Kriteeristöissä on määritelty esimerkiksi enimmäismäärät erilaisiin liiketiloihin sijoitettaville raha-automaateille, uusien aloittavien pelipisteiden automaattivalikoiman määrittämisperiaatteet ja lisääautomaattien sijoittamisen edellytykset. RAY:n yrityksille tarjoamien automaattien määrä kasvaa maltillisesti. Kysyntä on ollut tarjontaa suurempi, ja useat yritykset toivoisivat tiloihinsa lisää automaatteja. Pelitoiminnan säätelyminen automaattien kokonaismäärää rajoittamalla ja jakelun tasapuolisuus aiheuttavat sen, ettei määriä voida aina lisätä.

Kasinopelejä sijoitetaan markkinointikriteeristön mukaisesti vain ravintoloihin. Kriteeristössä on määritelty myös muut ravintolalle ja ravintolayrittäjälle asetetut vaatimukset. Ennen päätöstä uuden kasinopelin käynnistämistä RAY analysoi ravintolan asiakasvirrat ja -rakenteen.

VASTUULLINEN KUMPPANUUS

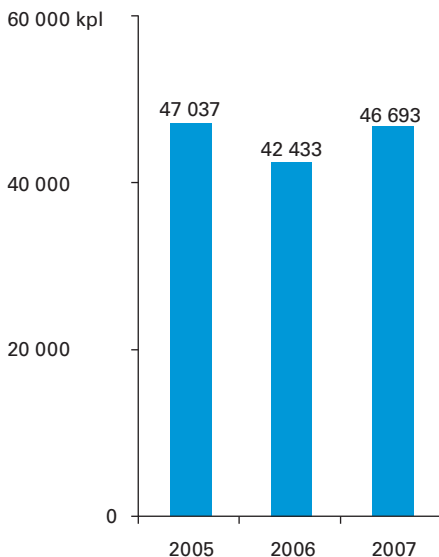
RAY:n rahapeliin tulee tarjota lisäarvoa yrittäjälle hänen oman palveluvalikoimansa täydennyksenä. Tämä varmistetaan pitämällä pelit kiinnostavina ja RAY:n toiminnan hyväksyttävyyden korkealla. RAY:n rahapelit kilpailevat vaihtoehtoisen palvelu- ja tuotetarjonnan kanssa. Siksi yhteistyökumppaneiden on saatava kilpailukykyinen tuotto RAY:n pelien sijoittamisesta. Suurin osa yrittäjistä saa 17 prosenttia raha-automaattien tuotosta sijoituspaikkamaksuna.

Ravintolayrittäjälle RAY maksaa 50 prosenttia kasinopelin nettotuotosta. Nettotuotto lasketaan vähentämällä pelaajan voittojen maksujen jälkeisestä kokonaistuotosta pelin ylläpitämisen aiheuttamat kulut.

PITKÄJÄNTEISTÄ YHTEISTYÖTÄ

Luotettavaa kumppanuutta on se, että RAY hoitaa omat velvollisuutensa sopimuksen mukaisesti. Rahaliikenne on luotettavaa, RAY hoitaa ammattitaidolla ja täsmällisesti oman osansa yhteistyöstä, kuten kunnossapidon. Pitkäjänteisyydellä pyritään toiminnan jatkuvuuteen. Pitkäkestoisella yhteistyöllä toiveet ja kehitysehdotukset päätyvät käytännön toimintaan. RAY:n yhteistyökumppaneiden määrä on jatkuvasti noussut, ja yhteistyösopimuksia on purettu harvoin.

AUTOMAATTIEN VIAT

SIJOTUSPAIKAT

Liiketilatyyppe	kpl	%
Ravintola	4 948	30
Liikenneasema	3 277	20
Kauppa	4 654	28
Kioski	1 954	12
Kahvila	1 546	9
Rahapeliapaikka	200	1
Odotustila	131	alle 1
Automaatteja yhteensä	16 710	100

AUTOMAATTIEN TUOTTOJEN SUORAVELOITUS TOIMII HYVIN

Raha-automaattien maksuliikenne hoidetaan suora-veloitustoiminnalla. Yrittäjät tyhjentävät automaattit, ja RAY veloittaa tuotot suoraan yrittäjän tililtä. Epäonnistuneiden veloitusten määrä väheni 1,7 miljoonaan euroon vuonna 2007 (1,9 miljoonaa euroa vuonna 2006). Vuonna 2007 menetyksiksi kirjattiin alle 17 000 euroa, jossa oli vähennyistä edelliseen vuoteen 5 100 euroa. Volyyymiin nähden summa on pieni, noin 32 euroa tuotettua miljoonaa euroa kohden.

YHTEYDENPITO ON TIIVISTÄ

RAY:n myyntihenkilöstön tavoitteena on käydä tai ottaa yhteyttä jokaiseen liikepaikkaan vähintään kerran vuodessa. Suurin osa käynneistä tehdään tarvittaessa. Uuden yhteistyösopimuksen alkuvaiheessa yhteydenpito on tiivistä, sillä kaikki käytännöt maksuliikenteestä ikärajojen valvontaan käydään yrittäjän kanssa läpi. Yhteistyökumppanit tapaavat huoltoedustajia asennusten, korjausten ja vuosihuoltojen yhteydessä.

Ravintolakasinopeleissä kasinopeliesimiehet ja vuoro-esimiehet tapaavat yhteistyökumppaneita säännöllisesti erityisillä asiakaskäynneillä ja kiertäessään iltaisin valvomassa pelitoimintaa.

RAY on tarjonnut yrittäjille ja pelaajille maksuttomia puhelinpalveluita jo kymmenen vuotta. Vuonna 2007 puheluita oli yhteensä yli 70 000, joista valtaosa tuli

yhteistyökumppaneilta automaattien vikailmoitusten tai rahaliikenteen takia. RAY:llä on myös internet-sivullaan yrityspalveluosio. Kaikki kumppanit saavat RAY:n tiedotteita ja Pieni hetki -lehden.

APUVÄLINEITÄ ALAIKÄISVALVONTAAN

Yhteistyön alkaessa RAY tekee yhteistyökumppanin kanssa alaikäisten valvontaan liittyvän valvontasopimuksen. RAY asentaa sijoituspaikkaan pelaamisen ikärajaista kertovat opasteet ja kouluttaa kaikki kumppaninsa alaikäisvalvontaan.

Ensisijainen keino estää alaikäisten pelaaminen on henkilökunnan suorittama valvonta ja alaikäisten pelaamisen kieltäminen. Yrittäjillä on apuna pelinestolaitte. Laite on kauko-ohjain, jolla automaatti voidaan sulkea eikä se ota enää rahaa vastaan. Vuonna 2007 laite asennettiin kaikkiin 6 542 sijoituspaikkaan, joihin alle 15-vuotiaat pääsevät. Laitteella varustettuja automaatteja oli vuoden lopussa yli 13 000 kappaletta. Pelialueen rajaavia lattiasteippauksia oli vuoden lopussa lähes 6 000 sijoituspaikassa. Pelineston käytöstä ilmoittavia K-15-osoittimia oli asennettu yli 13 000 automaattiin.

Yksi toimintavuoden merkittävistä haasteista oli yhteistyökumppaneiden ja heidän henkilöstönsä kouluttaminen alaikäisvalvontaan. Vuoden 2007 loppuun mennessä 28 300 henkilöä oli suorittanut valvontakoulutuksen ja siihen liittyvän loppukokeen.

RAY:n henkilökunta valvoo ikärajojen noudattamista ja kirjaa rikkeet. Kaikki ikärajarikkomukset rekisteröi-

dään ja käsitellään yhdessä yrittäjän kanssa. Myös yksityiset ihmiset ilmoittavat alle 15-vuotiaiden pelaamisesta suoraan RAY:lle. Vuonna 2007 vastaanotettiin yhteensä 238 ilmoitusta alaikäisten pelaamisesta, mikä on 20 prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Automaattien sijoitussopimus voidaan purkaa ikärajojen valvonnan laiminlyöntien takia. Ensimmäisestä RAY:n todentamasta valvonnan rikkomuksesta annetaan kirjallinen huomautus. Jos vuoden aikana

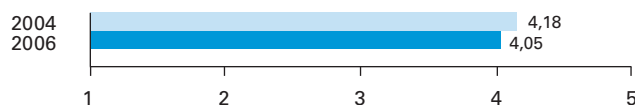
todetaan toinen rikkomus, RAY poistaa automaattit yhteistyökumppanilta vähintään neljäksi kuukaudeksi.

Uusi toimintamalli on tehostanut ikärajojen valvontaa pelipisteissä ja sijoitussopimuksia on purettu aiempaa enemmän. Vuonna 2007 automaattit poistettiin kymmenestä sijoituspaikasta, vuonna 2006 poistettiin kolme. Valvonnan laiminlyönneistä annettiin 62 kirjallista huomautusta.

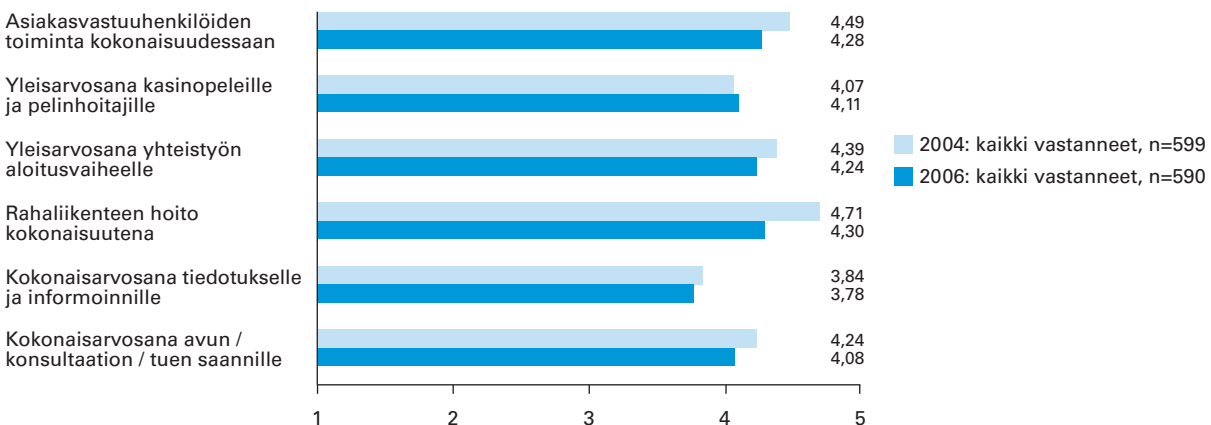
TYTYVÄISYYS RAY:N TOIMINTAAN JA PALVELUUN RAVINTOLAKASINOPELEISSÄ

Lähde: RAY:n asiakastyytyväisyystutkimus

Yleisarvosana RAY:lle yhteistyö- ja liikekumppanina
Keskiarvot asteikolla 1-5 (erittäin huono – erittäin hyvä)

Prosessialueiden kokonaisarviot
Keskiarvot asteikolla 1-5 (erittäin huono – erittäin hyvä)

YRITTÄJIEN TYYTYVÄISYYTTÄ YHTEISTYÖHÖN SEURATAAN

Muutaman vuoden välein tehtävällä asiakastytyväisyyskyselyllä RAY selvittää varsin laajasti omaa toimintaansa yhteistyökumppanina. Tutkimuksista selviäviin kehittämisalueisiin panostetaan, ja kokonais-tyytyväisyys on pysynyt hyvällä tasolla.

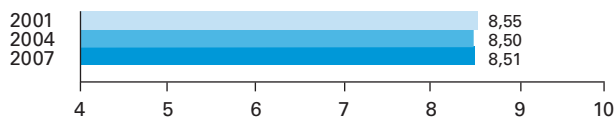
Vuoden 2007 raha-automaattien asiakastytyväisyystutkimuksen mukaan kriittisimmät kehitysalueet

olivat tiedotuksessa. Lisäksi automaattien sijoittelun tasapuolisuutta kyseenalaistettiin. Tyytyväisimpiä yhteistyökumppanit olivat RAY:n palveluun, vastuullisuuteen ja yhteistyöhön. Kasinopelejä tarjoavien yhteistyökumppaneiden asiakastytyväisyystutkimus tehtiin vuonna 2006. Tyytyväisyys RAY:n toimintaan kokonaisuutena oli ennallaan ja arvosanaksi annettiin 8,5. RAY:tä pidettiin luotettavana ja vastuuntuntoisena yhteistyökumppanina.

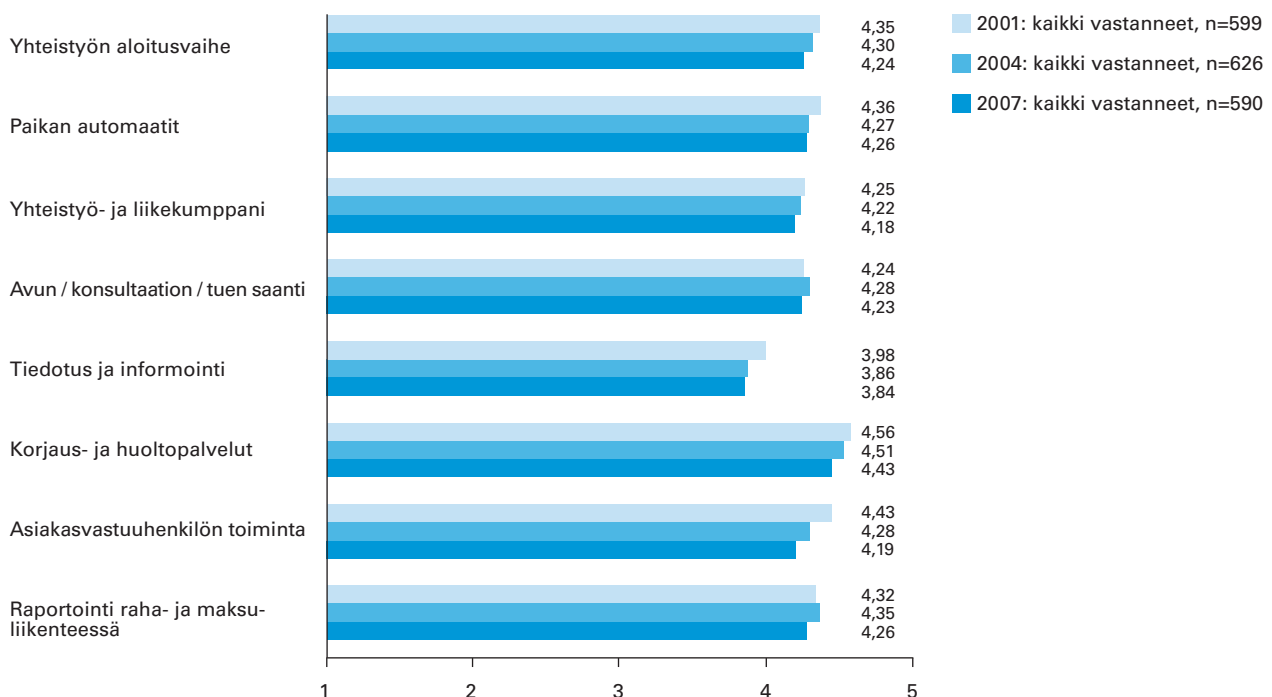
TYTYVÄISYYS RAY:N TOIMINTAAN JA PALVELUUN RAHA-AUTOMAATTIPELEISSÄ

Prosessialueiden kokonaisarvosanat (keskiarvot asteikolla 4-10)

Lähde: RAY:n asiakastytyväisyystutkimus

Asiakastytyväisyys / prosessialueiden kokonaisarviot (tyytyväisten (arvosana 4-5 ja tyytymättömien (arvosana 1-2) jakauma)

HENKILÖSTÖ ON VALMIS MUUTOKSIIN

RAY:n strategioiden uudistaminen heijastuu monin tavoin henkilöstöön ja henkilöstötyön painopisteisiin. Vuoden 2006 henkilöstötutkimuksen perusteella arvioitiin, että RAY:n henkilöstö on aidosti halukas osallistumaan tarvittavien muutosten suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Strategioiden uudistaminen, keskustelu monopoliase-
masta ja muutokset toimintaympäristössä ja johdossa
luovat myös monenlaisia odotuksia tulevaisuudelle.

Vuoden 2007 lopussa RAY:ssä oli 1 645 työntekijää,
mikä oli 33 henkilöä enemmän kuin edellisvuonna.
RAY:n pääkonttori, RAY-talo, on Espoossa, muita toimi-
pisteitä on yhteensä 34. Lisäksi RAY:llä on 61 pelisalia.
Ravintoloihin sijoitettuja kasinopelejä on kaikkialla
Suomessa.

Vuonna 2007 tulos- ja kannustepalkkioita maksettiin
617 henkilölle yhteensä 324 875 euroa. Palkkion sai siis
38 prosenttia henkilöstöstä. Palkkiot muodostivat alle
prosentin maksetuista palkoista.

TYÖEHDOT JA HENKILÖSTÖEDUT

RAY:n oma työehtosopimus takaa yhtenäiset työeh-
dot eri henkilöstöryhmille. Neuvottelutulos uudesta
työehtosopimuksesta ja palkankorotuksista allekirjoi-
tettiin 13.10.2007. Työehtosopimuksen osapuolia ovat

työnantajan edustajana Erityispalvelujen Työnantaja-
liitto ry ja henkilöstöryhmien edustajana Ammattiliit-
to SUORA ry, Palvelualojen ammattiliitto PAM ry ja
Sähköalojen ammattiliitto ry.

Vuoden 2007 alusta otettiin käyttöön uusittu toimi-
henkilöiden palkkausjärjestelmä. Vuoden aikana tuli
mahdolliseksi saada palkkalaskelma myös sähköisenä
versiona. Matkakorvauksia ryhdyttiin maksamaan ker-
ran viikossa aikaisemman palkanmaksupäivän sijaan.

Vuoden alusta otettiin kokeilun jälkeen käyttöön
jaksotyötä tekevien työaikapankki. Työntekijät voivat
säästää pankkiin lisä- tai ylityötuntejaan siten, että
voivat pitää sopivassa tilanteessa pidempiä vapaita.
Vuorottelu-, perhe-, opinto- tai muilla vapailla oli vuo-
den aikana yhteensä 382 henkilöä.

Pääkaupunkiseudun harrastekerhot järjestivät vuo-
na 2007 yhteensä 39 henkilöstölle avointa tapahtumaa,
joihin osallistui 1 484 henkilöä. Muilla paikkakunnilla
yksiköt järjestivät tapahtumia omien toimintasuun-
nitelmiensa mukaan. Yhteisiä isoja tapahtumia olivat
marraskuussa järjestetyt Rahispäivät, joihin osallistui
270 henkilöä, sekä salibandy- ja jalkapalloturnaukset,
joihin osallistui yhteensä 350 henkilöä.

HENKILÖSTÖHANKINTA

Vuonna 2007 osa-aikaisen henkilöstön keskimääräinen
vaihtuvuus oli 36 prosenttia ja kokoaikaisen 9 prosent-
tia. Rekrytointi keskittyi osa-aikaisiin pelinhoitajiin.

Ennen työsopimuksen tekemistä pelinhoitajat käyvät
läpi koulutusjakson, johon ryhmäkoosta riippuen sisäl-
tyy 40 - 100 lähiopetustuntia. Vuonna 2007 koulutuksen

aloitti 322 ja siltä valmistui 270 pelinhoitajaa. Hyväksytyn peruskurssin jälkeen aloitetaan varsinainen työsuhde, ja ensimmäisen palkan yhteydessä maksetaan koulutusraha. Kasinolla koulutettiin toimintavuonna 37 uutta työntekijää.

RAY-talon uusille työntekijöille (työsuhde alkanut vuonna 2005 tai myöhemmin) järjestettiin uusien työntekijöiden päivä, jonka aikana perehdyttiin RAY:n organisaatioon, toimintatapoihin sekä eri yksiköiden toimintaan.

TERVEYDENHUOLTO

RAY tarjoaa henkilöstölleen lakisääteistä työterveyshuoltoa laajemmat terveydenhuoltopalvelut. Palvelut ovat käytettävissä ensimmäisen työvuoden jälkeen alkavan kalenterivuoden alusta. Yleislääkäripalvelut korvataan täysimääräisesti työajasta riippumatta. Erikoislääkäripalveluiden, fysikaalisen hoidon, hammashoidon ja silmälasien kustannusten osalta korvaukset määräytyvät työajan mukaan.

Vuonna 2007 terveydenhuollon kustannukset olivat 607 836 euroa eli keskimäärin 368 euroa työntekijää kohti. Sairauspoissaolot olivat 3,7 prosenttia teorettisesta työajasta vuonna 2007. Työterveyshuollon painopiste oli lakisääteisten ennaltaehkäisevien terveystarkastusten toteuttamisessa uusien terveystarkastusta koskevien STM:n ohjeiden mukaan. Tärkeä tavoite oli myös sairauspoissaolojen vähentäminen tehostamalla niiden seuranta yhteistyössä työterveyshuollon ja esimiesten kanssa. Kaikkien palveluntuottajien sopi-

mukset tehtiin yhdenmukaisiksi tasalatuksen toiminnan turvaamiseksi koko maassa.

TYÖSUOJELU JA TASA-ARVO

Vuonna 2007 sattui 34 työtaturmaa, jotka aiheuttivat 547 poissaolopäivää. Työtaturmat ja läheltä piti -tilanteet käsitellään työsuojelutoimikuntien kokouksissa. Tapaturmien estämiseksi mietitään ennalta ehkäiseviä toimia työhön ja työympäristöön liittyen. Terveyttä uhkaavia riskitekijöitä ja työpaikkojen turvallisuustasoja arvioidaan Työterveyslaitoksen työympäristön havainnointimenetelmän avulla.

RAY:n tasa-arvosuunnitelma on osa työsuojelun toimintaohjelmaa. Tasa-arvotavoitteet päivitettiin vuoden 2006 henkilöstötutkimuksen perusteella. Tasa-arvosuunnitelmaan kirjattiin miesten perhevapaiden käytön lisääminen ja naisten osuuden lisääminen päällikkö- ja esimiestehtävissä.

TYÖSSÄ KEHITTYMINEN

RAY:ssä ammatilliset kehitystarpeet käydään läpi kehityskeskusteluissa. Vuonna 2007 RAY:n esimiehet osallistuivat kehityskeskusteluvalmennukseen ja uutta yt-lakia käsitelleeseen koulutukseen. Alkukesän esimiespäivillä käsiteltiin RAY:n tulevaisuuden haasteita sekä kehitettiin esimiesten viestintävalmiuksia.

RAY:n projekteissa toimivien valmiuksien kehittämiseksi järjestettiin vuonna 2007 projektipäällikkö-

SAIRAUSPOISSAOLOT

	2005	2006	2007
Sairauspoissaolot, %	4	3	4
Työtaturmat, kpl	24	25	34
Poissaolot työtaturman vuoksi, pvä	969	319	547

koulutus, projektien suunnittelua ja valmistelua tukeva koulutustilaisuus sekä RAY:n projektikulttuurin kehittämistä koskeva tilaisuus. Yhteensä 50 henkilöä osallistui ainakin yhteen näistä tilaisuuksista. Lisäksi henkilöstön käytössä on ollut Projektityön perusteet -verkkokurssi.

Vuonna 2007 RAY aloitti vastuullisuuskoulutukset asiakaspalvelutehtävissä toimiville työntekijöilleen. Vuoden loppuun mennessä 540 työntekijää kasinolta, pelisaleista ja ravintolakasinopeleistä oli osallistunut koulutukseen. Kevään 2008 kuluessa RAY kouluttaa loput asiakaspalvelijansa vastuulliseen rahapeliteoimintaan.

YHTEISTOIMINTA

RAY:n yt-neuvottelukunta käsittelee muun muassa yhteistoiminnan piiriin kuuluvat vuosittaiset henki-

löstö- ja koulutussuunnitelmat. Vuoden 2007 aikana käsiteltiin muun muassa RAY:n periaatteet vuokratyövoiman käytössä.

Pääluottamusmiehet, yksiköiden johto ja henkilöstöyksikön edustajat kokoontuivat perinteiseen seminaariin keskustelemaan ajankohtaisista aiheista, RAY:n strategioista ja tavoitteista ja niiden vaikutuksista henkilöstöön ja työhön.

RAY:n intranetin tiedotteilla ja sivuilla kerrottiin ajankohtaisista asioista, työvälineistä, organisaatiosta ja muutoksista. Vuonna 2007 intranetin sivuja pääsivät lukemaan myös ne työntekijät, joilla ei ole käytettävissä RAY:n päätettä. Sisäisen viestinnän ryhmä ideoi toimintatapoja henkilöstöviestinnän parantamiseksi ja yksiköiden välisen tiedonkulun lisäämiseksi.

HENKILÖSTÖ TOIMIALOITTAIN

kokoaikaiset osa-aikaiset

Avustus	32	1
Keskushallinto	75	4
Markkinointi ja teknologioiden kehitys	26	1
Valmistus	28	2
Raha-automaatit	241	10
RAY-pelitalit	169	211
Ravintolakasinopelit	50	593
Grand Casino Helsinki	156	46
Yhteensä	777	868

Tunnuslukuja henkilöstöstä

Henkilöstöä yhteensä	1 645
Lisäystä edelliseen vuoteen	33
Miehiä, %	55,3
Naisia, %	44,7

HENKILÖJOHTAMISEN KEHITTÄMINEN

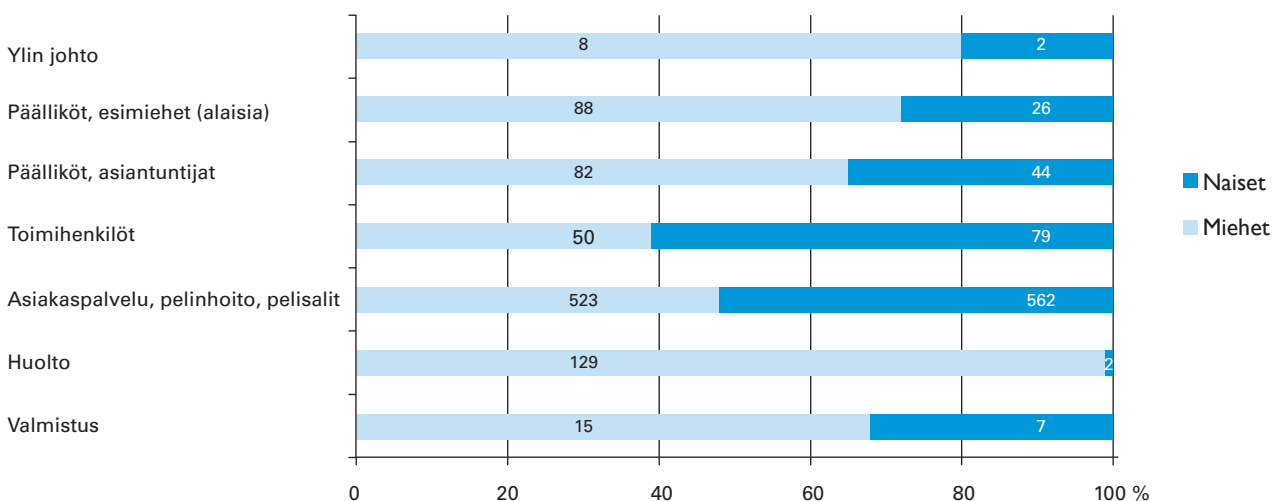
Vuoden 2006 henkilöstötutkimus osoitti, että henkilöstö on kriittisempää myös esimiestyön ja johtamisen suhteen. Henkilöstö odottaa selkeämpiä ja konkreettisia tavoitteita omaan työhönsä.

Vuonna 2007 esimiesten henkilöjohtamisen taitoja parannettiin aloittamalla ensimmäinen Johtamisen erikoisammattitutkintoon (JET) tähtäävä ohjelma. Esimiehiä autettiin myös henkilöstötutkimuksen tulosten

analysoimisessa ja heille tarjottiin tukea oman alaisryhmänsä tilanteen läpikäymiseksi.

Kehittääkseen omia toimintojaan RAY osallistuu säännöllisesti vertailututkimuksiin, joiden avulla saadaan tietoa henkilöstöhallinnon parhaista käytännöistä, ulkopuolisesta palkkatasosta ja ansiokehityksestä. Vuoden 2007 aikana saatiin tulokset Paras Käytäntö Oy:n tutkimuksesta sekä Elinkeinoelämän Keskusliiton, Henry ry:n ja Mercerin ansio- ja palkkavertailuista.

MIESTEN JA NAISTEN OSUUDET ERI TEHTÄVISSÄ

ENERGIANKULUTUS VÄHENI JA KIERRÄTETTÄVYYS PARANI

RAY:n yhteiskuntavastuuseen kuuluu myös ympäristöasioista huolehtiminen. Kukin yksikkö vastaa ympäristövastuusta oman toimintansa osalta. RAY:n toiminta ei tarvitse lain edellyttämää ympäristölupaa.

Vuonna 1999 RAY:ssä tehtiin ympäristökatselmus. Siinä kävi ilmi, ettei RAY:n toiminnalla ole merkittäviä ympäristövaikutuksia. RAY:llä ei ole kirjattua ympäristöohjelmaa eikä dokumentoitua laatujärjestelmää. Ympäristökatselmuksen pohjalta tehtiin vuonna 2004 RAY:n ympäristöselonteko, jota on myöhemmin päivitetty. Ennen vuotta 2005 suurin osa jätteestä oli sekajätettä, joka toimitettiin suoraan kaatopaikalle. Sen jälkeen lajittelua on tehostettu ja turhista pakkausmateriaaleista luovuttu.

Suurin osa energiankulutuksesta ja jätteistä syntyy RAY-talossa, jossa RAY:n raha-automaatit kootaan valmiiksi. RAY-talossa kulutettiin toimintavuonna sähköä yhteensä 3 400 megawattituntia ja kaukolämpöä kului yhteensä 1 800 megawattituntia. Veden kokonaiskäyttö on noin 4 500 kuutiometriä vuodessa. Muiden toimipaikkojen veden käyttö on vähäistä.

KIINTEISTÖT

Sähkön, veden ja kaukolämmön kulutuksen vakiintuminen johtuu RAY:n valmistusprosessien muuttumisesta ympäristöystävällisemmiksi sekä kiinteistömassojen vähenemisestä. RAY-talon rakentamisen yhteydessä uudistettiin muun muassa jäähdytyslaitteet, lämmönsiirtimet ja ilmastointilaitteet. Tällöin valinnois-

RAHA-AUTOMAATTIEN KIERRÄTYS

	2005	2006	2007
CPU-moduli			60
Kassajalusta	869	1 247	1 231
Rahanvalitsimet	1 727	-	-
Hopperit	9 250	9 570	5 391
LON-kortit	1 986	3 029	2 835
Proessorikortti	20	-	-
Rahavaihteenmoottori	1 660	1 600	1 750
Kiekkolasi	307	401	265
CJ-voitonmaksu-moduli	29	30	-
Yhteensä	15 848	15 877	11 532

sa kiinnitettiin erityistä huomiota siihen, että valituiksi tulivat mahdollisimman energiatehokkaat järjestelmät.

Jätettä syntyy vuosittain noin 120 tonnia. Tästä energiajätettä on 60 tonnia ja pahvi- ja paperijätettä 45 tonnia. RAY-talon keittiössä syntyy biojätettä vuodessa noin 4 500 litraa.

Jätteet lajitellaan toimipaikoissa. Lajittelussa erotellaan ongelmajätteet, sekajäte, pahvi-, paperi- ja metallijäte sekä elektroniikkaromu. Tuhottavan materiaalin käsittely hoidetaan pääasiallisesti RAY-talon murskaamossa, josta se viedään normaalina jätepaperina tai energiajakeena ulos talosta. Pääkaupunkiseudulla jätteen toimittamisesta jatkokäsittelyyn huolehtivat Tapiolan Lämpö Oy ja Lassila & Tikanoja Oy.

RAY:N PELIEN VALMISTUS-TOIMINTA

Vuonna 2007 valmistui 3 205 raha-automaattia (lähes 7 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2006) josta hajajoinnustoiminnan osuus oli 2 705 ja RAY-pelitalien 500 automaattia. Kasinopelipöytiä valmistettiin yhteensä

42. Valmistustoiminnan tuotannon arvo oli yhteensä 14,5 miljoonaa euroa.

Raha-automaattien valmistuksessa on laadun tasaisuuden varmistamiseksi käytössä FI-sertifiointi, joka päivitetään kerran vuodessa. Tuotantoprosessissa ei synny merkittäviä määriä ilmastoa, vesistöä tai maaperää kuormittavaa jätettä. Romutukseen menevien automaattien osien uudelleenkäytöstä kertyi säästöä yhteensä 1,7 miljoonaa euroa.

RAY siirtyi raha-automaattien valmistuksessa kokonaan uuteen teknologiaan vuonna 2004. Uudistuksen jälkeen myös osahankinnan ja valmistusmateriaalin osuus on kasvanut ja tuotannosta yhä suurempi osuus tulee alihankkijoilta. Tämän vuoksi myös toiminnan joustavuus on parantunut ja sitoutuneen pääoman kierto tehostunut.

RAY NOUDATTAJULKISTA HANKINTAMENETTELYÄ

RAY on soveltanut julkista hankintamenettelyä osahankinnoissaan jo vuodesta 2004. Osien hankintakriteereinä ovat yleensä hinta, toimitusaika ja laatu. Tavarantuottajan laatujärjestelmä ja ympäristöohjel-

RAHA-AUTOMAATTIEN JA PELIPÖYTIEN VALMISTUS

	2005	2006	2007
Raha-automaatit	3 140	3 443	3 205
Pelipöydät	39	39	42

ma toimivat myös laadun kriteereinä. RAY edellyttää yhteistyökumppaneiltaan ja alihankkijoiltaan vastuullisuutta ja voimassa olevien ympäristömääräysten noudattamista. RAY:n hankintabudjetti on noin 15 miljoonalla euroa vuodessa. Osatoimittajia on kaikkiaan noin 190, joista 20 tärkeintä hoitaa 85 prosenttia toimituksista.

VALMISTUSTOIMINNASSA PANOSTETAAN KIERRÄTETTÄVYYTEEN

Viime vuosina RAY on pitänyt tärkeänä, että raha-automaattien materiaalit ovat kierrätettäviä. Tämän vuoksi on saavutettu lähes kahden miljoonan euron säästö materiaalin hankintakuluista, mikä on lähes 15 prosenttia kuluista. Tällä hetkellä romutettujen raha-automaattien materiaaleista yli 15 prosenttia voidaan hyödyntää uudelleen RAY:n omassa tuotannossa ja noin 70 prosenttia jätehuoltoyhtiön kierrätyksessä. Siten kaatopaikalle joutuu alle 10 prosenttia materiaaleista.

Raha-automaatin käyttöikä on noin kuusi vuotta. Vuosittain romutetaan noin 3 000 automaattia. Romutuksessa automaatista kerätään talteen käyttökelpoiset osat, jotka huolletaan ja käytetään uudelleen. Romu-

tuksesta ja uudelleen käytettävien osien talteen ottamisesta vastaa toimintaan erikoistunut jätehuoltoyhtiö.

Raha-automaattien uudistunut teknologia on viime aikoina vähentänyt kierrätysmateriaalin käyttöä, sillä vanhojen automaattien osia ei voida enää hyödyntää. Myöskään uusien automaattien romutukseen ei lähivuosina ole tarvetta.

KULJETUKSET JA LOGISTIikka

RAY:n pelien kuljetuksessa käytetään suunniteltuja reittejä ja kuljetuksissa pyritään maksimikuormiin. Käytössä on sopimusauto, joka täyttää EURO-normit. Tämän vuoksi raha-automaatteja ei tarvitse pakata kuljetuksen ajaksi, joten pakkausjätettä ei synny. Varaosat ja tarvikkeet pakataan uudelleen käytettävään materiaaliin. Vuosittain kuljetetaan noin 6 500 tonnia pelilaitteita ja varaosia RAY:n toimipaikkoihin ympäri Suomea. RAY hoitaa kuljetukset keskitetysti keskusvarastostaan.

RAY käyttää kuljetuksiin myös Kiitolinja-ketjua, jonka koko maan kattava kuljetusverkosto ottaa huomioon myös ympäristönormit. Satunnaisesti käytetään muita

KIERRÄTYS

Käsitelty materiaali	tonnia
Metallit	251
Palautusosat	67
Puu	55
Sähkö- ja elektroniikkaromu	28
Kuvaputkelliset laitteet	13
Energiajäte	15
Muovi	1
Kaapeli	4
Lasi	0
Materiaalin hyödyntäminen	
Materiaalina	256
Energiana	70
Uudelleenkäyttö	67
Muu hyötykäyttö	41
Hyödynnetty materiaali, tonnia	434
Hyötykäyttöaste %	98

kuljetuksia ja tarpeeseen sopivaa kalustoa. Ympäristönäkökohdat ovat yksi valintaperuste kuljetusliikkeiden sopimuksia uusittaessa tai tarkastettaessa.

RAY:n työsuhde- ja virka-autojen hankinnat on pyritty ohjaamaan diesel-käyttöisiin malleihin. Tällä hetkellä näistä autoista jo 77 prosenttia on diesel-autoja.

Vuonna 2007 käynnistettiin ns. Tito-projekti, jossa uuden tilausjärjestelmän avulla voidaan luoda tuote-

kohtaiseen tarpeeseen sopiva toimintamalli. Tällöin keskusvarastosta voidaan toimittaa yhteistyökumppaneille paikallisvaraston kautta juuri sillä hetkellä tarvittua tuotetta. Pelipistetoiminnassa uudet yksittäiset raha-automaatit tilataan tuotenimikkeellä ja ne toimitetaan neljän viikon kuluessa tilauksesta. Kaikki tilaukset siirtyvät uuteen toimintamalliin vuoden 2008 alusta.

ENERGIANKULUTUS JA AJETUT KILOMETRIT

Ympäristövastuu	2005	2006	2007
Sähkön kulutus, MWh	3 300	3 350	3 400
Veden kulutus, m ³	4 500	4 619	4 560
Kaukolämmön kulutus, MWh	1 300	1 250	1 800
Ajetut kilometrit, milj. km	4	4	4

Sähkön kulutuksessa ei ole huomioitu automaattien energiankulutusta.

ROMUTETTUJEN AUTOMAATTIEN KIERRÄTYS

Jakeet	tonnia	hyödyntäminen
Pelikoneita	427,2	Käsittely
Konttorikoneet ja -laitteet	3,2	Käsittely
Monitorit ja televisiot	2,9	Käsittely
Metallit	15,8	Hyötykäyttö materiaalina
Sekalainen se-romu	14,5	Käsittely
Piirilevyt	0,7	Hyötykäyttö materiaalina
Akut ja paristot	0,1	Käsittely, L&T ongelmajätehuolto
Energiajäte	0,4	Hyötykäyttö energiana
Loisteputket	0,1	Käsittely, L&T ongelmajätehuolto
Lasi	0	Hyötykäyttö materiaalina
Rakennusjäte	10,1	Käsittely
Yhteensä	475,0	

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS 2007

Arpajaislain mukaan vain luvan saaneet rahapeliyhteisöt voivat harjoittaa rahapelitoimintaa Suomen mantereella. Rahapeliluvan myöntämisen perusteena on pelaajien oikeusturvan takaaminen, väärinkäytösten ja rikosten estäminen sekä pelaamisesta aiheutuvien sosiaalisten haittojen vähentäminen. Valtioneuvosto on myöntänyt RAY:lle 12.4.2006 rahapeliluvan, joka on voimassa 1.1.2007 - 31.12.2011. Luvan perusteella RAY:llä on yksinoikeus raha-automaattien pitämiseen yleisön käytettävänä, kasinopelitoimintaan ja pelikasinon ylläpitämiseen. RAY:n rahapelitoiminnasta kertyvät tuotot jaetaan arpajaislain mukaan avustuksina yleishyödyllisille yhteisöille ja säätiöille sekä osa tuloutetaan valtiolle käytettäväksi erikseen laissa osoitettuihin kohteisiin.

Suomen nykyisen hallituksen ohjelma sisältää suomalaisen rahapelitoiminnan turvaamiseksi välttämättömät kannanotot. Ohjelman mukaan "hallitus ryhtyy tarpeellisiin toimiin rahapelaamiseen liittyvien sosiaalisten ongelmien rajoittamiseksi, rikollisuuden torjumiseksi ja yksinoikeuden säilyttämiseksi sekä sen takaamiseksi, että viranomaisilla on riittävät voimavarat laittomaan pelitarjontaan puuttumiseksi". Lisäksi "hallitus ryhtyy toimenpiteisiin rahapelien yksinoikeusjärjestelmän säilyttämiseksi muuttuvassa kansainvälisessä toimintaympäristössä".

Sisäasiainministeriö asetti 30.11.2007 virkamiestyöryhmän ja tämän työtä linjaavan poliittisen ohjausryhmän, joiden tehtävänä on valmistella ehdotus arpajaislain muutokseksi. Työryhmän tulee 31.3.2008 mennessä tehdä ehdotus ns. ensimmäisen vaiheen uudistuksesta, jolla pelaamista koskevat ikäraajat, pelien markkinointia ja laittoman pelitoiminnan ehkäisemistä koskevat uudistetut säännökset kirjataan lakiin. Työryhmän tehtävänä on valmistella vuoden loppuun mennessä myös ehdotus arpajaislain kokonaisuudistukseksi.

RAY:n toimintaan kohdistuvia riskejä on arvioitu osana toimintastrategioiden kehittämistä. Olennaisimmat rahapelitoiminnan tulevaisuuden riskit liittyvät teknologian kehittymiseen, tuotevalikoiman ja tarjonnan hallintaan sekä pelaajakäyttäytymisen muutoksiin. Avoin internet tekee mahdolliseksi sen, että RAY:n tuotealueelle kohdistuu aikaisempaa enemmän muuta vastaavaa tarjontaa. Aikaisempaa korostuneemmin esille ovat nousseet alaikäispelaamiseen ja yleiseen hyväksyttävyyteen liittyvät riskit. Riskien hallinnan kannalta merkittävimmät kannanotot tultaneen tekemään uuden arpajaislain säätämisen yhteydessä. Taloudellisen tuloksen näkökulmasta ratkaisevaa on se, millaisia pelaajan tunnistamista, tuotteita ja niiden saatavuutta rajoittavia vaatimuksia RAY:lle asetetaan.

RAY:n avustustoiminnan sisällöllisten tavoitteiden toteutumisen kannalta ratkaisevia tekijöitä ovat henkilöstön osaamisen ja nykyisen asianhallintajärjestelmän jatkuva kehittäminen. Avustustoiminnan taloudellisten tavoitteiden toteutuminen riippuu ratkaisevasti siitä, missä määrin pelitoimintaa voidaan kehittää.

Vuoden 2007 tuotot, liikevaihto, tulos, oman pääoman tuotto, omavaraisuus ja investoinnit

Vuonna 2007 rahapelitoiminnan tuotot olivat 653,0 miljoonaa euroa. Toimintasuunnitelman mukaista tuottotavoitetta 661,3 miljoonaa euroa ei siten saavutettu. Vuoden 2007 liikevaihto

oli 599,3 miljoonaa euroa, kun toimintasuunnitelman mukaan tavoitteena oli 606,9 miljoonaa euroa. Arpajaisveroa rahapelitoiminnan tuotoista maksettiin 53,8 miljoonaa euroa.

Tilikauden 2007 liikevoitto oli 401,5 miljoonaa euroa. Vastaava tilikauden voitto oli 406,6 miljoonaa euroa, kun tavoitteena oli 409,5 miljoonaa euroa. Tilikauden voiton osuus liikevaihdosta väheni edellisestä vuodesta 1,4 prosenttiyksiköllä. Toiminnan vaatimat kustannukset kasvoivat 2,9 prosenttia. Kasvu johtui yleisestä palkka- ja kustannuskehityksestä.

Investointeihin käytettiin 22,4 miljoonaa euroa, josta raha-automaattien ja pöytäpelien osuus oli 16,3 miljoonaa euroa.

	2005	2006	2007
Pelitoiminnan tuotot, milj. €	648,4	657,8	653,0
Liikevaihto, milj. €	595,0	603,6	599,3
Liikevoitto, milj. €	402,3	413,3	401,5
Tilikauden voitto, milj. €	404,4	419,0	406,6
Tilikauden voitto liikevaihdosta, %	68,0	69,4	67,8
Oman pääoman tuotto, %	74,5	75,0	72,5
Omavaraisuusaste, %	86,4	85,9	84,2

Avustuksiin käytettävä määrä vuodelle 2008

Avustuksiin on yhdistyksen kokouksen päättämällä tavalla käytettävissä vuodelta 2007 yhteensä 432,9 miljoonaa euroa. Vuonna 2008 jaetaan avustuksina sosiaali- ja terveysalan järjestöille 312,0 miljoonaa euroa ja tilitetään Valtiokonttorille käytettäväksi sotaveteraanien kuntoutukseen ja sotainvalidien sairaskotien käyttömenoihin 109,0 miljoonaa euroa. Vuonna 2008 käytetään siis yhteensä 421,5 miljoonaa euroa. Tulevien vuosien käyttöön jakamatta jää aiemmilta vuosilta siten 11,4 miljoonaa euroa.

RAHAPELITOIMINTA 2007

Merkittävin yksittäinen tuottokehitykseen vaikuttanut tekijä vuonna 2007 oli kesäkuun alusta voimaan tullut lakisääteinen tupakointikielto, joka alensi ravintolasektorin tuottoja lain voimaantumisen jälkeen noin 10 prosentilla. Pelien kokonaisuusmäärä ja niiden keskimääräistä kovuutta ei myöskään haluttu kasvattaa, sillä huomioon otettiin pelitoimintaan liittyvät yhteiskunnalliset ja pelaajien suojeluun liittyvät tekijät.

Markkinoinnin rajoitukset perustuvat toiminnan perustana oleviin vastuullisen rahapelitoiminnan linjauksiin. Niihin sisältyy myös tavoite pelaajakunnan laajentamisesta. Koko RAY:n rahapelitoiminnassa ei tätä tavoitetta saavutettu, vain kasinon kävijämäärä kehittyi asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Internetin kautta tulevan kilpailun lisääntyminen vaikutti osaltaan pelaajakunnan supistumiseen.

RAY harjoitti vuoden 2007 lopussa raha-automaattitoimintaa yhteistyössä noin 6 700 yrittäjän kanssa 8 461 paikassa ja kasinopelitoimintaa 297 ravintolassa. Pelipisteet vähenivät edellisestä vuodesta 230:llä. Yrittäjien tiloissa oli automaatteja yli 16 700 ja kasinopelejä noin 342. Omia pelisaleja oli vuoden lopussa 61. Niissä on laaja valikoima automaatteja. Täyspottija Club RAY -saleissa on myös kasinopelipöytiä. Automaatteja pelisaleissa on yhteensä noin 1 986 ja kasinopelipöytiä 60.

RAY:n pelikasinossa oli vuoden lopussa yhteensä 292 automaattia ja 23 kasinopelipöytää. Grand Casino Helsinki toimii kansainvälisin säännöin ja monipuolisina pelivalikoimin.

Pelitalit lisääntyivät vuoden aikana viidellä. Sen sijaan pelipisteisiin sijoitettujen raha-automaattien ja kasinopelien kokonaismäärä laski hieman. Pelitoiminnan käyttöön valmistettiin 3 205 raha-automaattia ja 42 kasinopelipöytää, jotka käytettiin lähes kokonaan sijoitettuina olleiden pelien uusintaan. Kasinon automaateissa otettiin käyttöön uusi pelien maksutapa, joka perustuu ns. maksutositteisiin. Samassa yhteydessä automaateista uusittiin noin 30 prosenttia.

Pelien sijoittaminen yhteistyökumppanien tiloihin perustuu yhtenäisiin markkinointikriteereihin. Raha-automaattien sijoituspaikkamaksu oli 17 prosenttia sijoitetun pelin tuotosta ja vastaavasti kasinopeleissä kuluosuuden vähentämisen jälkeen 50 prosenttia tuotosta. Pelitalien tiloista maksetaan markkinaperusteinen vuokra. Sijoituspaikkamaksuja maksettiin yrittäjille vuonna 2007 yhteensä 92,1 miljoonaa euroa.

Pelipistetoiminnassa lanseerattiin kaksi uutta automaattimallia ja useita uusia pelejä moniautomaatteihin. Pokeriturnausten koemarkkinointi käynnistettiin molemmissa Club RAY -pelisaleissa. Myös kaksi uutta pokeripöytäpelä lanseerattiin pelitalikäyttöön. RAY jatkoi fiksun pelaamiskulttuurin tukemista järjestämällä kolmannet Pajatson MM -kisat keväällä ja erillisellä mainoskampanjalla loppuvuonna.

AVUSTUSTOIMINTA 2007

Valtioneuvosto päätti vuoden 2007 avustustenjaosta RAY:n hallituksen ehdotuksen pohjalta 1.2.2007. Avustuksia myönnettiin 1 104 järjestölle yhteensä 306,0 miljoonaa euroa. Avustuksen piiriin hyväksytyjä hankkeita, projekteja ja toimintoja oli yhteensä 2 394. Uusia avustuskohdeita oli 477 ja uusia avustusten saajia 58 järjestöä. Avustusten lisäksi Valtiokonttorin käyttöön osoitettiin 103,4 miljoonaa euroa, eli tuottoa käytettiin yhteensä 409,4 miljoonaa euroa.

Yleisavustuksia myönnettiin 56,6 miljoonaa euroa, kohdenettuja toiminta-avustuksia 124,8 miljoonaa euroa, investointi-avustuksia 38,2 miljoonaa euroa ja projektiavustuksia 86,4 miljoonaa euroa.

Avustuksen käytön valvonnalla varmistetaan, että avustukset käytetään avustusehtojen mukaisesti avustuspäätöksen mukaiseen tarkoitukseen. Investointi- sekä kokeilu- ja kehittämisavustusten käyttöä valvotaan jo maksatustarkastusten yhteydessä. Kaikista myönnettyistä avustuksista tarkastetaan vuosiselvitykset tilinpäätösasiakirjoineen. Kertomusvuonna tarkastettiin 1 224 järjestön vuosiselvitys. Avustusten maksu-pyyntöjä käsiteltiin 5 352 kappaletta. Lisäksi järjestöissä tehtiin kirjanpidon ja hallinnon tarkastuksia 58 kappaletta.

Avustuspäätös on julkinen; hakija- ja kohdekohtaiset avustustiedot julkaistiin heti valtioneuvoston päätöksen jälkeen RAY:n verkkosivuilla. RAY:n ja sosiaali- ja terveysministeriön kesken käytiin keväällä neuvottelut avustustoiminnan tulostavoitteista vuodelle 2008. Sopimus tulostavoitteista allekirjoitettiin 8.1.2008.

Kertomusvuonna avustushakemuksen jätti vuoden 2008 jakoon yhteensä 1 758 järjestöä. Avustusta haettiin 3 657 hankkeeseen tai toimintoon yhteensä 618 miljoonaa euroa. Vuoden 2008 avustusehdotus valmistettiin RAY:n hallituksen suuntaviiva- ja painoaluelinjausten, periaatteiden sekä valtion

talousarvioon momentille 33.92.50 kirjattujen sosiaali- ja terveysministeriön ja RAY:n kesken sovittujen tulostavoitteiden mukaisesti. Valmistelussa huomioitiin valtioneuvoston edellisen avustusten jaon yhteydessä 1.2.2007 vahvistama ohjeellinen avustussuunnitelma.

Avustustenjakoehdotus valmistui 19.12.2007, ja seuraavana päivänä se julkistettiin mm. RAY:n verkkosivuilla. RAY:n hallitus esitti 312 miljoonaa euroa jaettavaksi vuonna 2008 terveyden- ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen sosiaali- ja terveysjärjestöjen kautta. Avustuksia esitettiin 1 131 järjestölle yhteensä 2 205 kohteeseen.

TUTKIMUS- JA KEHITYSTOIMINTA 2007

Yhdessä Veikkaus Oy:n kanssa luotua rahapelien sosiaalisten haittavaikutusten arviointityökalua kehitettiin edelleen sekä käytettävyyden että tulosten tulkinnan osalta.

Pelitalikonseptien kehittäminen jatkui, ja pelipisteiden uusimisen suunnittelu käynnistettiin. Yhdessä pelattavien raha-automaattipelien ja niiden vaatiman uuden teknologian kehittämistä jatkettiin.

Johtamisen rakennemuutoksena toteutettiin tuotekehitys- ja tietotekniikkatoimintojen yhdistäminen. Samalla yhdistettiin kaikkien teknologiahankkeiden hankeohjaus. Muutoksella tavoitellaan uusien liiketoimintamahdollisuuksien hyödyntämistä, kykyä luoda uudentyyppisiä pelipalveluja sekä suurempaa reagointi- ja toteuttamisnopeutta.

Raha-automaattien sähköisen maksamisen ratkaisun ja siihen sopivien maksuvälineiden laajentaminen eteni suunniteltua hitaammin. Laajaan levitykseen päästään vasta 2008. Uuden automaattiverkon käyttöönotto on edennyt suunnitellulla tavalla. Verkko tarjoaa teknisen perustan sähköisen maksamisen ja tunnistamisen ratkaisuille ja uuden luotettavan pohjan uusille peleille ja niiden operoinnille. Pelaajan sähköisen tunnistamisen toteuttamismahdollisuuksista tehtiin esiselvitys.

Tuotekehityksessä otettiin käyttöön toiminnan ohjausmalli, jolla tuotekehitysprosessia tarvekartoituksesta valmiiseen raha-automaattiin nopeutettiin olennaisesti. Lisäksi se mahdollistaa rinnakaisten prosessien läpiviennin.

Tutkimustoiminnassa toteutettiin Omnibus-haastattelututkimuksia vuoden aikana jo vakiintuneeseen tapaan kahdeksan. Neljässä tutkimuksessa selvitettiin laaja-alaisesti väestön mielipiteitä pääasiallisesti RAY:n peli- ja avustustoimintaan liittyvistä asioista ja neljä muuta toteutettiin kevyempinä tilannekatsauksina. RiscMonitor-metodin hyödyntämistä jatkettiin tutkimusten merkittävänä taustatekijänä. Sen uutena sovelluksena aloitettiin pelibrändien entistä tarkempi seuranta Forum-nettipaneelin avulla.

Erillisinä tutkimuksina toteutettiin mm. yritysasiakastytyväisyyden ja yrityskuvan mittaus Raha-automaatit -yksikön asiakaskunnassa sekä selvitys kuluttajien suhtautumisesta sähköisen rahan käyttämiseen raha-automaateissa. Lisäksi teetettiin perusselvitys RAY:n näkymisestä erilaisissa yhteisömedioissa.

RAY:n toimintaympäristön seurantatiedon ja tutkimustoiminnan tulosten hyödyntämistä päätettiin kehittää uudistamalla johdon ja asiantuntijoiden käytössä oleva BI-portaali, jonka hankinta kilpailutettiin. Portaalin käyttöönotto tapahtuu vuoden 2008 keväällä.

RAY käytti vuonna 2007 tutkimukseen ja tuotekehitykseen yhteensä noin 3,4 miljoonaa euroa (3,1 miljoonaa euroa vuonna 2006 ja 7,7 miljoonaa euroa vuonna 2005). Tutkimus- ja kehitystoiminnan kulut kirjataan suoriteperusteisesti tilikaudelle.

HENKILÖSTÖ JA PALKAT 2007

RAY:n palveluksessa oli tilikauden päättyessä 777 kokoaikais- ta (753 vuonna 2006 ja 744 vuonna 2005) ja 868 osa-aikaista (859 vuonna 2006 ja 872 vuonna 2005) työntekijää. Suorite- perusteiset palkat sivukuluineen olivat 47,7 miljoonaa euroa (44,5 miljoonaa vuonna 2006 ja 44,3 miljoonaa vuonna 2005).

VUODEN 2008 TOIMINTA

RAHAPELITOIMINTA 2008

Euroopan Unionin komission politiikka on rahapeliänsä osalta tiukentunut. Sisämarkkinoiden kehittämistä halutaan edistää myös rahapeleissä. Kaikenlainen kilpailu rahapeliänsä tarjon- nassa on lisääntynyt.

Internetin välityksellä tarjottava urheiluviedonlyönti on parhaillaan komission rikkomuskannemenettelyn kohteena. Komissio on lähettänyt perustellun lausunnon asiassa myös Suomelle. Mikäli komissio päättää haasteen jättämisestä kuluvan talvikauden aikana, prosessi EY:n tuomioistuimessa alkaa aikaisintaan vuoden 2008 lopulla.

EY:n tuomioistuin vahvisti vuonna 1999, ettei Suomen raha- automaattitoimintaa koskeva lainsäädäntö ole ristiriidassa yhteisön oikeuden kanssa. RAY:n yksinoikeus ei ole siten vä- littömästi uhattuna. Hallituksen vahvistamalla RAY:n uudella rahapelistrategialla on tarkoitus kohdata toimintaympäristös- tä tulevat haasteet teknologian, kuluttajakäyttäytymisen, juri- diikan ja yhteiskunnallisen hyväksynnän alueilla. Tavoitteena on RAY:n toiminnan terästäminen, jotta se kykenee vastaisuus- dessakin suoriutumaan yhteiskunnallisesta tehtävästään.

Rahapeliänsä tuottotavoite vuonna 2008 on 659,5 miljoonaa euroa. Kasvua luvussa on hieman yli 6,5 miljoonaa euroa eli noin 1,0 prosenttia verrattuna vuoden 2007 tuottoon. Mikäli pelaajamäärä ei kasva vuoden 2007 tasosta, tämä tuotto- tavoite merkitsee toteutuessaan edelleenkin lievää pelaa- misen keskittymistä. Pelaajakunnan supistuminen pyritään vuonna 2008 pysäyttämään.

Asiakaslähtöinen pelipalvelujen kehittäminen on vuoden 2008 suuri haaste. Taloudellisen tavoitteen, vastuullisuuden ja asiakaslähtöisyyden on oltava keskenään tasapainossa. Jo rakennetulle vahvalle yhteiskuntavastuun perustalle kehi- tetään pelaajia kiinnostavia pelejä ja ilmeeltään uudenlaisia pelisaleja. Valvottavuuden parantamiseksi ja entistä parem- min asiakaskysyntään vastaavien pelipalvelujen kehittämisek- si RAY lisää tarjontaa asteittain pelisaloitiminna.

Toimintavuonna otetaan käyttöön ensimmäiset uuden konseptin mukaan toimivat Täyspotti-pelitalit. Konseptiuudis- tusten tavoitteena on sekä ottaa nykyasiakaskunnan tarpeet huomioon että lisätä salien kiinnostavuutta uusien asiakkai- den näkökulmasta. Pelisaloitiminna esitellään myös kaksi kokonaan uutta pelitalityyppiä. Kaikki uusienkin pelitalien pelit toteutetaan voimassa olevien kovuusrajojen puitteissa.

Vuonna 2008 käynnistetään myös RAY:n yhteistyökump- panien tiloissa olevien raha-automaatti- ja kasinopelitalojen asteittainen uudistaminen. Yhteistyökumppanuudessa paino- piste on edelleen alaikäisten pelaamisen valvonnan tehos- tamisessa. Valvonnan seuranta lisätään ja sijoituspaikkojen henkilökunnan koulutusta jatketaan ja yhdenmukaistetaan.

Osana uutta rahapelistrategiaa RAY selvittää vuoden 2008 kuluessa liiketoimintamahdollisuutensa internetissä sekä ne tekijät, joiden toteutuessa rahapeliänsä jakelu myös avoimissa sähköisissä jakelukanavissa olisi mahdollista.

Vuoden 2008 alkupuolella saadaan valmiiksi selvitykset sähköisen tunnistamisen ratkaisusta RAY-peleissä. Tunnista- misen tarkoituksena on alaikäispelaamisen estämisen lisäksi tarjota pelaajalle sellaiset välineet, joilla pelaaja pystyy aiem- paa paremmin vastaamaan oman pelaamisensa hallinnasta. Tunnistetulle pelaajalle on mahdollista tarjota hänen pelaa- misensa laatuun, määrään, aikaan ja paikkaan liittyviä tietoja, joiden on tarkoitus lisätä pelaajan tietoisuutta pelaamisestaan. Pelaaja voi saada myös sellaisia uusia lisäarvopalveluja, jotka monipuolistavat hänen saamaansa vastetta pelaamisesta.

RAY:n toiminnan rationaalisuuden kehittämiseksi johtokun- ta teki 9.1.2008 päätöksen RAY:n laitevalmistuksen ulkoista- misesta. Laitteiden kokoonpanotoiminta siirretään kokonaan ulkopuolisille toimittajille. Käytännön toteutus tapahtuu viimeistään syksyyn mennessä.

Vastuullisessa pelaamisessa vuoden 2007 toimenpiteet ovat perustuneet nykyiseen vastuullisuusohjelmaan. Ohjelma uudistetaan vuonna 2008 uuden rahapelistrategian toimeenpa- non yhteydessä. Vastuullisuusohjelman toimenpiteiden syste- matiikkaa, dokumentointia ja mittaamista kehitetään. Tavoit- teena on selvittää mm. edeltävien vuosien alaikäispelaamisen estämiseen tähdenneiden toimenpiteiden vaikuttavuutta.

AVUSTUSTOIMINTA 2008

RAY:n hallitus linjaa avustustoiminnan suuntaviivat ja paino- alueet vuosille 2008 - 2011. Helmikuussa 2007 hyväksytyssä strategiassa RAY:n avustustoiminnalle asetettiin kolme pää- linjaa: sosiaali- ja terveysalan järjestötoiminnan perusedelly- tysten turvaamisen lisäksi avustuksia suunnataan ongelmia ehkäisevään toimintaan sekä heikoimmassa asemassa olevien tukeen, palveluihin ja omaehtoisen aktiivisuuden edistämiseen.

Vuoden 2008 avustuksista puolet, 149 miljoonaa euroa, suun- nataan RAY:n uusien rahoituslinjausten mukaisesti nimenomaan sosiaali- ja terveysjärjestöjen perustyöhön ja kansalaisto- imintaan. Kansalaistoimintaa tuetaan rahoittamalla järjestöjen tiedotus-, neuvonta-, koulutus-, vapaaehtois- ja vertaistoimintaa, aluetyötä, toimitaloja sekä osallistumismahdollisuuksien ja kohtaamispaikkojen tarjoamista. Vuosittaista tukea toimintaansa saavat monet sairaus- ja potilasjärjestöt, mielenterveysyhdistyk- set sekä lastensuojelu- ja vammaisjärjestöt.

Ehkäisevällä toiminnalla edistetään merkittäviin kansanterve- ysongelmiin ja toisaalta sosiaaliseen ja taloudelliseen syrjäyty- miseen liittyvien ongelmien oireiden havaitsemista ja varhaista puuttamista niiden riskitekijöihin. Avustuksia suunnataan terveyden sekä työ- ja toimintakyvyn edistämiseen, syrjäyty- miskehityksen katkaisuun ja jo passivoituneiden kansalaisten ja perheiden saamiseen palveluiden ja tukijärjestelmien piiriin.

Muita heikommassa asemassa ovat ne, joiden osalle sosiaaliset ja taloudelliset vaikeudet, pitkäaikainen työttömyys, päihde- tai mielenterveysongelmat, epävarmuus, turvattomuus ja asumisongelmat, köyhyys ja ylivelkaantuminen, vammaisuus tai vaikeat pitkäaikaissairaudet kasaantuvat. Kohderyhmiin kuuluvat myös paljon apua ja tukea tarvitsevat ikääntyvät kansalaiset. Lasten ja nuorten elinoloihin ja turvallisuuteen sekä perheiden selviytymisen edistämiseen kiinnitetään enemmän huomiota.

Valtioneuvosto päätti vuoden 2008 järjestöavustuksista RAY:n hallituksen esityksen pohjalta 31.1.2008. Merkittäviä avustamisen painopisteitä vuonna 2008 ovat vanhustyö, lastensuojelu- ja nuorisotyö sekä päihdeongelmien ja väkivallan ehkäisy. Vanhustyötä tuetaan ensi vuonna 41 miljoonalla eurolla, lapsi- ja nuorisotyötä 38 miljoonalla eurolla, päihdehaittojen ehkäisyä 34 miljoonalla eurolla ja väkivallan ehkäisyä 7 miljoonalla eurolla.

Väestön ikääntymisen haasteisiin 41 miljoonaa euroa

Ikääntyneiden kotona asumisen tukeminen on tärkeää, kun väestön keski-ikä Suomessa nousee. RAY tukee esimerkiksi omaishoitajien jaksamista avustamalla vertaistukitoimintaa, tilapäisen asiointivapaan mahdollistamista ja kuntouttavia ryhmätoimintoja. Voimaa vanhuuteen -terveysliikuntaohjelman avulla edistetään iäkkäiden kotona selviytymistä.

Myös ikääntyneiden yksinäisyys on Suomessa kasvava ongelma. Esimerkiksi Tampereen ja Turun kaupunkilähetyskeskukset sekä HelsinkiMissio saavat tukea senioripysäkkitoimintaan, joka tarjoaa ikääntyneille tukiverkostoja ja keskusteluapua vanhuuteen liittyvissä kriiseissä.

Lastensuojeluun ja nuorisotyöhön 38 miljoonaa euroa

Lastensuojelun avustuksista merkittävä osa kohdistuu akuuttien ongelmien selvittämiseen liittyvään kriisityöhön. Tukea kohdistetaan myös vanhemmuuden tukemiseen ja monenlaisen vertaisryhmätoimintaan, kuten vauvaikäisten, erityislasten, lapsensa menettäneiden ja murrosikäisten lasten vanhempien vertaistukitoimintaan.

Nuorisotyössä keskeisiä alueita ovat syrjäytymistä ehkäisevät toiminnot, nuorten elämänhallinnan edistäminen, työpajatoiminnan kehittäminen sekä väkivallan ja päihdeongelmien ehkäisy. Käynnissä olevalla oppimisvaikeusohjelmalla edistetään eri tavoin oppivien lasten ja nuorten mahdollisuuksia täysipainoiseen ja omaehtoiseen elämään.

Päihdetyölle 34 miljoonaa euroa

Päihdetyön avustukset ovat kasvaneet 2000-luvulla voimakkaasti. Kun vuonna 2000 päihdetyötä tuettiin 12,6 miljoonalla eurolla, kohoaa summa vuonna 2008 jo 34 miljoonaan euroon.

RAY avustaa erityisesti ehkäisevää päihdetyötä, palvelujärjestelmien ja vertaistuen kehittämistä ja hoitomallien kehittämistä päihdeongelmallisille äideille. Tavoitteena on lasten ja perheiden hyvinvoinnille aiheutuvien haittojen vähentäminen ja alkoholin riskikäytön ja siitä aiheutuvien haittojen vähentäminen.

Väkivallan ehkäisyyn 7 miljoonaa euroa

Väkivallan ehkäisyyn kohdistetut avustukset ovat kasvaneet viime vuosina tasaisesti. Kansalaisjärjestöt ehkäisevät väkivaltaa matalan kynnyksen auttamispaikoilla, edunvalvonnalla, neuvonnalla sekä vertaistuki- ja tukihenkilötoiminnalla. RAY:n rahoituksessa korostuu erityisesti perhetyö.

Vuonna 2008 avustetaan esimerkiksi Viola-Väkivallasta vapaaksi ry:n kolmivuotista Ajoissa apua perheväkivaltaan -projektia sekä Väestöliiton viestintäkampanjaa, jolla ehkäistään naiseen kohdistuvaa väkivaltaa.

SISÄISEN VALVONNAN LAUSUMA

RAY:n johto vastaa organisaation sisäisestä valvonnasta ja siihen liittyvästä riskienhallinnasta. Sisäisen valvonnan tarkoituksena on antaa kohtuullinen varmuus siitä, että toiminta on tehokasta ja tarkoituksenmukaista, toimintaan liittyvä raportointi on luotettavaa ja toiminnassa noudatetaan lakeja ja säädöksiä.

RAY:n sisäistä valvontaa on arvioitu vuosittain itsearvioinnin keinoin vertaamalla sitä valtiovarainministeriön sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan neuvottelukunnan julkaisemaan viitekehikkoon. Itsearvioinnin, sisäisen tarkastuksen havaintojen ja muun tiedon perusteella RAY:n sisäinen valvonta täyttää sille asetetut tavoitteet.

Vuoden 2006 selvityksessä kehittämiskohteeksi valittu kannustepalkkiopolitiikan kehittäminen on aloitettu. Yritysturvallisuuden ohjausryhmän toiminta on organisoitu uudelleen tavoitteena kehittää yritysturvallisuutta ja tietoisuutta eri osa-alueiden tilanteesta. Strategisten riskien riskiarviot päivitetään syksyn 2008 aikana.

Suunnitelma ja aikataulu Corporate Governance -ohjeen laatimiseksi valmistellaan syksyn 2008 aikana.

Vuoden 2007 sisäisen valvonnan itsearvioinnissa nousi esille toiminnan suunnitteluun liittyvät kehitystarpeet tavoitteiden priorisoinnin ja aikataulujen pitävyyden osalta. Kehitystarpeet otetaan huomioon seuraavan suunnitteluprosessin yhteydessä vuonna 2008.

TULOSLASKELMA 1.1. - 31.12.2007

1 000 euroa	Liite	2007	2006
LIKEVAIHTO	1	599 263	603 648
Valmisteverastojen muutos lisäys(+)/vähennys(-)		-176	173
Valmistus omaan käyttöön		14 368	15 441
Liiketoiminnan muut tuotot		1 976	1 981
Materiaalit ja palvelut			
Aineet tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana		18 262	16 729
Varastojen lisäys(-)/vähennys(+)		- 983	- 701
Sijoituspaikkamaksut		92 147	93 461
Ulkopuoliset palvelut		143	144
Materiaalit ja palvelut yhteensä		109 569	109 633
Henkilöstökulut	2		
Palkat ja palkkiot		37 500	36 117
Henkilösivukulut			
Eläkekulut		7 782	6 066
Muut henkilösivukulut		2 410	2 328
Henkilöstökulut yhteensä		47 692	44 511
Poistot	3	20 405	19 832
Liiketoiminnan muut kulut		36 296	33 982
LIKEVOITTO		401 469	413 285
Rahoitustuotot			
Korkotuotot		5 095	5 758
VOITTO ENNEN VEROJA		406 564	419 043
Välittömät verot		-13	- 17
TILIKAUDEN VOITTO		406 551	419 026

TASE 31.12.2007

1 000 euroa	Liite	2007	2006
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet	4		
Aineettomat oikeudet		1 958	2 857
Muut pitkävaikutteiset menot		14 117	14 499
		16 075	17 356
Aineelliset hyödykkeet	5		
Maa- ja vesialueet		2 317	2 317
Rakennukset ja rakennelmat		30 486	32 089
Koneet ja kalusto		48 640	45 378
Muut aineelliset hyödykkeet		865	805
Rakennusten ennakkomaksut		192	28
		82 500	80 617
Sijoitukset	6		
Osuudet saman konsernin yrityksissä	6.1	1 318	1 317
Muut osakkeet ja osuudet	6.2	6 093	6 093
		7 411	7 410
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus			
Aineet ja tarvikkeet		5 719	4 736
Keskeneräiset tuotteet		192	368
		5 911	5 104
Saamiset			
Pitkäaikaiset			
Tilitetty sosiaali- ja terveysministeriölle	7	28 990	14 777
Muut saamiset	8	10 706	11 382
		39 696	26 159
Lyhytaikaiset			
Myyntisaamiset	9	14 734	16 427
Lainasaamiset		303	444
Siirtosaamiset		2 817	3 588
Puhtaan tuoton ennakko		297 000	297 000
Avustukset		43 885	47 444
		358 739	364 903
Rahat ja pankkisaamiset		147 652	159 969
VASTAAVAA YHTEENSÄ		657 984	661 518

TASE 31.12.2007

1 000 euroa	Liite	2007	2006
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
	10		
Toimintapääoma	10.1	147 473	148 924
Tilikauden voitto		406 551	419 026
		554 024	567 950
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen			
Kohdentamattomat avustukset	11	28 990	14 777
Lyhytaikainen			
Saadut ennakot		13	18
Ostovelat	12	12 893	12 796
Muut velat	13	9 976	10 524
Siirtovelat	14	8 270	8 202
Maksamattomat avustukset		43 818	47 251
		74 970	78 791
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		657 984	661 518

RAHOITUSLASKELMA

1 000 euroa	2007	2006
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikevoitto	401 469	413 285
Oikaisut:		
Suunnitelman mukaiset poistot	20 405	19 832
Muut oikaisuerät	1 144	801
Liiketoiminnan rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta	423 018	433 918
Käyttöpääoman muutos:		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamiset lisäys(-)/vähennys(+)	3 378	-2 615
Vaihto-omaisuuden lisäys(-)/vähennys(+)	-807	-874
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys(+)/vähennys(-)	-485	1 681
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	425 104	432 110
Saadut korot liiketoiminnasta	5 028	5 242
Maksetut välittömät verot	-16	-18
Liiketoiminnan rahavirta	430 116	437 334
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-22 393	-19 811
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden ja muiden		
Sijoitusten luovutustulot	310	672
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-22 083	-19 139
MAKSETUT AVUSTUKSET	-409 697	-395 951
TILITYKSET STM:LLE / STM:LTÄ	-10 653	-10 984
RAHAVAROJEN MUUTOS LISÄYS(+)/VÄHENNYS(-)	-12 317	11 260
Rahavarat tilikauden alussa	159 969	148 709
Rahavarat tilikauden lopussa	147 652	159 969
	-12 317	11 260

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Lainsäädäntö

Tilinpäätös on laadittu noudattaen voimassa olevia kirjanpitosäännöksiä.

Konsernitiilinpäätös

Konsernitiilinpäätöstä ei ole laadittu, koska tytäryhtiöiden Kiinteistö Oy Kymen Potin ja Asunto Oy Nilsin Eturessun, Kiinteistö Oy Mikkelin Yrittäjänkatu 19, sekä osakkuuskiinteistöyhtiöiden vaikutus RAY:n toiminnan tulokseen ja taloudelliseen asemaan on vähäinen.

Eläkemenojen jaksotus

Henkilökunnan eläketurva on järjestetty eläkevakuutusyhtiöstä otetulla vakuutuksella. Eläkevakuutukset on jaksotettu vastaamaan tilinpäätöksen suoriteperusteisia palkkoja.

Johtokunnan eläkesitoumukset

Eläkesitoumus mahdollistaa johtokunnan jäsenille eläkkeelle jäämisen 60-vuotiaana. Eläkevastuut katetaan kokonaisuudessaan eläkevakuutuksella, joka on otettu eläkevakuutusyhtiöstä.

Arpajaisverot

Arpajaisverot on kirjattu suoriteperusteisesti. Arpajaisverot ovat raha-automaattien ja kasinopelien ja Grand Casino Helsingin tuotosta 8,25 prosenttia.

Liikevaihto

Arpajaisverot ja kurssierot on vähennetty pelitoiminnan tuotoista ennen liikevaihdon esittämistä. Raha-automaattien kassoissa oleva rahastamaton tuotto 31.12. on tuloutettu. Tuottoon kohdistuva arpajaisvero ja sijoituspaikkamaksu on kirjattu velaksi.

Raha-automaattien voitonmaksukoneistoissa oleva 31.12. pelipääoma on tuloutettu ja kirjattu taseen rahavaroihin. Erään kohdistuva arpajaisvero ja sijoituspaikkamaksu on kirjattu velaksi.

Sijoituspaikkamaksut

Sijoituspaikkamaksut on jaksotettu automaattien tuoton ja sijoituspaikan haltijoiden kanssa tehtyjen sopimuksien mukaisesti.

Käyttö- ja vaihto-omaisuus

Käyttö- ja vaihto-omaisuus on arvostettu välittömien hankintamenojen mukaisesti. Omaan käyttöön valmistettujen raha-automaattien hankintameno on aktivoitu valmistuksen välittömien kustannusten lisäksi osuus valmistuksen ja hallinnon kiinteistä kuluista.

Poistoperiaatteet

Kuluvasta käyttöomaisuudesta on tehty suunnitelman mukaiset poistot.

Käyttöomaisuudesta kirjatut suunnitelman mukaiset tasapoistot on laskettu seuraavien taloudellisten käyttöaikojen mukaan:

	Vuodet
Rakennukset ja rakennelmat	10-30
Pelikalusto	5-10
Koneet ja kalusto	3-7
Aineettomat oikeudet	3-10
Aineelliset hyödykkeet	10
Muut pitkävaikutteiset menot	7-20

Oma pääoma

STM:n luvalla omaan pääomaan on perustettu toimintapääoma, joka on suuruudeltaan pysyvien vastaavien poistamattoman hankintamenojen sekä tulevia investointeja varten tehdyn varauksen suuruinen.

Ulkomaan rahamääräiset ostovelat ja myyntisaamiset

Ulkomaan rahan määräiset ostovelat ja myyntisaamiset on muutettu euroiksi tilinpäätöspäivän keskikurssin mukaan. Kurssierot on kirjattu tilikauden tulokseen.

Ennakkomaksut

Raha-automaattiasetuksen 21 §:n mukaisesti tilikauden voitosta sosiaali- ja terveysministeriölle tilitetty tilikauden voiton ennako on esitetty puhtaan tuoton ennakkona.

Ennakkoon maksetut vuokrat

Pitkäaikaiset muut saamiset sisältää Grand Casino Helsingin liiketilasta maksetun vuokran, joka kirjataan kuluksi ajan kulumisen perusteella 20 vuoden vuokra-ajan kuluessa.

Lyhytaikaiset avustussaaamiset ja -velat

Jaettavaksi päätetyt maksamattomat avustukset on esitetty lyhytaikaisena saamisena sosiaali- ja terveysministeriöltä ja lyhytaikaisena velkana järjestöille.

Jakamattomat voittovarot

Aikaisemmilta tilikausilta sosiaali- ja terveysministeriölle tilitetty voittovarot, joiden käytöstä ei ole tehty päätöstä, on esitetty vaihtuvissa vastaavissa pitkäaikaisena saamisena ja vastaavan suuruusena kohdentamattomana avustuksena pitkäaikaisissa veloissa.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

1 000 euroa	Liite	2007	2006
Liikevaihto	1		
Raha-automaatit		470 956	479 226
RAY-pelisalit		75 009	74 915
Ravintolakasinopelit		20 996	20 706
Grand Casino Helsinki		30 904	27 455
Myynti ja vuokraus		1 398	1 346
Yhteensä		599 263	603 648
Henkilöstökulut	2		
Palkat ja palkkiot		37 363	35 984
Eläkekulut		7 735	6 041
Muut henkilösivukulut		2 401	2 320
		47 499	44 345
Hallituksen palkat ja palkkiot			
Palkat ja palkkiot		137	133
Eläkekulut		47	25
Muut henkilösivukulut		9	8
		193	166
Yhteensä		47 692	44 511
Henkilöstö keskimäärin			
Kokoaikaiset		777	753
Osa-aikaiset		868	859
Yhteensä		1 645	1 612
Suunnitelman mukaiset poistot	3		
Aineettomat hyödykkeet		4 371	4 458
Rakennukset ja rakennelmat		1 941	1 948
Koneet ja kalusto		14 093	13 424
Muut aineelliset hyödykkeet		0	2
Yhteensä		20 405	19 832
Tuloslaskelman sisältämät verot			
Arpajaisverot		53 763	54 156
Lupamaksut		27	27
Kiinteistöverot		111	103
Välittömät verot		13	17
Yhteensä		53 914	54 303

TASEEN LIITETIEDOT

1000 euroa Liite 4	Aineettomat oikeudet	Muut pitkä- vaikutteiset menot	Yhteensä
Käyttöomaisuus			
Aineettomat hyödykkeet			
Hankintameno 1.1.2007	16 811	25 883	42 694
Lisäykset	603	3 043	3 646
Vähennykset	-519	-513	-1 032
Siirrot erien välillä	0	0	0
Hankintameno 31.12.2007	16 895	28 413	45 308
Kertyneet poistot 1.1.2007	-13 954	-11 384	-25 338
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	89	387	476
Tilikauden poistot	-1 072	-3 299	-4 371
Kertyneet poistot 31.12.2007	-14 937	-14 296	-29 233
Kirjanpitoarvo 31.12.2007	1 958	14 117	16 075
Kirjanpitoarvo 31.12.2006	2 857	14 499	17 356

Liite 5	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Rakennusten ennakko- maksut	Yhteensä
Aineelliset hyödykkeet						
Hankintameno 1.1.2007	2 317	54 659	117 717	824	28	175 545
Lisäykset	0	347	18 102	60	194	18 703
Vähennykset	0	-55	-21 663	-18	-2	-21 738
Siirrot erien välillä	0	28	0	0	-28	0
Hankintameno 31.12.2007	2 317	54 979	114 156	866	192	172 510
Kertyneet poistot 1.1.2007	0	-22 570	-72 339	-19	0	-94 928
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0	18	20 916	18	0	20 952
Tilikauden poistot	0	-1 941	-14 093	0	0	-16 034
Kertyneet poistot 31.12.2007	0	-24 493	-65 516	-1	0	-90 010
Kirjanpitoarvo 31.12.2007	2 317	30 486	48 640	865	192	82 500
Kirjanpitoarvo 31.12.2006	2 317	32 089	45 378	805	28	80 617

Liite 6	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Sijoitukset			
Hankintameno 1.1.2007	1 317	6 093	7 410
Lisäykset	1	0	1
Vähennykset	0	0	0
Siirrot erien välillä	0	0	0
Hankintameno 31.12.2007	1 318	6 093	7 411
Kirjanpitoarvo 31.12.2007	1 318	6 093	7 411
Kirjanpitoarvo 31.12.2006	1 317	6 093	7 410

1 000 euroa	Liite	2007	2006
Pitkäaikaiset saamiset	7		
STM:n käytössä oleva RAY:n tuotto 1.1.		14 777	6 534
Vuoden 2006 tuotosta tilitetty STM:lle		420 477	401 038
Avustuksiin vuonna 2006 myönnetty, siirretty lyhytaikaisiin saataviin		-306 000	-290 500
Käytetty Valtiokonttorin osoittamaan tarkoitukseen		-103 495	-104 945
Avustusten oikaisujen tilitys STM:lle		3 231	2 650
STM:n käytössä oleva tuotto 31.12.		28 990	14 777
Muut pitkäaikaiset saamiset	8		
Ennakkoon maksetut vuokrat 1.1		11 382	12 089
Lisäys kaudella		40	0
Kirjattu kaudella kuluksi		0	0
Siirto lyhytaikaisiin saamisiin		-716	-707
Muut pitkäaikaiset saamiset 31.12.		10 706	11 382
Myyntisaamiset	9		
Raha-automaattien tuottosaamiset		13 834	15 578
Kasinopelien tuottosaamiset		714	661
Muut myyntisaamiset		186	188
Myyntisaamiset 31.12.		14 734	16 427
Oma pääoma	10		
Oma pääoma 1.1.		567 950	549 962
Siirretty avustusvaroiksi		-420 477	-401 038
Toimintapääoma 31.12.		147 473	148 924
Tilikauden voitto		406 551	419 026
Oma pääoma yhteensä 31.12.		554 024	567 950
Toimintapääoman muodostus laskennallisesti	10.1		
Aineettomat hyödykkeet		29 446	32 692
Aineelliset hyödykkeet		80 617	78 516
Sijoitukset		7 410	7 716
Varaukset tuleviin investointeihin		30 000	30 000
Toimintapääoma yhteensä		147 473	148 924
Pitkäaikaiset velat	11		
Kohdentamattomat avustukset 1.1.		14 777	6 534
Siirretty voittovaroista		420 477	401 038
Siirretty lyhytaikaisiin velkoihin		-306 000	-290 500
Maksettu Valtiokonttorille		-103 495	-104 945
Avustusten oikaisut tilikaudella		3 231	2 650
Kohdentamattomat avustukset 31.12.		28 990	14 777
Ostovelat	12		
Sijoituspaikkamaksuvelat		9 697	10 151
Muut ostovelat		3 196	2 645
Ostovelat 31.12.		12 893	12 796

TASEEN LIITETIEDOT

1 000 euroa	Liite	2007	2006
Muut velat	13		
Arpajaisverovelka		8 723	9 389
Muut velat		1 253	1 135
Muut velat 31.12.		9 976	10 524
Siirtovelat	14		
Lomapalkkavelka		6 631	6 182
Muut siirtovelat		1 639	2 020
Siirtovelat 31.12.		8 270	8 202
Muut vastuut			
Leasingsopimuksista maksettavavat määrät			
Leasingmaksut vuonna 2008		268	
Leasingmaksut vuoden 2008 jälkeen		549	
Leasingvastuut yhteensä 31.12.2007		817	

1000 euroa	Liite	Omistus- osuus-%	Kpl	Kirjanpito- arvo	Oma pääoma	Tilikauden tulos
Osuudet saman konsernin yrityksissä	6.1					
As.Oy Nilsiä Eturessu, Nilsiä		100	2 200	863	741	3
Kiint. Oy Mikkelin Mikkelin Yrittäjänkatu 19		100	15 000	289	281	0
Kiint.Oy Kymen Potti, Kouvola		53	485	165	225	0
Osuudet saman konsernin yrityksissä yhteensä				1 317		
Muut osakeomistukset	6.2					
Asunto- ja kiinteistöyhtiöt				5 414		
Puhelinosakkeet ja -osuudet				58		
Liittymismaksut				13		
Muut osakkeet				609		
Muut osakeomistukset yhteensä				6 094		
Osakkeet ja osuudet yhteensä				7 411		

TILINPÄÄTÖKSEN JA TOIMINTAKERTOMUKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Espoossa 6. päivänä helmikuuta 2008

Jukka Vihriälä <i>hallituksen puheenjohtaja</i>	Juha Eskelinen <i>varapuheenjohtaja</i>	Kyösti Vesterinen <i>II varapuheenjohtaja</i>
Viveca Hagmark	Klaus Halla	Pertti Hemmilä
Marja Irjala	Leena Koikkalainen	Eeva Kuuskoski
Lasse Murto	Hannu Mäkinen	Hilkka Nousiainen
Outi Ojala	Rauno Saari	Sinikka Mönkäre <i>RAY:n toimitusjohtaja</i>

Tilinpäätös ja toimintakertomus on laadittu hyvän kirjanpitolavan mukaisesti. Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Espoossa, 13. päivänä helmikuuta 2008

Deloitte & Touche Oy
KHT-yhteisö

Hannu T. Koskinen KHT	Kaj Kiljander KHT, JHTT
--------------------------	----------------------------

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Olemme tarkastaneet Raha-automaattiyhdistyksen kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.-31.12.2007. Hallitus ja toimitusjohtaja ovat laatineet toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen, joka osoittaa tilikaudelta voittoa 406.550.618,00 euroa. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, etteivät tilinpäätös ja toimintakertomus sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta Raha-automaattiyhdistyksestä annetun asetuksen perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitettulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot yhdistyksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomus on yhdenmukainen tilinpäätöksen kanssa. Tilinpäätös voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää yhdistyksen hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta.

Espoossa, 13. päivänä helmikuuta 2008

Deloitte & Touche Oy
KHT-yhteisö

Hannu T. Koskinen
KHT

Kaj Kiljander
KHT, JHTT

AVUSTUKSET 2008

JÄRJESTÖT JA MYÖNNETYT AVUSTUKSET (1 000 EUROA)

ADHD-LIITTO RY	448	ESPOON MIELENTERVEYSYHDISTYS -		HELSINKIMISSIO RY	730
ADOPTIOPERHEET RY	70	ESBO MENTALH.FÖR RY	247	HENGITYSLAITTEPOTILAAT RY	15
AHOJOLAN KANNATUSYHDISTYS RY	110	ESPOON NUORISOASUNNOT RY	40	HENGITYSLIITTO HELI RY	1 826
AINALA RY	10	ETAPPI-RYHMÄ RY	80	HENKIRIKOKSEN UHRIEN LÄHEISET RY	50
AIVOHALVAUS- JA DYSFASIALIITTO RY	1 748	ETELÄ-KARJALAN DEMENTIAYHDISTYS RY	109	HETA-HENKILÖKOHTAISTEN	
AIVOVAMMALIITTO RY	664	ETELÄ-KARJALAN OMAISET		AVUSTAJIEN TYÖNANTAJIEN LIITTO RY	100
AKAVA-JÄRJESTÖJEN LOMAYHDISTYS		MIELENTERVEYSTYÖNTUKENA RY	82	HIV-SÄÄTIÖ	1 061
A-LOMAT RY	357	ETELÄ-KARJALAN OMAISHOITAJAT JA		HOLLOLAN PALVELUTALOYHDISTYS HUILI RY	90
A-KILTOJEN LIITTO RY	663	LÄHEISET RY	75	HONKALAKOTI RY	30
A-KLINIKKASÄÄTIÖ	3 996	ETELÄ-KARJALAN PERHETYÖN		HONKALAMPI-SÄÄTIÖ	740
ALATORNION VANHAINKOTIYHDISTYS RY	120	KEHITTÄMISYHDISTYS RY	208	HORISONTTI TEAM RY	40
ALAVUDEN VANHAIN PALVELUTALO RY	50	ETELÄ-POHJANMAAN ENSI- JA		HUHTASUON ASA RY	50
ALBAANIYHDISTYS BASHKIMI RY	40	TURVAKOTIYHDISTYS RY	67	HUOLTOLIITTO RY	702
ALLERGIA- JA ASTMALIITTO-ALLERGI- OCH		ETELÄ-POHJANMAAN MUISTIHÄIRIÖ- JA		HYKSIN LAPSISYÖPÖPOTILAIDEN VANHEMMAT JA	
ASTMAFÖRB.	1 324	DEMENTIAYHDISTYS RY	285	YSTÄVÄT RY	72
ALUENUORET RY	40	ETELÄ-POHJANMAAN SOSIAALIPSYKIATRINEN		HYVINKÄÄN NUORISOASUNTOYHDISTYS RY	140
ALZHEIMER-KESKUSLIITTO RY	1 246	YHDISTYS RY	264	HYVINKÄÄN SEUDUN MIELENTERVEYS-	
ANJALANKOSKEN A-KILTA RY	50	ETELÄ-SAIMAAN A-KILTA RY	70	SEURA RY	329
ANJALANKOSKEN SOSIAALIPSYKIATRINEN		ETELÄ-SUOMEN SYÖMISHÄIRIÖPERHEET RY	70	HYVINKÄÄN TOIMARI RY	70
YHDISTYS	131	ETURAUHASSYÖPÖPOTILAIDEN TUKI RY	100	HYVINKÄÄN VAMMAISJÄRJESTÖJEN	
APUOMENA RY	30	FILOKSENIA RY	90	YHTEISTYÖELIN VAJE RY	40
ASBA RY	35	FINLANDS SVENSKA MARTHAFÖRBUND RF	46	HYVINKÄÄN VAPAAEHTOISTOIMINNANTUKI RY	35
ASEMAN LAPSET RY	180	FINLANDS SVENSKA PSYKOSOCIALA		HYVINKÄÄN-RIIHIMÄEN SEUDUN	
ASUMISPALVELUSÄÄTIÖ ASPA	3 062	CENTRALFÖRBUND RF	407	AMMATTIKOULUTUSSÄÄTIÖ	20
ASUMISTERVEYSLIITTO ASTE RY	305	FINLANDS SVENSKA SOCIALFÖRBUND RF	43	HYVÄ KOTI RY	173
ATK SENIORIT MUKANETTI RY	45	FINLANDS-SVENSKA HANDIKAPPFÖRBUND	191	HYVÄ OLO RY	40
ATOPIALIITTO RY	45	FINLANDSSVENSKA TECKENSPRÅKIGA RF	50	HYVÄN MIELENTALO RY	1 128
AURALAN KANNATUSYHDISTYS RY	70	FINNILCO RY	170	HYVÄN VANHENEMISENTUKISÄÄTIÖ	70
AURALAN KERHOKESKUS RY	105	FINTIKO ROMANO FORUM RY	60	HÄMEENKYRÖN VANHUSTENTALOSÄÄTIÖ	50
AUTISMI- JA ASPERGERLIITTO RY	601	FOLKHÄLSAN MITTNYLAND AB	440	HÄMEENLINNAN KEHITYSVAMMAISTEN	
AUTISMISÄÄTIÖ	183	FOLKHÄLSAN RASEBORG AB	50	TUKI RY	40
AUTOLIITTO RY	67	FOLKHÄLSANS FÖRBUND RF	864	HÄMEENLINNAN SETLEMENTTI	210
AVAIN-SÄÄTIÖ	150	FORSSAN KATUKIRKKOYHDISTYS RY	50	HÄMEENLINNAN SEUDUN	
AVUXI RY	50	FORSSAN SEUDUN KEHITYSVAMMAISTEN		NUORISOASUNNOT RY	267
BALANSSI RY	150	TUKI RY	80	HÄMEENLINNAN SEUDUN OMAISHOITAJAT	
BARNAVÄRDSFÖRENINGEN I FINLAND RF	432	FORSSAN SEUDUN MIELENTERVEYSSEURA RY	100	JA LÄHEISET RY	60
BETESDA-SÄÄTIÖ	400	FORSSAN SEUDUN OMAISHOITAJAT JA		HÄMEENLINNAN SININAUHA RY	80
BOSTADS AB FOLKHÄLSAN SENIORA I EKENÄS	45	LÄHEISET RY	90	HÄMEENLINNAN SISÄLÄHETYS RY	60
BOSTADSRÄTTSBOSTÄDER PARGAS		FORSSAN SEUDUN PALVELUKAMMARI RY	60	I.T.U. -SÄÄTIÖ	60
SENIORHEM AB - ASUMISOIKEUSASUNNOT		FYSIOTERAPIA-ALAN NÄKÖVAMMAISET RY	476	IHMISOIKEUSLIITTO RY	80
PARAISTEN SENIORIKOTI OY	150	FÖRBUNDET DE UTVECKLINGSTÖRDAS		IHMISUHDETYÖ RY	100
CONTACT RF	40	VÄL RF	579	IHOLIITTO RY	893
COUNCIL OF INTERNATIONAL FELLOWSHIP IN		FÖRBUNDET FINLANDS SVENSKA		IISALMEN MIELENTERVEYSTUKI RY	70
FINLAND	4	SYNSKADADE RF	782	IISALMEN NUORISONTUKI RY	160
CROHN JA COLITIS RY	230	FÖRBUNDET HEM OCH SKOLA I FINLAND RF	223	IIVARIT RY	27
DAISYLADIES RY	40	FÖRENINGEN LUCKAN I HUVUDSTADSREGIONEN		IKAALISTEN MIELIHYVÄ RY	80
DATERO RY	100	RF	100	ILJALA RY	46
DE UTVECKLINGSTÖRDAS VÄL I		FÖRENINGEN ORAVAIS PENSIONÄRSHEM RF	100	ILMAJOEN PALVELUTALOSÄÄTIÖ	2
MELLERSTA NYLAND RF	40	GAIUS-SÄÄTIÖ/-STIFTELSEN	1	ILVOLA-SÄÄTIÖ	135
DIAKONIA-AMMATTIKORKEAKOULU OY	270	GAMLAKARLEBY ÄLDNINGSVÄNNER RF	125	IMATRAN MIELENTERVEYS RY	80
DIAKONIASÄÄTIÖ FOIBE DIAKONISTIFTELSEN	85	HAAPAJÄRVEN VANHAINKOTIYHDISTYS RY	67	IMETYKSENTUKI RY	90
DROGFRI UNGDOM R.F	54	HAAPAVEDEN OMAISHOITAJAT RY	80	IMPI JA ILMARI LINDFORSIN KUULO- JA	
EHTOOKODON TUKISÄÄTIÖ	80	HAKUNILAN KANSAINVÄLINEN YHDISTYS RY	120	KOMMUNIK. VAMM.	40
ELATUSVELVOLLISTEN LIITTO RY	151	HANKASALMEN MIELENTERVEYSYHDISTYS		INARIN OMAISHOITAJAT JA LÄHEISET RY	40
ELD ELÄMÄNLAATUA DEMENTOITUNEILLE RY	70	TUIKKU RY	40	INGÅ PENSIONÄRSHEM-INKOON	
ELIMÄEN PUUSTELLI RY	200	HARJUKODINTUKI RY	4	ELÄKELÄISKOTI RF	8
ELÄKELIITON KEMINMAAN YHDISTYS RY	40	HAUKIPUTAAN YHDESSÄYHDISTYS RY	50	INKERIKESKUS RY	212
ELÄKELIITON SOININ YHDISTYS RY	90	HELOKKI-VAPAAEHTOISTOIMINNAN		INKERILÄISET JA KARJALAISET	
ELÄKELIITTO RY	1 519	YHDISTYS RY	40	HEIMOVETERAANIT RY	5
ELÄKELÄISET RY	872	HELSINGFORS GÄSTHEM OCH		INKILÄNHÖVI RY	20
ELÄKKEENSAAJIEN KESKUSLIITTO RY	936	NATTHÄRBÄRGEN RF	62	INKUN IDEAPAJAN YSTÄVÄT RY	60
ELÄMÄ JA VALO RY	100	HELSINGIN ALLERGIA- JA ASTMAYHDISTYS RY	44	INTERNATIONAL EVANGELICAL CHURCH IN	
ELÄMÄ ON PARASTA HUUMETTA RY	1 028	HELSINGIN ALZHEIMER-YHDISTYS RY	375	FINLAND IEC RY	40
ELÄMÄNI SANKARI RY	90	HELSINGIN DIAKONISSALAITOKSEN SÄÄTIÖ	2 366	INTERNATIONAL YOUTH CLUB RY	50
ELÄMÄNTAPALIITTO RY	1 286	HELSINGIN ENSIKOTI RY	749	INTERPEDIA RY	260
EMPPIS KUOREVESI RY	75	HELSINGIN ICEHEARTS RY	45	INTOATYÖSTÄ RY	80
ENON VANHUSTENTUKI RY	16	HELSINGIN INVALIDIEN YHDISTYS RY	120	INVALIDILIITTO RY	4 880
ENSI- JA TURVAKOTIEN LIITTO RY	5 782	HELSINGIN JA UUDENMAAN MS-YHDISTYS RY	132	IRTI HUUMEISTA RY	508
ENÄKOTI RY	16	HELSINGIN JA UUDENMAAN		ISAAC-SUOMI FINLAND RY	50
EPILEPSIALIITTO RY	1 254	NÄKÖVAMMAISET RY	61	ITÄ-HELSINGIN LÄHIMMÄISTYÖ HELY RY	910
ERILAISTEN OPPIJOIDEN LIITTO RY	199	HELSINGIN KEHITYSVAMMATUKI 57 RY	150	ITÄINEN TIIMI RY	70
ERITYISHUOLTOJÄRJESTÖJEN LIITTO EHJÄ RY	304	HELSINGIN KLUBITALOT RY	330	ITÄ-SUOMEN PELASTUSHELIKOPTERIN	
ERITYISKANSANOPISTON KANNATUS-		HELSINGIN LYHYTAIKAIKOKOTI JA		TUKI RY	1 938
YHDISTYS RY	461	TYÖPAJA LYHTY RY	110	ITÄ-UUDENMAAN OMAISHOITAJAT JA	
ESITTÄVÄNTAITEEN YHDISTYS KIANNAN		HELSINGIN NUORTEN MIESTEN KRISTILLINEN		LÄHEISET RY	70
VOIMA RY	60	YHDISTYS RY	230	ITÄ-UUDENMAAN SOSIAALIPSYKIATRINEN	
ESPOON DIAKONIASÄÄTIÖ	380	HELSINGIN SEUDUN ERILAISET OPPIJAT RY	447	YHDISTYS RY	210
ESPOON JA KAUNIAISTEN DEMENTIA-		HELSINGIN SEUDUN MIELENTERVEYSSEURA RY	50	JAATINEN-VAMMAISPERHEIDEN	
YHDISTYS RY	160	HELSINGIN SYDÄNPIIRI RY	280	MONITOIMIKESKUS RY	100
ESPOON JA KAUNIAISTEN OMAISHOITAJAT JA		HELSINGIN VENÄJÄNKIELINEN NUORISO-		JAKOBSTADS ÄLDNINGSVÄNNER RF	12
LÄHEISET RY	30	KULTTUURIYHDISTYS ALLIANCE RY	30	JALMARI JYLLIN SÄÄTIÖ	250
ESPOON JÄRJESTÖJEN YHTEISÖ RY	210	HELSINGIN VENÄJÄINEN SADKO-KLUBI RY	50	JATKOSODAN SIVILIVETERAANIT RY	20
ESPOON LÄHIMMÄISPALVELUYHDISTYS RY	320	HELSINKI HUMAN RIGHTS SÄÄTIÖ 09	180	JOENSUUN HOIVA- JA PALVELUYHDISTYS RY	500

JOENSUUN PELASTAKAA LAPSET RY	70	KERAVAN PALVELUTALOSÄÄTIÖ	60	HYVÄ MIELI RY	249
JOENSUUN SEUDUN NUORISOASUNTO-YHDISTYS RY	45	KERAVAN SUOJAKOTIYHDISTYS RY	100	KUOPION SEUDUN NUORISOASUNNOT RY	185
JOENSUUN SEUDUN OMAISHOITAJAT JA LÄHEISET RY	130	KERIMÄEN VANHUSTEN JA VAMMAISTEN TUKI RY	45	KUOPION SEUDUN OMAISHOITAJAT JA LÄHEISET RY	95
JOKILAAKSOJENTIIMI RY	140	KESKI-KARJALAN OMAISHOITAJAT RY	70	KUOPION SEUDUN PÄIHDEPALVELUSÄÄTIÖ	140
JOKILAAKSOJEN TYÖPAJAYHDISTYS RY	85	KESKI-KARJALAN VANHUSTENTALO-YHDISTYS RY	24	KUOPIONTYÖTTÖMÄT RY	30
JOUTSAN PALVELUKOTIYHDISTYS RY	9	KESKI-POHJANMAAN SOSIAALIPSYKIATRINEN YHDISTYS RY	240	KUORTANEEN VANHUSTENKOTI RY	22
JOUTSAN SEUDUN VANHUSTENKOTI-YHDISTYS RY	25	KESKI-SUOMEN ENSI- JATURVAKOTI RY	326	KURIKAN INVALIDIT RY	31
JOUTSENON VANHUSTENTALOYHDISTYS RY	195	KESKI-SUOMEN MS-YHDISTYS RY	90	KUULOKOIRAYHDISTYS RY	39
JUPITER-SÄÄTIÖ	60	KESKI-SUOMEN NÄKÖVAMMAISET RY	40	KUULONHUOLTOLIITTO RY	3 665
JUUAN MIELENTERVEYSYHDISTYS MIELEKÄS RY	50	KESKI-SUOMEN SOSIAALIALAN OSAAJESKUSKUNNANNUSTUSYHDISTYS RY	50	KUULONÄKÖVAMMAISTEN LASTEN VANHEMMAT RY	8
JYRÄNKÖLÄN SETLEMENTTI RY	52	KESKI-SUOMEN SOSIAALITURVAYHDISTYS RY	270	KUULOVAMMAISTEN LASTEN VANHEMPIEN LIITTO RY	287
JYVÄLÄN NUORET RY	50	KESKI-SUOMEN SYÖPÄYHDISTYS RY	44	KUUROJEN LIITTO RY	4 549
JYVÄLÄN SETLEMENTTI RY	190	KESKI-SUOMEN VAMMAISPALVELUSÄÄTIÖ	150	KUUROJEN PALVELUSÄÄTIÖ	2 839
JYVÄSKYLÄN A-KILTA RY	49	KESKI-SUOMEN YHTEISÖJENTUKI RY	280	KUUSAMON MIELENTERVEYDENTUKI RY	169
JYVÄSKYLÄN HOIVAPALVELUYHDISTYS RY	130	KESKI-UUDENMAAN ERILAISET OPPIJAT RY	140	KUUSANKOSKEN SEUDUN VANHAINHUOLTOYHDISTYS RY	45
JYVÄSKYLÄN KATULÄHETYKSEN RY	326	KESKI-UUDENMAAN KLUBITALOT RY	85	KUUSANKOSKEN SEUDUN VANHAINHUOLTOYHDISTYS RY	35
JYVÄSKYLÄN PÄIHDEPALVELUSÄÄTIÖ	380	KESKI-UUDENMAAN NUORISOASUNTO-YHDISTYS RY	40	KUUSANKOSKEN SEUDUN VANHAINHUOLTOYHDISTYS RY	35
JYVÄSKYLÄN SEUDUN DEMENTIAHYHDISTYS RY	160	KESKI-UUDENMAAN SOPIMUSKOTI RY	215	KUUSANKOSKEN SEUDUN VANHAINHUOLTOYHDISTYS RY	35
JYVÄSKYLÄN SEUDUN MIELENTERVEYS-SEURA RY	141	KESÄLUKIOSEURA RY	275	KYMENLAAKSON ENSI- JATURVAKOTI-YHDISTYS RY	234
JYVÄSKYLÄN SEUDUN NUORISOASUNNOT RY	117	KEURUUN VANHAINKUKISÄÄTIÖ	98	KYMENLAAKSON HOITOKOTIYHDISTYS	
JYVÄSKYLÄN SOTAINVALIDIEN ASUNTO-SÄÄTIÖ	114	KIIMINGIN NUORISOASUNTOYHDISTYS RY	25	MUUTTOLIITTO RY	80
JYVÄSSEUDUN NUORET LESKET RY	75	KIIMINGIN VANHUSTENTALOYHDISTYS RY	100	KYMENLAAKSON MIELENTERVEYSSEURA RY	50
JYVÄSSEUDUN OMAISHOITAJAT RY	45	KIINTEISTÖ OY VALKEA TALO	540	KYMENLAAKSON OMAISHOITAJAT JA LÄHEISET RY	211
JÄMSÄN SEUDUN DEMENTIAHYHDISTYS RY	50	KIRKKONUMMEN PALVELUKESKUSSÄÄTIÖ	40	KYMENLAAKSON SOSIAALIPSYKIATRINEN YHDISTYS RY	85
JÄMSÄN JOKILAAKSON A-KILTA RY	50	KIRKKOPALVELUT RY	513	KYMENLAAKSON SYÖPÄYHDISTYS RY	44
JÄMSÄN KOSKEN VANHUSTEN JA VAMMAISTENTUKI RY	29	KITILLÄN VANHUSTENKOTIYHDISTYS RY	85	KYNNYS RY	689
JÄPPIÄN VANHUSTENTALOSÄÄTIÖ	5	KIURUVEDEN VARAPÄRE RY	50	KYRONMAAN VANHAINKUKI RY	93
JÄRVISEUDUN OMAISHOITAJAT JA LÄHEISET RY	60	KOILLIS-LAPIN A-KILTA RY	60	KÄPYRINNE RY	310
KAAKKOIS-SUOMEN SOSIAALIPSYKIATRINEN -YHDISTYS RY	537	KOILLISMAAN OMAISHOITAJAT JA LÄHEISET RY	80	KÄTKYF- JA LAPSIKUOLEMAPERHEIDEN YHDISTYS KÄPY RY	71
KAARINAN NUORET PAJAMESTARIT RY	60	KOILLISMAAN PALVELUYHDISTYS RY	50	KÖSSI-SÄÄTIÖ	89
KAARINAN TYÖTTÖMÄT RY	38	KOIVIKKOSÄÄTIÖ	160	LAHDEN DIAKONIASÄÄTIÖ	147
KAARINAN VANHUSTEN PALVELUKESKUSKUNNANNUSTUSYHDISTYS RY	402	KOIVUPIRTIN SÄÄTIÖ	75	LAHDEN ENSI- JATURVAKOTI RY	254
KAARISILTA RY	84	KOKKOLAN ENSI- JATURVAKOTI RY	90	LAHDEN HELLUNTAILÄHETYKSEN NUORET	38
KAATUNEITTEN OMAISTEN LIITTO RY	20	KOKKOLAN SOTAINVALIDIEN PALVELUASUNTO-SÄÄTIÖ	18	LAHDEN INKERINSUOMALAISET RY	55
KAINUUN AFASIA- JA AIVOHALVAUS-YHDISTYS RY	60	KOKKOLAN SEUDUN OMAISHOITAJAT JA LÄHEISET RY	210	LAHDEN INVAKESKUS RY	30
KAINUUN DEMENTIAHYHDISTYS RY	104	KOLARIN PALVELUTOYHDISTYS RY	50	LAHDEN LÄHIMMÄISPALVELU RY	95
KAINUUN PIPLASEURA	35	KONGINKANKAAN VANHUSTENKOTISÄÄTIÖ	20	LAHDEN SEUDUN NUORISOASUNNOT RY	115
KAJAANIN HYVÄ MIELI RY	50	KONNEVEDEN SEUDUN VANHUSTENKOTI-YHDISTYS RY	39	LAHDEN SININAUHA RY	50
KAJAANIN KANSANTERVEYS-, POTILAS- JA VAMMAIS-JÄRJESTÖJEN YHDISTYS, KAPOVA RY	10	KORSON SETLEMENTTINUORET RY	70	LAHDEN VANHUSTEN ASUNTO-SÄÄTIÖ	101
KAJAANIN PALVELUTALOSÄÄTIÖ	70	KOSKELAN NUORET RY	40	LAITILAN VANHAINKUKI RY	80
KAJAANIN SEUDUN MIELENTERVEYSSEURA, KAMI RY	60	KOSKELAN SETLEMENTTI RY	100	LAITILAN NUORISOVERSTAS RY	35
KALA-JOKILAAKSON MIELENTERVEYSYHDISTYS		KOSTI RY	70	LAITILAN SEUDUN MIELENTERVEYS-YHDISTYS RY	80
MIELIKIT RY	61	KOTA - LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTI RY	132	LAKEUDEN MIELENTERVEYSSEURA RY	183
KALLIOLAN KANNATUSYHDISTYS RY	1 106	KOTIEN PUOLESTA KESKUSLIITTO RY	512	LAKEUDEN OMAISHOITAJAT RY	180
KALLIOLAN NUORET RY	484	KOTIKARTANOYHDISTYS RY	618	LAKEUDEN PALVELUYHDISTYS RY	60
KALLIOLAN SENIORIPALVELUSÄÄTIÖ	30	KOTILO RY	40	LAMMIN SEUDUN VANHUSTENKOTI-YHDISTYS RY	150
KALLON- JA KASVONLUIDEN KASVUHÄIRIÖTÄ SAIRASTAVIEN TUKI CRANIO RY	24	KOTIPIRTTI RY	75	LANDSKAPSFÖRENINGEN FOLKHÄLSAN I ÖSTERBOTTEN	16
KANAVA NUORISO RY	70	KOTIRINNE RY	28	LAPCI RY	50
KANKAANPÄÄN SEUDUN VAMMAISJÄRJESTÖT RY	53	KOTKAN KEHITYSVAMMAISTENTUKI RY	15	LAPIN ENSI- JATURVAKOTI RY	580
KANSALAISAREENA RY	125	KOTKAN KORTTELIKOTIYHDISTYS RY	70	LAPIN KIPUPOTILASYHDISTYS RY	70
KANSALAISTALO MANSIKKAPAIIKKA RY	40	KOTKAN SENIORITALOYHDISTYS RY	343	LAPIN MUISTIHÄIRIÖ- JA DEMENTIA-YHDISTYS RY	180
KANSALLINEN SENIORILIITTO RY	546	KOTKAN SEUDUN MUISTIHÄIRIÖ- JA DEMENTIAHYHDISTYS RY	80	LAPIN NÄKÖVAMMAISET RY	125
KANSAN RAAMATTUSEURAN SÄÄTIÖ	90	KOTOKARTANOSÄÄTIÖ	19	LAPIN PELASTUSHELIKOPTERINTUKI RY	1 320
KANTA-HÄMEEN DEMENTIAHYHDISTYS RY	130	KOULUTUS ELÄMÄÄN SÄÄTIÖ - LÄRÄ FÖR LIVET STIFTELSE	60	LAPIN SOSIAALITURVAYHDISTYS RY	70
KANTA-HÄMEEN PERHETYÖN KEHITTÄMIS-YHDISTYS RY	234	KOUVOLAN VAMMAISJÄRJESTÖJEN YHDISTYS RY	40	LAPINLAHDEN VANHUSTENTUKI RY	50
KANTTI RY	60	KRANIFA	46	LAPPEENRANNAN MIELENTERVEYSSEURA RY	200
KARSTULAN ASUMISPALVELUSÄÄTIÖ	2	KRIMINAALIHUOLLONTUKISÄÄTIÖ	1 116	LAPPEENRANNAN PALVELUKESKUSSÄÄTIÖ	120
KARUNGIN PALVELUKOTI RY	400	KRIS-ETELÄ-SUOMI RY	40	LAPPEENRANNAN SEURAKUNNAN LÄHETYSTYÖ RY	70
KASKI-RYHMÄ RY	60	KRIS-SUOMEN KESKUSLIITTO RY	40	LAPPEENRANNAN VANHAINKOTIYHDISTYS RY	100
KASPERI-KIVISTÖ SEURA RY	50	KRIS-TAMPERE RY	40	LAPSEN KENGISSÄ-YHDISTYS RY	162
KATAJA-KESTÄVÄN PARISUHTEEN KASVU RY	190	KRISTILLINEN ALKOHOLISTI- JA NARKOMAANITYÖ RY	460	LAPSETTOMIEN YHDISTYS SIMPUKKA RY	45
KATKOLLATULEVAISUUS RY	25	KRISTILLINEN ELÄKELIITTO RY	134	LAPSIPERHEIDEN ETUJÄRJESTÖ RY	40
KAUHAVAN SEUDUN VANHUSTENKOTI-YHDISTYS RY	174	KRISTILLISEN TOIMINNANTUKI RY	60	LAPTUOTE-SÄÄTIÖ	139
KAUHAVAN SININAUHA RY	72	KROMANA RY	50	LAPUAN PELASTAKAA LAPSET RY	60
KEHITYSVAMMAISTEN PALVELUSÄÄTIÖ	3 331	KRUUNUPUISTO OY	210	LAPUAN SININAUHA RY	33
KEHITYSVAMMAISTENTUKILIITTO RY	2 903	KUHMON TYÖTTÖMIEN YHDISTYS RY	44	LASTEN KESÄ RY	364
KEHITYSVAMMAISTEN UUDENMAAN TUKIPIIRI RY	20	KUNTOKALLIO-SÄÄTIÖ	1 539	LASTEN KESÄLEIRIYHDISTYS -76 RY	91
KEHITYSVAMMALIITTO RY	3 805	KUNTOUKSEN EDISTÄMISYHDISTYS RY	100	LASTENTUKI RY	35
KEMIJÄRVEN JÄRJESTÖKEHINEN RY	70	KUNTOUSSÄÄTIÖ	2 465	LASTENSUOJELUN KESKUSLIITTO RY	616
KEMINSEUDUN 4H-YHDISTYS RY	35	KUOPION ENSIKOTIYHDISTYS RY	81	LAUKAAN ASUMISPALVELUSÄÄTIÖ	32
		KUOPION KOTIHOITOYHDISTYS RY	70	LAUKAAN OMAISHOITAJAT SAMARIA RY	45
		KUOPION SETLEMENTTI PUJOLA RY	260	LAUTTASAAREN VANHUSTENTALOSÄÄTIÖ	54
		KUOPION SEUDUN INVALIDIT RY	119	LAVIAN VANHUSTENKOTIYHDISTYS RY	9
		KUOPION SEUDUN MIELENTERVEYSSEURA		LEIJONAEMOT RY	40

LEIKKIVÄKI RY	80	MERI-LAPINTYÖHÖNVALMENNUS-SÄÄTIÖ	45	OMAISET MIELENTERVEYSTYÖNTUKENA	
LEIRIKESÄ RY	337	MERI-VUOSAARENTYÖTTÖMÄT RY	35	LOUNAIS-SUOMEN YHDISTYS RY	168
LELUPAJAYHDISTYS RY	30	MIEHIKKÄLÄN MIELENTERVEYSYHDISTYS RY	30	OMAISET MIELENTERVEYSTYÖNTUKENA	
LEMPÄÄLÄN EHTOOKOTO RY	40	MIELENTERVEYDEN HYVINKÄÄN YHDISTYS		POHJOIS-KARJALAN YHDISTYS RY	239
LEPPÄRENGAS RY	24	VERSO RY	130	OMAISET MIELENTERVEYSTYÖNTUKENA	
LEPPÄVIRRAN MT-TUKI RY	40	MIELENTERVEYDEN KESKUSLIITTO RY	4 246	PÄIJÄT-HÄMEEN YHDISTYS RY	184
LIEKSAKOTIYHDISTYS RY	20	MIELENTERVEYSYHDISTYS HELMI RY	447	OMAISET MIELENTERVEYSTYÖNTUKENA	
LIEKSAN SEUDUN OMAISHOITAJAT JA		MIELENTERVEYSYHDISTYS HÄMI RY	60	SALON SEUDUN YHDISTYS RY	50
LÄHEISET RY	40	MIELENTERVEYSYHDISTYS KAIPPARI RY	60	OMAISET MIELENTERVEYSTYÖNTUKENA	
LIEKSANTYÖTTÖMÄT RY	31	MIELENTERVEYSYHDISTYS MIELIKKI RY	50	SATAKUNNAN YHDISTYS RY	173
LIEKSAN VANHAINTALOYHDISTYS RY	100	MIELENTERVEYSYHDISTYS SALMI RY	50	OMAISET MIELENTERVEYSTYÖNTUKENA	
LIEVESTUOREEN SETLEMENTTI RY	50	MIELENTERVEYSYHDISTYSTAIMI RY	260	TAMPERE RY	610
LIHASTAUTILIITTO RY	1 027	MIELENVIREYS RY	98	OMAISET MIELENTERVEYSTYÖNTUKENA	
LIIKUNTAA JA KULTTUURIA KANSAINVÄLISESTI		MIELI MAASTA RY	100	UUDENMAAN YHDISTYS RY	826
LIUKUKAA RY	40	MIESSAKIT RY	550	OMAISET MIELENTERVEYSTYÖNTUKENA	
LINNALAN NUORET RY	50	MIINA SILLANPÄÄN SÄÄTIÖ	164	VAASANSEUTU RY	124
LINNALAN SETLEMENTTI RY	153	MIKKELIN SETLEMENTTI RY	110	OMAIHOITAJAT JA LÄHEISET-LIITTO RY	1 055
LINTULAMMEN ASUKASYHDISTYS RY	66	MIKKELIN SEUDUN DEMENTIAYHDISTYS RY	200	OMAKOTISÄÄTIÖ	23
LOHJAN SEUDUN MIELENTERVEYSSEURA RY	120	MIKKELIN SEUDUN MAAHANMUUTTAJA-		OMAPOLKU RY	150
LOHTAJAN VANHUSTENTALOYHDISTYS RY	100	TYÖNTUKI MIMOSA RY	53	OPPIMIS- JA HAHMOTUSHÄIRIÖISTENTUKI RY	145
LOIMAAN SEUDUN OMAISHOITAJAT JA		MIKKELIN SEUDUN MIELENTERVEYSSEURA RY	157	ORIVEDEN HOIVAPALVELUYHDISTYS RY	60
LÄHEISET RY	60	MIKKELIN TOIMINTAKESKUS RY	45	ORIVEDEN PALVELUTALOSÄÄTIÖ	90
LOIMAAN SEUDUNTYÖKESKUKSEN TUKI RY	80	MIKKELIN SEUDUN OMAISHOITAJAT JA		OTSOLAN KANNATUSYHDISTYS RY	50
LOIMAAN YKSITYSYRITTÄJÄIN		LÄHEISET RY	45	OULUN DIAKONISSALAIKOKSEN SÄÄTIÖ	1 298
VANHAINKOTISÄÄTIÖ	50	MONIKA-NAISET LIITTO RY	315	OULUN ENSI- JATURVAKOTI RY	625
LOMAKOTIEN LIITTO RY	1 954	MONIKULTTUURIYHDISTYS FAMILIA CLUB RY	200	OULUN INVALIDIEN YHDISTYS RY	35
LOMAKOTIYHDISTYS ILOPISARA RY	136	MOSAIKKI RY	60	OULUN KEHITYSVAMMAISTEN TUKI RY	139
LOMALIITTO RY	2 577	MOST RY	60	OULUN NUORTEN NAISTEN KRISTILLINEN-	
LOMAYHTYMÄ RY	2 016	MUISTOJENTALON KANNATUSYHDISTYS	40	YHDISTYS RY	50
LOUNAIS-HÄMEEN DEMENTIAYHDISTYS RY	80	MUNUAIS- JA MAKSALIITTO RY	1 090	OULUN SEUDUN DEMENTIAYHDISTYS RY	230
LOUNAIS-SUOMEN MIELENTERVEYSSEURA RY	303	MUONION LÄHIMMÄISYHDISTYS RY	40	OULUN SEUDUN MIELENTERVEYSSEURA RY	220
LOUNAIS-SUOMEN SYÖMISHÄIRIÖPERHEET RY	50	MUOTIALAN ASUIN- JATOIMINTAKESKUS RY	855	OULUN SEUDUN MÄNTYKOTI RY	132
LOUNAIS-SUOMEN SYÖPÄYHDISTYS RY	129	MUSIKKAFFEE AFTER EIGHT RF	38	OULUN SEUDUN NUORISOASUNTO-	
LUOVA SUHDE RY	60	MYLLYHOITOYHDISTYS RY	600	YHDISTYS RY	75
LYHYTKASVUISET-KORTVÄXTA RY	39	MYLLYPURONTYÖTTÖMÄT RY	47	OULUN SEUDUN OMAISHOITAJAT JA	
LÄHDE RY	180	MÄNTYHARJUN MIELENTERVEYSTYÖNTUKI RY	20	LÄHEISET RY	301
LÄHIMMÄISAPU RY	10	MÄNTYHARJUN VANHAINTUKI RY	60	OULUN SEUDUN SETLEMENTTI RY	400
LÄNSI-POHJAN MIELENTERVEYSSEURA RY	164	NAISTEN APU ESPOOSSA RY	165	OUTOKUMMUN A-KILTA RY	70
LÄNSI-POHJAN OMAISHOITAJAT JA		NAISTEN LINJA SUOMESSA RY	130	OUTOKUMMUN KLUBITALON	
LÄHEISET RY	110	NAISTEN SUOJAKOTI RY	185	KANNATUSYHDISTYS RY	40
LÄNSI-SUOMEN DIAKONIALAIKOKSEN SÄÄTIÖ	93	NAISTENKARTANO RY	369	OUTOKUMMUN MIELENTERVEYSYHDISTYS	
MAA- JA KOTITALOUSNAISTEN KESKUS RY	100	NASY - NAISET YHDESSÄ RY	142	VÄLKE RY	150
MAAHANMUUTTAJAVAMMAISTEN		NIEMIKOTISÄÄTIÖ - STIFTELSEN UDDHEMMET	280	PAASIKIVEN NUORISOKYLÄN SÄÄTIÖ	11
TUKIYHDISTYS RY	30	NILO MÄKI -SÄÄTIÖ	911	PALVELUTALOYHDISTYS KOSKENRINNE RY	110
MAASEUDUN TERVEYS-JA LOMAHUOLTO RY	1 744	NOKIAN SEUDUN NUORISOASUNNOT RY	40	PALVELUYHDISTYS KASEVA RY	204
MAHDOLLISUUS LAPSELLE RY	250	NON FIGHTING GENERATION RY	335	PALVELUYHDISTYS RATEVA RY	50
MANNERHEIMIN LASTENSUOJELUL. IISALMEN		NORRA ÖSTERBOTTENS SVENSKA		PANIIKKHÄIRIÖYHDISTYS RY	50
YHDISTYS RY	35	SYNSKADADE RF	80	PARASTA LAPSILLE RY	466
MANNERHEIMIN LASTENSUOJELUL.		NORRVALLA FOLKHÄLSAN AB	69	PARHAAT VUODET RY	40
KÄRSÄMÄEN YHDISTYS RY	40	NUORET ASUJAT STADISSA RY	130	PAIK-SÄÄTIÖ	165
MANNERHEIMIN LASTENSUOJELUL. LAHDEN		NUORISOASUNTO LIITTO RY	1 309	PELASTAKAA LAPSET RY	2 259
YHDISTYS	100	NUORISOÄÄTIÖ	1 884	PELKOSEN NIEMEN VANHUSTENKOTI-	
MANNERHEIMIN LASTENSUOJELUL. LAIHIAN		NUORTEN AKATEMIA RY	215	YHDISTYS RY	4
YHDISTYS RY	80	NUORTEN AREENA RY	45	PERHEHOITOLIITTO RY	591
MANNERHEIMIN LASTENSUOJELULIITON		NUORTEN KESKUS RY	150	PERHELOMAT RY	1 773
ETELÄ-SAVON PIIRI RY	70	NUORTEN NAISTEN KRISTILLISTEN YHDISTYSTEN		PERHON SEUDUN VANHUSTENKOTI-	
MANNERHEIMIN LASTENSUOJELULIITON		LIITTO RY	58	YHDISTYS RY	21
HÄMEEN PIIRI RY	100	NUORTEN PALVELU RY	436	PERHONJOKILAAKSON OMAISHOITAJAT JA	
MANNERHEIMIN LASTENSUOJELULIITON		NUORTEN PUOLESTA RY	50	LÄHEISET RY	60
KAINUUN PIIRI RY	170	NUORTENYSTÄVÄT RY	967	PERÄPOHJOLAN TUETUN	
MANNERHEIMIN LASTENSUOJELULIITON		NUOTTA-ROVASEUDUN KRISTILLINEN		TYÖLLISTYMISENTUKI RY	40
KESKI-SUOMEN PIIRI RY	105	NUORISOYHDISTYS RY	60	PESÄPUU RY	738
MANNERHEIMIN LASTENSUOJELULIITON		NURMESKOTIYHDISTYS RY	103	PETÄJÄVEDEN MIELENTERVEYSSEURA RY	50
LAPIN PIIRI RY	80	NURMIJÄRVEN ONNENKIMPALE RY	20	PIEKSÄMÄEN OMAISHOITAJAT RY	50
MANNERHEIMIN LASTENSUOJELULIITON		NURMON VANHUSTENKOTIYHDISTYS RY	9	PIEKSÄMÄEN PALVELUASUNNOT RY	70
LASTEN JA NUORTEN KUNTOUTUSSÄÄTIÖ	834	NYKTERHETSFÖRBUND HÄLSA OCH TRAFIK RF	299	PIEKSÄMÄEN PELASTAKAA LAPSET RY	40
MANNERHEIMIN LASTENSUOJELULIITON		NYTYI RY	390	PIEKSÄMÄEN SEUDUN MIELEN-	
P-POHJANM. PIIRI	180	NÄKÖVAMMAISET KÄSITYÖNTEKIJÄT RY	18	TERVEYSSEURA RY	50
MANNERHEIMIN LASTENSUOJELULIITON		NÄKÖVAMMAISTEN KESKUSLIITTO RY	8 715	PIENPERHEYHDISTYS RY	436
POHJ.-KARJ. PIIRI	165	NÄKÖVAMMAISTEN KULTTUURIPALVELU RY	81	PIENVILJELLJÄVÄEN LOMAKOTISÄÄTIÖ	549
MANNERHEIMIN LASTENSUOJELULIITON		NÄKÖVAMMAISTEN LASTENTUKI RY	160	PIHKAHOVISÄÄTIÖ	50
POHJANMAAN PIIRI	75	NÄKÖVAMMAISTEN LOMA RY	87	PIHLAJAKODIT -YHDISTYS RY	35
MANNERHEIMIN LASTENSUOJELULIITON		NÄYTÖNPAIKKA RY	80	PIRKANMAAN AIVOHALVAUS- JA	
SATAK. PIIRI RY	182	NÄÄSVILLE RY	451	AFASIAYHDISTYS RY	50
MANNERHEIMIN LASTENSUOJELULIITON		OJAMO-SEURA RY	35	PIRKANMAAN ALLERGIA- JA	
UUDENMAAN PIIRI	180	OMAISENSA EDELLEEN RY	90	ASTMAYHDISTYS RY	160
MANNERHEIMIN LASTENSUOJELULIITON		OMAISET HUUMETYÖNTUKENA RY	210	PIRKANMAAN DEMENTIA-	
VAR.-SUOMEN PIIRI	340	OMAISET MIELENTERVEYSTYÖNTUKENA		YHDISTYS RY	200
MANNERHEIMIN LASTENSUOJELULIITTO RY	3 374	ETELÄ-POHJANMAA RY	184	PIRKANMAAN SININAUHA RY	235
MARIA AKATEMIA YHDISTYS RY	120	OMAISET MIELENTERVEYSTYÖNTUKENA		PIRKANMAAN SYDÄMPIIRI RY	180
MARTTALIITTO RY	120	ITÄ-SUOMEN YHDISTYS RY	253	PIRKANMAAN VAMMAISTYÖ RY	13
ME ITSE RY	124	OMAISET MIELENTERVEYSTYÖNTUKENA		PIRKONKOTISÄÄTIÖ	100
MEDI-HELI RY	2 268	KANTA-HÄME RY	80	PIÄNKIÄNTÄJÄT RY	80
MEIJERIN TOIMINTAKESKUS RY	35	OMAISET MIELENTERVEYSTYÖNTUKENA		POHJAN PALVELUASUNTO SÄÄTIÖ	100
MEIJÄNTUKIJA RY	60	KESKI-SUOMI RY	113	POHJANMAAN NÄKÖVAMMAISET RY	33
MERIJÄRVEN VANHUSTENKOTIYHDISTYS RY	100	OMAISET MIELENTERVEYSTYÖNTUKENA		POHJANMAAN PELASTUS-	
MERI-LAPIN MAJAKKA RY	135	KESKUSLIITTO RY	345	HELIKOPTERIN TUKI RY	1 738

POHJANMAAN SYÖPÄYHDISTYS- ÖSTERBOTTENS CANCERF. RY	49	RAUMAN SEUDUNTULES RY	45	SININAUHASÄÄTIÖ	3 255
POHJOIS-HELSINGIN LÄHIMMÄISTYÖ PULMU RY	90	RAVIMÄKIYHDISTYS RY	235	SIPOON PALVELUTALOSÄÄTIÖ	60
POHJOIS-KARJALAN DEMENTIAYHDISTYS RY	120	REISJÄRVEN VANHUSTENKOTIYHDISTYS RY	11	SIRKKULANPUISTON TOIMINTAYHDISTYS RY	95
POHJOIS-KARJALAN DYSFASIAYHDISTYS RY	85	RENGON VANHUSTENKOTIYHDISTYS RY	39	SODANKYLÄN VANHUSTENKOTIYHDISTYS RY	85
POHJOIS-KARJALAN ENSI-KOTI RY	88	RETINITIS-YHDISTYS RY	66	SOLARIS-LOMAT RY	1 913
POHJOIS-KARJALAN KANSANTERVEYS RY	236	RIFI RY	19	SOMERON SEUDUN KUNTOKOTIYHDISTYS RY	
POHJOIS-KARJALAN KEHITYSVAMMAISTEN - TUKIPIIRI RY	80	RIIHIMÄEN SEUDUN A-KILTA RY	65	LAMMINNIEMI KO	44
POHJOIS-KARJALAN METSÄTYÖMIESKODIN KANNATUSYHD. RY	30	RIIHIMÄEN SEUDUN OMAISHOITAJAT JA LÄHEISET RY	100	SONKAJÄRVEN MIELENTERVEYSKERHO RY	40
POHJOIS-KARJALAN MIELEN- TERVEYDENTUKI RY	120	RIIHIMÄEN YÖJALANTUKI RY	85	SOPIMUSVUORI RY	621
POHJOIS-KARJALAN NÄKÖVAMMAISET RY	55	RINNEKOTI-SÄÄTIÖ	77	SOPIMUSVUORISÄÄTIÖ	32
POHJOIS-KARJALAN SAIRASKOTIYHDISTYS RY	354	RINTAMANAISTEN LIITTO RY	124	SOROPPI RY	125
POHJOIS-KARJALAN SOSIAALITURVA- YHDISTYS RY	135	RINTAMAVETERAANILIITTO RY	249	SOSIAALI- JATERVEYSJÄRJ. YHTEISTYÖ- YHDISTYSYTY RY	228
POHJOIS-KARJALAN SYÖPÄYHDISTYS RY	188	RINTASYÖPÄYHDISTYS RY	9	SOSIAALI- JATERVEYSTURVAN KESKUSLIITTO RY	1 748
POHJOIS-KARJALANTYÖTTÖMIEN YHDISTYSTENTOIMINTAJÄRJESTÖ RY	45	RISTIINAN SEUDUN VANHUSTENTUKI- YHDISTYS RY	20	SOSIAALIPALVELUSÄÄTIÖ RAINA	70
POHJOIS-KYMEN MUISTI- JA DEMENTIA- YHDISTYS RY	195	ROMANO MISSIO RY	122	SOSIAALIPEDAGOGIIKAN SÄÄTIÖ	400
POHJOIS-POHJANMAAN NÄKÖVAMMAISET RY	60	ROVALAN SETLEMENTTI RY	546	SOTAINVALIDIEN VELJESLIITON NAISJÄRJESTÖ RY	18
POHJOIS-POHJANMAAN SOSIAALI- TURVAYHDISTYS RY	100	ROVANIEMEN PÄIVÄKESKUS RY	70	SOTAINVALIDIEN VELJESLIITTO RY	591
POHJOIS-POHJANMAAN SYDÄNPIIRI RY	90	ROVANIEMEN SEUDUN MIELENTERVEYS- SEURA RY	180	SOTEK-SÄÄTIÖ	160
POHJOIS-SAVON DEMENTIAYHDISTYS RY	290	ROVANIEMEN SEUDUN OMAISHOITAJAT JA LÄHEISET RY	50	SOTIEMME LUUMÄEN VETERAANIT RY	100
POHJOIS-SAVON SOKEAT JA HEIKKONÄKÖISET RY	30	RUOKA APUYHDISTYS RY	80	SOTKAMON DIABETESYHDISTYS RY	47
POHJOIS-SAVON SYÖPÄYHDISTYS RY	65	RUOKOLAHDEN VANHUSTENTALOYHDISTYS RY	100	SOTKAMON MIELENTERVEYDENTUKI	90
POHJOIS-SUOMEN ROMANIT RY	50	RUSKAKODIN PALVELUTALOYHDISTYS RY	120	SOTKAMON VANHAINLUKISÄÄTIÖ	35
POHJOIS-SUOMEN SYÖPÄYHDISTYS RY	141	RUUKIN KIMPPA RY	40	SOVINTO RY	139
PORIN ENSI- JATURVAKOTIYHDISTYS RY	264	RÄSTY RY	50	STEG FÖR STEG RF	27
PORIN MIELENTERVEYSTOIMINNAN TUKI RY	60	RÄÄKKYLÄN SUOJAKOTIYHDISTYS RY	50	STOP HUUMEILLE RY	470
PORIN SEUDUN DEMENTIA-YHDISTYS RY	136	SAARENKYLÄN VANHUSTENKOTIYHDISTYS RY	67	SUKEVAN VANHUSTENTALOYHDISTYS RY	20
PORIN VANHUSTENKOTIYHDISTYS RY	185	SAIMAAN SYÖPÄYHDISTYS RY	171	SUOJATIE RY	55
PORVOON NUORISOASUNNOT POIS MAMMAN PADALTA RY	45	SAIRAALAKLOVNI S JUKHUSCLOWNER RY	100	SUOMALAINEN LÄÄKÄRISEURA	
POSITIIVISET RY	210	SALON ALZHEIMER-YHDISTYS RY	174	DUODECIM RY	1 700
PROMAMA RY	73	SALON SEUDUN MIELENTERVEYSSEURA RY	219	SUOMEN AISTIVAMMAISKOULLUJEN	
PRO-TUKIPISTE RY	570	SALON SEUDUN OMAISET JA LÄHEISET RY	85	OPPIASLIITTO RY	13
PSORIASISLIITTO RY	1 359	SALON SEUDUN POTILAS- JA VAMMAISYHDISTYSTEN YHTEISTYÖYHDISTYS SYTY RY	110	SUOMEN AKUSTIKUSNEURINOOMA- YHDISTYS RY	31
PSYKIATRISEN KUNTOUTUKSEN TUKI RY	190	SALVA RY	75	SUOMEN AMMATTILIITTOJEN LOMAJÄRJESTÖ	
PSYKOSOCIALA FÖRENINGEN RÅGBLOMMAN RF	40	SAMARIA RF	270	SAL RY	1 858
PSYKOSOCIALA FÖRENINGEN SVALAN I SYDÖSTERBOTTEN RF	95	SAMI SOSTER RY	390	SUOMEN ASH RY	192
PUDASJÄRVEN KAJASTUS RY	40	SASTAMALAKOTI-YHDISTYS RY	18	SUOMEN CP-LIITTO RY	1 651
PUDASJÄRVEN PERHEKESKUSYHDISTYS RY	45	S-ASUNNOT OY	180	SUOMEN DELFINS RY	80
PUIJONLAAKSO-SEURA RY	70	SATAKIELEN LAULU RY	800	SUOMEN DEMENTIAHOITTOYHDISTYS RY	346
PUUMALAN VANHUSTENKOTIYHDISTYS RY	3	SATAKUNNAN OMAISHOITAJAT JA LÄHEISET RY	100	SUOMEN DEMENTIAYHDISTYS RY	170
PUUSTELLINTUKI RY	17	SATAKUNNAN SALPA RY	65	SUOMEN DIABETESLIITTO RY	1 984
PYHTÄÄN VANHUSTENHUOLTOYHDISTYS RY	125	SATAKUNNAN SYDÄNPIIRI RY	160	SUOMEN ETURAUHASSYÖPÄYHDISTYS RY - FINLANDS PROSTATACANCERFÖRENINGEN RF	60
PYHÄJÄRVEN VANHUSTENKOTIYHDISTYS RY	100	SATAKUNNAN SYÖPÄYHDISTYS RY	77	SUOMEN FOUNTAIN HOUSE-KLUBITALOJEN VERKOSTO RY	50
PYHÄSELÄN VANHUSTENTUKI RY	40	SATAKUNNAN VANHUSTUKI RY	60	SUOMEN HCP GOLF RY	15
PÄIJÄTHÄMEEN DEMENTIAYHDISTYS RY	225	SATEENKAARI KOTO-PERHEKESKEISENTYÖN KESKUS RY	70	SUOMEN HEMOFILIAYHDISTYS RY	47
PÄIJÄTHÄMEEN DYSFAATTISTEN JA KUULOV. LASTENTUKI	17	SAVITAIPALEEN NUORISON TUKIYHDISTYS RY	40	SUOMEN HUULI-SUULAKIHALKIOPOTILAAT RY	45
PÄIJÄTHÄMEEN HYVINVOINTIPALVELUJEN KEHITYS RY	60	SAVITAIPALEEN VANHAIN TUKI RY	109	SUOMEN INVALIDIEN URHEILULIITTO RY	80
PÄIJÄTHÄMEEN KLUBITALOT RY	100	SAVON VAMMAISASUNTO SÄÄTIÖ	695	SUOMEN KASVATUS- JA PERHENEUVONTA- LIITTO RY	273
PÄIJÄTHÄMEEN MIELENTERVEYSSEURA RY	221	SAVONLINNAN SEUDUN DEMENTIA- YHDISTYS RY	150	SUOMEN KELIAKIALIITTO RY	593
PÄIJÄTHÄMEEN MIELENTERVEYSTYÖNTUKI RY	47	SAVONLINNAN SEUDUN KOLOMONEN RY	70	SUOMEN KILPIRAUHASLIITTO RY	62
PÄIJÄTHÄMEEN NÄKÖVAMMAISET RY	50	SAVONLINNAN SEUDUN MIELENTERVEYS- SEURA RY	157	SUOMEN KULUTTAJALIITTO RY	160
PÄIJÄTHÄMEEN OMAISHOITAJAT JA LÄHEISET RY	80	SAVONLINNAN SEUDUN NUORISO- ASUNNOT RY	35	SUOMEN KURKKU- JA SUUSYÖPÄ- YHDISTYS RY	121
PÄIJÄTHÄMEEN SOSIAALIPSYKIATRINEN SÄÄTIÖ	70	SAVONLINNAN SEUDUN SIJAIS- VANHEMMAT RY	50	SUOMEN KUUROSOKAAT RY	2 496
PÄIVÄKESKUS PYSÄKKI RY	50	SAVONLINNAN TOIMINTAKESKUS- YHDISTYS RY	108	SUOMEN LENTOPELASTUSSEURA SLPS RY	246
PÄLKÄNEEN PALVELUKOTISÄÄTIÖ	50	SEINÄJOEN SEUDUN KAKS KÄTTÄ-TUKI RY	110	SUOMEN MIELENTERVEYSSEURA RY	
PÄÄKAUPUNGINTURVAKOTI RY	184	SEINÄJOEN SEUDUN KEHITYSVAMMAISTEN TUKI RY	112	SUOMEN MENIERE-LIITTO-MENIERE FÖRB. I FINLAND RY	80
PÄÄKAUPUNKISEUDUN OMAISHOITAJAT JA LÄHEISET RY	270	SEKSUAALINEN TASAVERTAISUUS SETA RY	509	SUOMEN MENINGOMYLOSEELE- JA HYDROKEFALIAVAMMAISET ME HYVÄT RY	50
PÄÄKAUPUNKISEUDUN SELKÄYHDISTYS	70	SENIORBOSTADSFÖRENINGEN HEDBO RF	95	SUOMEN MERIMIESKIRKKO RY	581
RAAHEN ENSI- JATURVAKOTI RY	91	SENIORIEN ATK-YHDISTYS SAVONETTI RY	80	SUOMEN MERIPELASTUSSEURA RY	2 271
RAAHEN PSYKKE RY	93	SEPTENTUKI RY	2 008	SUOMEN MG-YHDISTYS RY	42
RAAHEN SEUDUN OMAISHOITAJAT JA LÄHEISET RY	160	SETLEMENTTI KYRÖSKOSKELA RY	270	SUOMEN MIELENTERVEYSSEURA RY	4 364
RAAHEN VANHUSTENHUOLTOSÄÄTIÖ	28	SETLEMENTTI LOUHELA RY	51	SUOMEN MIGREENIYHDISTYS-MIGRÄNFÖREN. I FINLAND RY	88
RAISIO-NAANTALI FOUNTAIN HOUSE RY	105	SETLEMENTTI ONNENKENKÄ RY	40	SUOMEN MONIKKOPERHEET RY	90
RAITTIUDEN YSTÄVÄT RY	430	SETLEMENTTI TUURILA RY	50	SUOMEN MONIÄÄNISET RY	50
RAUMAN MIELENTERVEYSYHDISTYS FRISKITUULT RY	75	SETLEMENTTI UKONHATTU RY	70	SUOMEN MS-LIITTO -FINLANDS	
RAUMAN SEUDUN KATULÄHETYS RY	177	SETLEMENTTINUORTEN HÄMEEN PIIRI RY	70	MS-FÖRBUND RY	2 108
RAUMAN SEUDUN MIELENTERVEYSSEURA RY	282	SETLEMENTTINUORTEN LIITTO RY	250	SUOMEN NARKOLEPSIAYHDISTYS RY	30
RAUMAN SEUDUN NUORISOASEMA RY	150	SETLEMENTTIYHDISTYS NAAPURI RY	809	SUOMEN NIVELYHDISTYS RY	125
		SEXPO SÄÄTIÖ	200	SUOMEN NIVELYHDISTYS RY	125
		SIIKAJOEN VANHUSTENKOTIYHDISTYS RY	7	SUOMEN NUORISOEUROJEN LIITTO RY	110
		SIILINJÄRVEN PALVELUTALOYHDISTYS RY	50	SUOMEN OMAKOTILIITTO RY	60
		SIILINJÄRVEN VIRKISTYS RY	40	SUOMEN OSTEOGENESIS IMPERFECTA- YHDISTYS RY	29
		SILTA-VALMENNUSYHDISTYS RY	110	SUOMEN OSTEOPOROOSILIITTO RY	243
		SIMON PALVELUKOTIYHDISTYS RY	85	SUOMEN PAKOLAISAPU RY	560
		SININAUHALLIITTO RY	2 846	SUOMEN PALVELUSKOIRALIITTO RY	110
				SUOMEN PARKINSON-LIITTO RY	979
				SUOMEN PELASTUSALAN KESKUSJÄRJESTÖ RY	567

SUOMEN PELASTUSARMEIJAN SÄÄTIÖ	126	TORNION ASUNTOPALVELUSÄÄTIÖ	100	VARISSUONTYÖTTÖMÄT VT RY	35
SUOMEN PELASTUSKOIRALIITTO RY	30	TORNION VANHAINKOTIYHDISTYS RY/ KOIVUKOTI	25	VARKAUDEN SEUDUN MIELENTERVEYSVÄKI RY	35
SUOMEN POLIOLIITTO RY	199	TORNIONLAAKSON SUOJAPIRTTI RY	78	VARKAUDEN VAMMEL RY	30
SUOMEN POTILASLIITTO RY	124	TUETTUTYÖLLISTYMINEN RY	115	VARSINAIS-SUOMEN LASTENSUOJELU- JÄRJESTÖT RY	395
SUOMEN PUNAINEN RISTI	3 463	TUKIHENKILÖTYÖYHDISTYS RY	90	VARSINAIS-SUOMEN MONIKULTTUURISTEN YHDISTYSTEN LIITTO RY	80
SUOMEN PWSYHDISTYS RY	3	TUKINAINEN RY	770	VARSINAIS-SUOMEN NÄKÖVAMMAISET RY	60
SUOMEN RATSASTAJAINLIITTO RY	10	TUKIRANKA RY	120	VARSINAIS-SUOMEN SYDÄMPIIRI RY	150
SUOMEN REUMALIITTO RY		TUKIYHDISTYS KARVINEN RY	85	VASA SVENSKA DEMENSFÖRENING RF	80
-REUMAFÖRBUNDET I FINLAND RF	1 566	TUKIYHDISTYS MAJAKKA RY	85	VATES-SÄÄTIÖ	801
SUOMEN RUSKALIITTO RY	50	TULES-PALVELUASUNTOYHDISTYS RY	200	VEHKALAHDEN VANHUSTENTUKIYHDISTYS RY	40
SUOMEN RYHMÄPSYKOTERAPIA RY	97	TURUN ENSI- JATURVAKOTI RY	268	VEIKKO JA LAHJA HURSTIN LAUPEUDENTYÖ RY	200
SUOMEN SAIRAAHOITAJALIITTO RY	90	TURUN KAUPUNKILÄHETYS RY	195	VELJESKOTI- JATAMMENLEHVÄSÄÄTIÖ	25
SUOMEN SELKÄLIITTO RY	271	TURUN KRISTILLISEN OPISTON SÄÄTIÖ	295	VENTUSKARTANO RY	100
SUOMEN SETTLEMENTTILIITTO RY	1 423	TURUN KUUROJENYHDISTYS RY	65	VENÄLÄINEN HYVÄNTEKEVÄISYYSYHDISTYS SUOMESSA RY	100
SUOMEN SOTAINVALIDIEN RUOTSIN PIIRI	27	TURUN LÄHIMMÄISPALVELUYHDISTYS RY	200	VIEREMÄN TOIMINTAKESKUS ESKOLA RY	40
SUOMEN SOTAVETERAANILIITON NAISJÄRJESTÖ RY	13	TURUN MIELENTERVEYSYHDISTYS ITU RY	214	VIHDIN MIELENTERVEYSSEURA RY	247
SUOMEN SOTAVETERAANILIITTO RY	359	TURUN NMKY-KFUM I ÅBO RY	200	VIHNUSRINNESÄÄTIÖ	550
SUOMEN SOVITTELUFOORUMI RY	120	TURUN SEUDUN ALZHEIMER-YHDISTYS RY	260	VIHREÄ KEIDAS RY	90
SUOMEN SYDÄNLIITTO RY - FINLANDS HJÄRTFÖRBUND RY	1 327	TURUN SEUDUN LIHASTAUTIYHDISTYS RY	217	VIHREÄ KEIDAS SÄÄTIÖ	20
SUOMEN SYÖPÄPOTILAAT RY	239	TURUN SEUDUN MIELENTERVEYSPALVELU- YHDISTYS RY	239	VIITAKODIT RY	147
SUOMEN SYÖPÄYHDISTYS RY	1 563	TURUN SEUDUN OMAISHOITAJAT JA LÄHEISET RY	195	VIITASAAREN VANHUSTENKOTIYHDISTYS RY	2
SUOMENTUKI- JA LIIKUNTAELINLIITTO -SUOMENTULE RY	200	TURUN SEUDUN SELKÄYHDISTYS RY	65	VILLA INKERI RY	21
SUOMEN UIMAOPETUS- JA HENGENPELASTUSLIITTO RY	168	TURUN SEUDUNTYÖTTÖMÄT RY	224	VIMPELIN ELÄKELÄISET RY	40
SUOMEN UUSPERHEELLISTEN LIITTO RY	80	TURUN SEUDUN VAMMAISJÄRJESTÖTTVJ RY	90	VIMPELIN PALVELUYHDISTYS RY	35
SUOMEN VALKONAUHALIITTO RY	220	TURUN SEUDUN VANHUSTUKI RY	70	WINDMILL-HOUSE ASSOCIATION RY	40
SUOMEN VANHEMPAINLIITTO RY FINLANDS FÖRÄLDRAFÖRBUN	316	TURUN SEUDUN YKSINHUOLTAJAT RY	12	VIOLA-VÄKIVALLASTA VAPAAKSI RY	365
SUOMEN VANHUSTENTURVAKOTIYHDISTYS RY	185	TURUN SININAUHA RY	60	VIRIKE RY	50
SUOMEN VENÄJÄNKIELISTEN YHDISTYSTEN LIITTO RY	85	TURVALINKKI RY	138	VIRIKE, SAVONLINNA RY	45
SUOMEN YLEISLÄÄKÄRIT RY	60	TUUSNIEMEN SEUDUN VANHUSTENKOTI- YHDISTYS RY	13	VIRKISTYS- JA KYLPYLÄLOMAT RY	737
SUOMEN ÄNKYTTÄJIENYHDISTYS RY	117	TYÖKYVYTTÖMYYS-JA VARHAISELÄKELÄISTEN LIITTO		VIRTAIN KRISTILLINEN RAITTIUSTUKI RY	33
SUOMEN SELÄN SATEENKAARI-SÄÄTIÖ	90	TYVEL RY	22	VOOKSENLAAKSON ENSI- JATURVAKOTI RY	44
SUOMI-SEURA RY	49	TYÖLÄISNUORTENTUKI RY	40	VUOLLOJEN TYÖTÄ ETSIVÄT RY	35
SURUNAUHA - ITSEMURHAN TEHNEIDEN LÄHEISET RY	85	TYÖTTÖMIEN VALTAKUNNALLINEN YHTEIS- TOIMINTAJÄRJ. RY	196	VUOLLOJEN VANHUSTENKOTIYHDISTYS RY	65
SUUR-HELISINGIN VALKONAUHA RY	8	ULLAVAN VANHUSTENKOTIYHDISTYS RY	10	VÄENTUPA RY	8
SVENSKA HÖRSELFÖRBUNDET RF	261	ULVILAN VANHUSTENHUOLTOYHDISTYS RY	150	VÄESTÖLIITTO RY	5 269
SVENSKA PENSIONÄRSFÖRBUNDET RF	364	UNDERSTÖDSF. FÖR SVENSKSPRÅKIG MISSBRUKARVÅRD RF	95	VÄSTRA NYLANDS FOUNTAIN HOUSE FÖRENING RF	85
SVENSKA SEMESTERFÖRBUNDET I FINLAND	102	URHO KKKOSEN KUNTOINSTITUUTTISÄÄTIÖ	1 957	VÄÄRTI RY	75
SVENSKA ÖSTERBOTTENS ANHÖRIGFÖRENING SÖAF RF	50	URJALAN SEUDUN VANHUSTENKOTI- YHDISTYS RY	40	YAD YOUTH AGAINST DRUGS RY	570
SYDÄN - JA KEUHKOISIRROKKAAT-SYKE RY	70	UTSJOEN VANHUSTENTALOYHDISTYS RY	40	YHDESSÄ RY	75
SYDÄNLAPSET JA -AIKUISET RY	147	UUDEN KASVUNYHDISTYS RY	60	YHDESSÄ SELVIITYMISENTUKI RY	137
SYLVA RY	94	UUDENKAUPUNGIN DIAKONIASÄÄTIÖ	80	YHDESSÄ YHDISTYS RY	80
SYMPATI PSYKOSOCIALA FÖRENING RF	48	UUDENMAAN LIHASTAUTIYHDISTYS RY	56	YHTEISET LAPSEMME- ALL OUR CHILDREN RY	364
SYÖMISHÄIRIÖLIITTO - SYLI RY	235	UUDENMAAN SYDÄMPIIRI RY	200	YHTEISÖJEN YHDISTYS RY	140
SYÖPÄPOTILAIDEN HOITOKOTISÄÄTIÖ	116	UUDENMAAN VAMMAISPALVELUSÄÄTIÖ	1 162	YKSINHUOLTAJIEN JAYHTEISHUOLTAJIEN LIITTO RY	227
SYÖPÄPOTILAIDEN LOMAT RY	33	UURAISEN VANHUSTENTALOYHDISTYS RY	59	YLIKIIHINGIN OMAISHOITAJAT RY	60
TAIPALSAAREN VANHUSTENTALOYHDISTYS RY	50	VAAJAKOSKEN SUVANTO RY	81	YLIKIIHINGIN VANHUSTENTALOYHDISTYS RY	66
TAKAISIN ELÄMÄÄN RY	150	VAASAN BESTIS RY	50	YLISTARON VANHUSTENTUKI RY	37
TAKUU-SÄÄTIÖ	1 238	VAASAN ENSI- JATURVAKOTI RY - VASA MÖDRA- OCH SKYDDSCHEM RF	114	YLIVIESKAN SEUTUKUNNAN OMAISHOITAJAT JA LÄHEISET RY	90
TAMMENLEHVÄN PERINNELIITTO RY	263	VAASAN SETTLEMENTF.	145	YLÄ-KARJALAN OMAISHOITAJAT JA LÄHEISET RY	40
TAMPEREEN A-KILTA RY	511	VAASAN SEUDUN DEMENTIAYHDISTYS RY	140	YLÄMAAN ASUMIS- JA PALVELUKESKUS- YHDISTYS RY	35
TAMPEREEN DIABETESYHDISTYS RY	90	VAASANSEUDUN SOSIAALIPSYKIATRINEN YHDISTYS RY	146	YLÄ-SAVON ENSI- JATURVAKOTIYHDISTYS RY	59
TAMPEREEN ENSI- JATURVAKOTI RY	358	VAILLA VAKINAISTA ASUNTOA RY	1 043	YRJÖ JA HANNA-SÄÄTIÖ	50
TAMPEREEN HUUMEKLINIKKAYHDISTYS RY	120	VAAJALIIKKEISTEN KUNTO RY	157	YSTÄVÄNTUPA RY	40
TAMPEREEN KAUPUNKILÄHETYS RY	1 095	VAKKA-SUOMEN MIELENTERVEYSSEURA RY	50	YSÄÄTIÖ	7 702
TAMPEREEN MIELENTERVEYSSEURA RY	139	VALTAKUNNALLINEN TYÖPAJAYHDISTYS RY	300	ÄHTÄRIN TOIMELA RY	70
TAMPEREEN NMKY RY	180	VAMMAISFOORUMI RY	50	ÄLDREOMSORGEN I EKENÄS RF	80
TAMPEREEN NUORTEN NAISTEN KRISTILLINEN YHDISTYS RY	125	VAMMAISTEN LASTEN JA NUORTEN TUKISÄÄTIÖ	500	ÄÄNEKOSKEN KATULÄHETYS RY	90
TAMPEREEN SEUDUN NUORISOASUNNOT RY	95	VAMMALAN SEUDUN MIELENTERVEYS- YHDISTYS VOIMIA RY	60	ÄÄNEKOSKEN VANHAINKOTISÄÄTIÖ	60
TAMPEREEN SEUDUN NÄKÖVAMMAISET RY	173	VAMMALAN-HUITTISTEN SEUDUN MIELENTERVEYSSEURA RY	406	ÄÄNESEUDUN ILONA RY	50
TAMPEREEN SEUDUN OMAISHOITAJAT RY	130	VANHUS- JA LÄHIMMÄISPALVELUN LIITTO RY	437	YHTEENSÄ	312 000
TAMPEREEN SEUDUNTYÖLLISTÄMISYHDISTYS ETAPPI RY	75	VANHUSTEN KOTIAPUSÄÄTIÖ	142		
TAMPEREEN VANHUSPALVELUYHDISTYS RY	100	VANHUSTEN PALVELUTALOYHDISTYS RY	240		
TAPATURMA- JA SAIRAUSINVALIDIEN LIITTO RY	112	VANHUSTYÖN KESKUSLIITTO RY	2 611		
TARTUNTATAULIITTO RY	38	VANTAAN A-KILTA RY	110		
TATU RY	130	VANTAAN DEMENTIAYHDISTYS RY	80		
TERVEYDEN EDISTÄMISEN KESKUS RY	1 685	VANTAAN ICEHEARTS RY	180		
TERVEYS-HÄLSÄN RY	1 201	VANTAAN JÄRJESTÖRINKI RY	60		
TERVEYS-HÄLSÄN RY:N HUMPPILAN OSASTO	70	VANTAAN MIELENTERVEYSYHDISTYS HYVÄTTUULET RY	65		
TEUVAN VANHUSTENKOTIYHDISTYS RY	200	VANTAAN NUORET ASUJAT RY	40		
TIETU RY	80	VANTAAN TURVAKOTI RY	42		
TOHOLAMMIN OMAISHOITAJAT JA LÄHEISET RY	60	VAPAAN ALKOHOLISTIHUOLLON KANNATUSYHDISTYS RY	100		
TOIMIHENKILÖLOMAT RY	672	VAPAUTUVIENTUKI RY	120		
TOIMINNALLINEN RYHMÄKUNTOUSYHDISTYS TORKKU RY	100				
TOIMINTAYHDISTYS LEPPÄLINTU RY	40				
TOIVOLA-LUOTOLAN SETTLEMENTTI RY	140				

VERTAILUA GRI:N RAPORTOINTISUOSITUKSIIN

RAY:n vastuullista rahapelistrategiaa päivitettiin vuonna 2005 ja siihen sisällytettiin vastuullisuusohjelma. Ohjelmaa noudattamalla RAY pyrkii vastaamaan entistäkin paremmin yhteiskunnan odotuksiin. Rahapelitoiminnan vastuullisuusohjelma on esitelty RAY osana suomalaista yhteiskuntaa -luvussa.

RAY:n rahapelien markkinointiviestinnässä noudatetaan markkinointiviestinnän eettisiä periaatteita, joissa kiinnitetään huomiota viestinnän sisältöön, määrään, kohdentamiseen ja viestintävälineiden valintaan. Periaatteet on kerrottu RAY osana suomalaista yhteiskuntaa -luvussa.

Lisäksi RAY noudattaa myynninedistämisen, suoramarkkinoinnin, sponsoroinnin ja kansainvälisen kaupakamarin laatimia mainonnan kansainvälisiä perussääntöjä sekä internet-mainonnan ja -markkinoinnin kansainvälisiä ohjeita.

RAY kertoo vastuullisuudestaan ja periaatteistaan myös verkkosivuillaan osoitteessa www.ray.fi. Sivuille päivitetään aiheisiin liittyvät ajankohtaiset tiedot ja tapahtumat.

VISIO JA STRATEGIA

1.1 Visio ja strategia

1.2 Toimitusjohtajan katsaus

Organisaation kuvaus

2.1–2.8 Perustiedot yrityksestä

2.9 Merkittävimmät sidosryhmät

2.10–2.22 Raportin kuvaus

3.1–3.20 Hallintomallit ja johtamisjärjestelmät

SIVUT

s. 10-11, 13, 20

s. 8-9

s. 10-11

s. 5, 10-15

s. 5

s. 15-18

TALOUDELLISET MITTARIT

EC1–2 Liikevaihto ja sen jakauma

EC3 Materiaali- ja palveluhankinnat

EC4 Maksuvelvoitteet

EC5 Maksetut palkat

EC6 Rahoittajat

EC7–10 Voitot, verot, lahjoitukset

s. 10, 59-62, 64-68

s. 34, 36, 42-46, 51-54

ei käsitelty

s. 47

ei liity toimintaan

s. 10-13, 59-62, 64-68

YMPÄRISTÖMITTARIT

EN1–2 Materiaalien käyttö

EN3–5 Energian ja veden kulutus

EN8–10, EN12–13 Päästöt

EN11 Jätteiden määrät ja loppukäsittelypaikka

EN15 Tuotteiden kierrätettävyys

EN6-7, EN 14, EN16

s. 51-53

s. 51

s. 51-53

s. 51-53

s. 51-53

ei käsitelty tai ei liity toimintaan

SOSIAALISET MITTARIT

LA1–2 Keskeiset henkilöstöluvut

LA3 Työehtosopimusten kattavuus

LA4 Yhteistoimintakäytännöt

LA5 Onnettomuuksien ja sairauksien seurantakäytännöt

LA6 Työsuojelu

LA7 Poissaolo ja sairauspäivät

LA8 Ohjelmat ja toimintapolitiikat Aidsin torjumiseen

LA9 Henkilöstön koulutus

LA10 Henkilöstön tasa-arvo

LA11 Ylemmän johdon jakauma

HR1–7 Ihmisoikeuksien huomiointi

SO1 Paikallisyhteisöihin kohdistuvat vaikutukset

SO2 Lahjonnan ja korruption estäminen

SO3 Suhteet politiikkaan

PR1 Asiakasturvallisuus

PR2 Tuoteinformaatio

PR3 Asiakastietojen luottamuksellisuus

s. 47-50

s. 47

s. 49

s. 48

s. 48-49

s. 48

ei käsitelty

s. 49-50

s. 48-49

s. 50

ei käsitelty

ei käsitelty

s. 10, 15-16, 20-26, 28, 30-33, 41-42, 44

s. 15-16

s. 10, 16, 20-22, 26, 34-46

s. 22-23, 26, 37-38, 40

s. 23, 34-46

RAY-SANASTO

ARPAJAISLAKI

Arpajaislaissa määritellään rahapelien toimeenpano, sen valvonta sekä pelituottojen käyttö.

BI-PORTAALI

Johtamista tukeva verkkosivusto, jolla ylläpidetään RAY:n toiminta-, ympäristö- ja liiketoimintatietoa.

CJ-VOITONMAKSUMODULI

Pajatsossa käytetty sähkömekaaninen komponentti, joka maksaa taulusta voiton arvoisen määrän kolikoita voittokaloon.

CLUB PELAAMO

RAY:n internet-sivuilla oleva palvelu, josta löytyy tietoa RAY:n peleistä ja jossa voi tutustua pelien esittelyversioihin ilmaiseksi. (www.pelaamo.ray.fi)

CPU-MODULI

Raha-automaatin tietokoneyksikkö.

GRI

Global Reporting Initiative on yhteiskuntavastuun raportoinnin kansainvälinen suositus.

HOPPERI

Voitonmaksulaite raha-automaatissa. Myös RAY:n henkilöstölehden nimi.

INVESTOINTIAVUSTUS

RAY:n myöntämä avustustyyppi. Investointiavustusta voi hakea käyttöomaisuuden hankintoihin (esim. kalusteet, erilaiset laitteet), toimitilojen tai asuntojen hankintoihin sekä peruskorjaus- ja uudisrakentamishankkeisiin.

KILPAILUNEUTRALITEETTI

Periaate, jonka mukaan RAY:n avustus- tai pelitoiminta ei saa vääristää markkinoita ja normaalia kilpailua.

KOHDENNETTU TOIMINTA-AVUSTUS

RAY:n myöntämä avustustyyppi. Kohdennettu toiminta-avustus myönnetään järjestön toiminnan kokonaisuudesta erotetun toiminnon tai toiminnanalan menoihin.

LON-KORTTI

Automaatissa oleva LON (Local Operating Network) -kortti välittää automaatille tietoja sijoituspaikan tietokoneelta ja päinvastoin. LON-kortti sisältää tietoliikenne- ja tietoturvaohjelmiston sekä sähköverkkomodeemin.

MONIAUTOMAATTI

RAY:n raha-automaatti, jossa samassa automaatissa on useampia pelejä. Moniautomaatteja ovat Pokeri, Monipeli, Monipeli² ja Paletti.

PELAAMISVASTE

Pelaamisvasteella tarkoitetaan pelaajan saamaa vastetta pelaamisesta. Tällä hetkellä se tarkoittaa lähinnä voittamista tai häviämistä, mutta tulevaisuudessa vuorovaikutteista pelaamista, viihtymistä, jännitystä ja sosiaalista yhdessäoloa.

PELIEN LUOKITTELMALLI

Menetelmä, jonka avulla arvioidaan rahapelien ominaisuuksia, joista voi koitua sosiaalisia, taloudellisia jne. riskejä pelaajalle ja yhteiskunnalle. Mallin ovat kehittäneet RAY ja Veikkaus Oy. Kutsutaan myös sosiaalisten vaikutusten arviointimalliksi.

PELINESTOLAITE

Kauko-ohjain, jolla peli voidaan sulkea niin ettei se ota vastaan rahaa.

PELIPANOS

Yhden pelin pelaamiseen käytetty rahamäärä. RAY:n raha-automaateissa useimmiten 0,10–1 euroa.

PELIPISTE

RAY:n yhteistyökumppanin liiketila, jossa on tarjolla RAY:n pelejä. Esimerkiksi kioski, ravintola tai liikenneasema. Kutsutaan myös sijoituspaikaksi.

PELISALI

RAY:n hallinnoima tila, jossa on raha-automaatteja ja kasinopelejä. Pelisaleja ovat Täyspotti, Potti ja Club RAY.

PELUURI

Valtakunnallinen puhelinpalvelu peliongelmaisille ja heidän läheisilleen. Puhelimeen voi soittaa numeroon 0800 100 101 arkipäivisin kello 12–18, ja internet-osoite on www.peluuri.fi. Palvelun rahoittavat RAY, Veikkaus ja Fintoto.

PROJEKTIAVUSTUS

RAY:n myöntämä avustustyyppi. Projektiavustus voidaan myöntää kokeilu-, käynnistämisen-, tutkimus- tai kehittämishankkeeseen tai muuhun tarkoitukseltaan rajattuun hankkeeseen.

RAVINTOLAKASINOPELI

Ravintolassa pelattava kasinopeli, jonka toiminnasta vastaa pelinhoitaja. Kasinopelejä ovat esimerkiksi Black Jack, Red Dog ja Ruletti.

SE-ROMU

Kierrätysmateriaalien sekalainen romu.

SIJOTUSPAIKKA

Kts. pelipiste.

SIJOTUSPAIKKAKORVAUS

RAY:n yhteistyökumppani saa korvauksena 17 prosenttia automaatin kassaan kertyvästä summasta. Ravintolakasinopelien nettotuotosta kumppani saa 50 prosenttia.

SOSIAALISTEN VAIKUTUSTEN ARVIOINTIMALLI

Kts. pelien luokittelumalli.

UHKAPELAAMINEN

Osallistuminen arvontaan perustuvaan peliin, jossa mahdollinen häviö on ilmeisessä epäsuhteessa jonkun osallistujan maksukykyyn.

YLEISAVUSTUS

RAY:n myöntämä avustustyyppi. Yleisavustus myönnetään järjestön sääntöjen mukaisesta toiminnasta aiheutuviin menoihin.